

ትምህርት አምስት

ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተገለጠባቸው መልኮችና ምሳሌዎች

ባለፉት የመጀመሪያዎቹ አራት ሳምንታት ውስጥ በተከታተልናቸው ትምህርቶች፡ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ባሕርይ ተመልክተናል። የእርሱን ባሕርይ በተመለከተ፡ እርሱ በአንድ አካል በአንድ ጊዜ ፍጹም አምላክና ፍጹም ሰው መሆኑን ተረድተናል። በዚህ ሳምንት ደግሞ ከተሠገዎ በፊት ወደነበረው ጊዜ መለስ በማለት ትምህርታችንን እንከታተላለን። ስለዚህ ትምህርታችንን የምንጀምረው የእግዚአብሔር ልጅ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለነበረው ባሕርይና ተግባር በማጥናት ይሆናል። ስለ እግዚአብሔር ወልድ ባሕርይ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በግልጽ ተብራርቶ የተጻፈውን ያህል በብሉይ ኪዳን ውስጥ ባይቀርብም፡ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ዘመንም ቢሆን ንቁ ተሳትፎ ነበረው። ብሉይ ኪዳንን በማጥናት ስለ ክርስቶስ ብዙ ትምህርት እናገኛለን። በዚህ ሳምንት ውስጥ ስለ ክርስቶስ ሥራ ከሁለት አቅጣጫዎች በብሉይ ኪዳን ውስጥ የምንማር ሲሆን፡ ይህም ከተሠገዎ በፊት በብሉይ ኪዳን ዘመን በግሉ እንዴት እንደ ተገለጠና በምን ምሳሌ እንደ ታየ ይሆናል።

መጀመሪያ ቀን

ዛሬ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ክርስቶስ መማር እንጀምራለን። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስሜትን ከሚሰቡ ትምህርቶች አንዱ፡ የጌታ መልአክ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የመገለጡ ሁኔታ ነው። ይህን አስደናቂ ገጽ-ባሕሪ በምናጠናበት ጊዜ፡ የጌታ መልአክ እግዚአብሔር ራሱ መሆኑ ግልጽ እየሆነልን ይመጣል። ስለዚህ ይህ በቅርጽና በአካል የሆነው የእግዚአብሔር መገለጥ፡ በእርግጥ ወልድ የእግዚአብሔር መገለጥ ነው። አንዳንድ ጊዜ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ይህን መገለጥ፡ ቅድመ - ተሠገዎ ክርስቶስ ብለው ይጠሩታል።

ዘፍጥረት 16

1ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥ. 16:1-13 አንብብ። ሀ) አጋር በምን ምክንያት ቤትዋን ትታ ከአብርሃምና ከሣራ ሸሸች? ለ) አጋር በምድረ በዳ በውኃ ምንጭ ዳር ላለች ማን አገኛት? ሐ) አጋርን ምን አላት? መ) አጋር የታያትን እንዴት አድርጋ ገለጸችው?

በዘፍጥረት 16 ባለው የእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የሚያሳዝን ታሪክ እናነባለን። ሣራ ለአብርሃም ልጅ ልትወልድለት ትመኝ ነበር። ነገር ግን ልትወልድለት አልቻለችም። በመሆኑም ለዚህ ችግር መፍትሔ ልታገኝለት ያቀደችው በጊዜው በኅብረተሰቡ ዘንድ የተለመደውን ባሕል በመከተል ነበር። ስለዚህ ለአብርሃም ልጃገረድ አገልጋይዋ የነበረችውን አጋርን ሰጠችው። አብርሃም አጋርን ወስዶ ተገናኝቶና ፀነሰች። እርግጥ ነው ይህ ድርጊት እግዚአብሔር የፈቀደው አልነበረም። እግዚአብሔር የፈቀደው አንድ ወንድ

ለአንድ ሴት ሆኖ፤ እነርሱም መላ ሕይወታቸውን በፍትወተ ሥጋ በመተማመን እንዲኖሩ ነው። ሣራ እግዚአብሔር ለአብርሃም ልጅ እንደሚሰጠው የገባውን ቃል ኪዳን እስከሚፈጽምበት ጊዜ ድረስ በጊዜዋ የነበረውን የኅብረተሰብ ባሕል ችላ ብላ መቆየት የነበረባት ወቅት ነው። አጋር ከአረገዝች በኋላ፤ ሁኔታዎች እየተባባሱ መጡ። አጋር ልጅ የማርገዝ ዕድል በማግኘቷ ትታበይ ጀመር። ሣራ ልጅ ለማርገዝ ባለመቻልዋ፤ ሁኔታው አጋርን አኩራራትና ከሣራ የተሻለች አስመስላት። ከዚህ የተነሣ ሣራ በጣም ተቆጥታ ቅናትም ስለ ያዛት፤ አጋርን ትጨቁናትና ታበላጫት ጀመር። ከዚያም አጋር ወደ ምድረ በዳ ሸሽታ ሄደች።

የጌታ መልአክ ለመጀመሪያ ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በዚህ ምድረ በዳ ተገለጠ። «ጌታ» የሚለው ቃል በዕብራይስጡ «የህዌ» ወይም «ጂሆቫ» የተባለው ቃል ነው። ዕብራውያን ጥንት ሲጽፉ በአናባቢ ሆሄያት ስለማይጠቀሙ፤ ይህን የእግዚአብሔር መጠሪያ የሆነ ስም እንዴት ያነቡት እንደ ነበረ እርግጠኞች አይደለንም። ምናልባት እግዚአብሔር የሚለውን ቃል «የህዌ» ብለው ያነቡት ይሆናል። እንግዲያውስ ይህ የተገለጸው «የህዌ መልአክ» ተብሎ ይጠራል።

የህዌ መልአክ ለአጋር በታያት ጊዜ፤ እንደ ጽር አህያ ምድረ በዳን የሚዞርና ዘወትር ከወገኖቹ ጋር የማይስማማ ሞገደኛ ልጅ እንደምትወልድ ትንቢት ነገራት። ከዚያም የህዌ መልአክ በተለያየ ጊዜ፤ ያነጋገራትን «ኤልሮኢ» አለችው። ትርጉሙም፤ «የሚያየኝ አምላክ» ማለት ነው። ይህን ያለችው በእርግጥ ያነጋገራት እርሱ አምላክ ስለነበረ ነው። በእርግጥም በመከራዋ ጊዜ ታያት። የታያትም እርሷ ደህና አድርጋ ልታየው በምትችልበትና በሚያጽናናት ሁኔታ ነበር።

አጋር የጌታን መልአክ «የሚያየኝ አምላክ» ማለቷ በግልጽ የሚያስረዳን ያ የጌታ መልአክ ተራ መልአክ እንዳልነበረ ነው። በእርግጥም እርሱ በመልአክ መልክና ቅርጽ የተገለጠ እውነተኛው አምላክ ነበር። አገላለጡም ለሰዎች ሊናገር በሚችልበትና እነርሱም ሊያዩት በሚመቻቸው አኳኋን ነበር።

2ኛ ጥያቄ፡- ዘፀ. 33:19-20 አንብብ። እግዚአብሔር፤ ሰዎች ፊቱን ቢያዩ ምን ይሆናሉ አለ?

3ኛ ጥያቄ፡- ዮሐ. 1:18 አንብብ። ሀ) እግዚአብሔርን ማን አየው? ለ) እግዚአብሔር በማን አማካይነት ተገለጠ?

በዘፀ. 33:20 ውስጥ እግዚአብሔር ለሙሴ፤ ማንም ፊቱን አይቶ በሕይወት ለመኖር እንደማይችል ነግሮት ነበር። ሰው እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ስለማት፤ በሚናገርበት ጊዜ፤ ማንም ሰው አሁን ባለበት ሥጋዊ አካል ሆኖ እግዚአብሔርን በክብሩ፤ በግርማ ሞገሱ ከቶ ሊያየው እንደማይችል መግለጽ ማለት ነው። ይሁን እንጂ ከዚህ ቀደም በአራቱ የትምህርት ክፍሎቻችን እንደ ተገነዘብነው፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ እግዚአብሔር ነበር። ዮሐ. 1:14 ላይ ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብሩን አየን ይላል። ነገር ግን ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ክብር ቢገልጥም፤ ሙሉ በሙሉ ክብሩንና

ሞገሱን አልገለጠውም። ፊልጵስፎስ ምዕራፍ 2 እንደሚለው፡ «እርሱ የመለኮት ባሕር አለው፤ ይሁን እንጂ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል የሚያደርገውን የመለኮት ባሕርይ እንደ ያዘ መቅረት አልፈለገም። ይልቁንም ያለውን ክብር በገዛ ፈቃዱ ትቶ፤ አገልጋይ መሆንን መረጠ፤ በሰው ምሳሌም ተገለጠ» (ፊልጵ. 2፡6-7) ይላል። (አዲሱ ትርጉም)

ዮሐ. 1፡18ም እግዚአብሔርን ከቶ ያየው ማንም እንደሌለና አንድ ልጁ ግን እንደ ገለጠው ይናገራል። ዮሐንስ እግዚአብሔርን ማንም አላየውም ሲል፤ በትክክል ስለ እግዚአብሔር አብ መናገሩ ነው። ምክንያቱም በዮሐ. 1፡1 ላይ ቀደም ሲል ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር ሲል ነግሮናል። ዮሐንስ በምዕራፍ 1፡14 ላይ ቃል የነበረውን እግዚአብሔርን እንዳየነው ነግሮናል። ዮሐንስ እግዚአብሔር በመላ ክብሩ እንደማይታይና በእግዚአብሔር ወልድ አማካይነት ለሰዎች ሁሉ እንደሚገለጥ ይነግረናል። ስለዚህ እግዚአብሔርን ከነሙሉ ክብሩ ሊያየው የሚችል ከቶ ማንም የለም። ነገር ግን እግዚአብሔር ወልድ ሰው ሆኖ ተገለጠ። ሰዎች ሰው ሆኖ የተገለጠውን እግዚአብሔር ወልድን ማየታቸው የእግዚአብሔር አብን ክብርና ሞገስ በተወሰነ ደረጃ እንዲያዩ ያስችላቸዋል።

አጋር እግዚአብሔርን አየች። እግዚአብሔርን ያየችው በሰማያዊ ክብርና ሞገስ ሆኖ ሳይሆን፤ በአካል ተገልጦ ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔርን ያየችው በተወሰነ ክብሩ ሆኖ ነው። በኋላ ሰው ሆኖና ሰብአዊ አካል ለብሶ ወደ ዓለም በመምጣት እግዚአብሔር አብን የገለጠው እግዚአብሔር ወልድ ስለሆነ፤ ለአጋር የተገለጠላትና እርሷም ያየችው እግዚአብሔር ወልድን እንደ ነበር መደምደም እንችላለን። አጋር እግዚአብሔር ወልድን በመልአክ መልክ በአካል ሆኖ አይታወቅም።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር አብ ወይም እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በአካል ስለ መገለጣቸው በፍጹም ስለማይናገር፤ በሌላ በኩል ግን እግዚአብሔር ወልድ እግዚአብሔር አብን ለመግለጥ በአካል መምጣቱን በግልጽ ስለሚያስረዳ፤ ያ የታየው የጌታ መልአክ ከተሠገም በፊት የታየ እግዚአብሔር ወልድ ነው። የያህዌ መልአክ እግዚአብሔር ወልድ ለመሆኑ ሌላው ማረጋገጫ ደግሞ እግዚአብሔር ወልድ ሥጋ ለብሶ ወደዚህ ምድር ከመጣ በኋላ ይህ የያህዌ መልአክ ዳግም መገለጡ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አለመጻፉ ነው። የጌታ መልአክ የሚለው ሐረግ ለመጀመሪያ ጊዜ የሚታየው በዘፍጥረት 16 ነው። ነገር ግን በብሉይ ኪዳን ውስጥ የጌታ መልአክ መገለጡ በተለያዩ ስፍራዎች ተጽፎ ከመገኘቱም በላይ ከፍሎቹ ይህ የጌታ መልአክ እግዚአብሔር መሆኑን በግልጽ ያስረዳሉ።

ዘፍጥረት 22

4ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥ. 22፡1-10 አንብብ። አብርሃምና ይስሐቅ በምን ምክንያት ወደ ተራራው መጡ?

5ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥ. 22፡11-18 አንብብ። ሀ) ለአብርሃም ማን ተገለጠለት? ለ) ለአብርሃም ምን አለው? ሐ) አብርሃም ተራራውን ምን ብሎ ጠራው? መ)

ለሁለተኛ ጊዜ ለአብርሃም በተገለጠለት ጊዜ በማን ማለት? ሠ) ምን ተስፋ ሰጠው? ረ) ይህ ሁኔታ ለአብርሃም የተናገረው ማን መሆኑን ምን ይገልጽላቸዋል?

ዘፍጥረት 22 አብርሃም ልጁን ይስሐቅን ለእግዚአብሔር መስዋዕት ስለማቅረቡ የሚያወላ የታወቀ ታሪክ ነው። እግዚአብሔር አብርሃም ልጁን ይዞ እርሱ ወደሚያሳየው ስፍራ ሄዶ መስዋዕት አድርጎ እንዲያቀርበው አዘዘው። አብርሃምም ታዘዘ። ለሦስት ቀናት እንደ ተጓዙ እግዚአብሔር ለአብርሃም ተራራውን አሳየው። ተራራውንም ወጡ፤ አብርሃምም መሠዊያ ሠርቶ ይስሐቅን በማሠር ለመስዋዕት አዘጋጀው።

ልክ በዚያኑ ጊዜ፣ የያህዌ መልአክ ለአብርሃም ተገልጦለት ልጁን እንዳይሠዋው ነገረው። እግዚአብሔር አብርሃም ልጁን እንዲሠዋው ያዘዘው ሊፈትነው ነበር። አሁን አብርሃም እግዚአብሔርን እንደሚፈራና በእርሱ በፍጹም እንደሚታመን እግዚአብሔር አረጋገጠ። አብርሃም፣ እግዚአብሔርን ከስጦታ ሁሉ በላይ አደረገው፤ ከልጁም በላይ አስበለጠው። እግዚአብሔር ለተስፋው ማስፈጸሚያ የሰጠውን ቢወስድበት እንኳ የገባውን ተስፋ እንደሚፈጽምለት ያምን ነበር። ከዚያም አብርሃም ቀና ሲል በሐረግ የተተበተበ አውራ በግ አየ። ይህም መስዋዕት የሚሆን እግዚአብሔር ራሱ ያዘጋጀው በግ ነበር። አብርሃም ያንን ቦታ፣ «እግዚአብሔር ያዘጋጃል» ብሎ ሰየመው። እንግዲህ ይህ የተገለጠው የያህዌ መልአክ እግዚአብሔር ራሱ ለመሆኑ ይህ የመጀመሪያው ፍንጭ ሊሆን ይችላል። በጉንም ያዘጋጀው የያህዌ መልአክ ነበር። አብርሃምም፣ ያህዌ ራሱ በጉን አዘጋጀ በማለት ተናግሯል። አብርሃም የያህዌን መልአክ፣ ልክ እንደ ያህዌ እንደ ራሱ አድርጎ ነው የተቀበለው።

እንዲያውም በዚህ ክፍል ውስጥ ያ የተገለጠው የያህዌ መልአክ፣ ያህዌ ራሱ መሆኑን በይበልጥ የሚመሰክር ክፍል አለ። በቁጥር 15 ላይ የያህዌ መልአክ ዳግሞ አብርሃምን ያነጋግረዋል። በዚህን ወቅት መልአኩ በራሱ ይምልና ከዚያም ራሱን ያህዌ ጌታ ብሎ ይጠራል። መልአኩ ራሱ ያህዌ መሆኑን ከገለጠ በኋላ፣ ቀጥሎ ቀደም ሲል ያህዌ ለአብርሃም ሰጥቶ የነበረውን ተስፋ እንደገና ያረጋግጥለታል። በተራራው ላይ ለአብርሃም የታየው የያህዌ መልአክ፣ ያህዌ ራሱ ነበር። ይህም ራሱ እግዚአብሔር ወልድ በብሉይ ኪዳን ውስጥ መገለጡን ግልጽ ያደርገዋል።

መላፍንት 13

6ኛ ጥያቄ፡- መሳ. 13፡1-25 አንብብ። ሀ) ለማኑሄ ሚስት የተገለጠላት ማን ነበር? ለ) ምንስ ነገራት? ሐ) በቁጥር 6 ላይ ምን ብላ ገለጸችው? መ) በቁጥር 8 ላይ ማኑሄ ምን ብሎ ጸለየ? ሠ) ከቁጥር 10-11 እንደተጻፈው፣ ለማኑሄ የተገለጠለት ማን መሆኑን ይህ ክፍል እንዴት ያብራራዋል? ረ) የተገለጠው ማን እንደ ነበረ ቁጥር 13 እና 16 እንዴት አድርጎ ያስረዳል? ሰ) በቁጥር 18 ላይ ስሙን ማን ብሎ ጠራ? ሸ) ማኑሄና ሚስቱ የተገለጠላቸው ማን እንደ ነበረ በኋላ ያወቁት መች ነበር? ቀ) በቁጥር 22 ላይ እንደ ተጻፈው ማንን አየን አሉ?

መላፍንት ምዕራፍ 13 ስለ ሳምሶን መወለድ የሚተነብይ ጠቃሚ ክፍል ነው። የያህዌ መልአክ በመጀመሪያ ማኑሄ ለተባለ ሰው ሚስት ተገለጠላትና ልጅ እንደምትወልድ አበሠራት። ይህ ልጅ እንደ ማንኛውም ተራ ልጅ አይሆንም ነበር። ይህ ልጅ ለእግዚአብሔር የተሰጠና፣ የእስራኤልን ሕዝብ ከጠላቶቻቸው ከፍልስጥኤማውያን እጅ የሚያድናቸው ነበር። ለእግዚአብሔር የተሰጠ በመሆኑም የአልኮል መጠጥ አይጠጣም፣ ፀጉሩን አይቆረጥም፣ በድንም አይነካም።

የማኑሄ ሚስት ወደ ባለቤቷ ዘንድ ሄዳ ባገኘችው ጊዜ፣ «የእግዚአብሔርን መልአክ የመሰለ የእግዚአብሔር ሰው» እንዳየች ነገረችው። ይህ ክፍል የያህዌ መልአክ አንዳንድ ጊዜ በምን አኳኋን ለሰዎች እንደሚታይ ስለሚናገር ጠቃሚ ጥቅስ ነው። በአንዳንድ አኳኋን ይህ መልአክ ሰው ይመስላል። ነገር ግን አካሉ ደግሞ በአንዳንድ ሁኔታው ከምናየው ሰው አካል ይለያል። በዚህ ምክንያት ነው የያህዌ መልአክ አንዳንድ ጊዜ ሰውን ይመስላል በሌላ ጊዜ ደግሞ በመልአክ ይመስላል የሚባለው።

ማኑሄ፣ ሚስቱ ያየችውን እርሱም አይቶ ለማረጋገጥ ስለ ፈለገ፣ ሚስቱን የሳበኘውን ሰው እርሱም እንዲያየው እንደገና ይልክለት ዘንድ እግዚአብሔርን ለመነው። እግዚአብሔርም የማኑሄን ጸሎት ሰማና የያህዌ መልአክ ዳግም ለማኑሄ ሚስት ተገለጠላት። በቁጥር 10 እና 11 ላይ የያህዌ መልአክ በሰው መልክ መገለጡ ተነግሮአል። በዚህን ጊዜ የያህዌ መልአክ ዳግም ሲገለጥ ክብርና ሞገስ የተላበሰ ቢሆንም፣ ይህ ክብርና ሞገሱ ተሸፍኖ እንደ ማንኛውም ሰው ሆኖ ተገለጠ። አሁንም ቢሆን፣ ማኑሄና ሚስቱ ይህ የተገለጠላቸው የያህዌ መልአክ መሆኑን አላወቁም።

በዚህን ጊዜ ማኑሄ የጌታን መልአክ ስሙ ማን እንደሆነ ሲጠይቀው፣ «ስሜ ድንቅ የሆነ ምሥጢራዊ ነው» (ቁጥር 18) ሲል መለሰለት። የያህዌ መልአክ፣ ያህዌ ራሱ ለመሆኑ ይህ ሌላው ፍንጭ ነው። በመጨረሻም፣ ማኑሄና ሚስቱ መሥዋዕት አምጥተው በመልአኩ ፊት ለእግዚአብሔር ባቀረቡ ጊዜ መልአኩ በነበረበት ውስጥ ወደ ሰማይ ሲወጣ አዩ። ከዚህ በኋላ ማኑሄና ሚስቱ አብሮአቸው የነበረው የያህዌ መልአክ እንደነበረ አስተዋሉ። መልአኩ፣ የያህዌ መልአክ መሆኑን እንደ ተረዱ፣ ደግሞም እግዚአብሔርን እንዳየት ተገነዘቡ (ቁጥር 22)። በዚህም የያህዌ መልአክ መገለጥ የእግዚአብሔር መገለጥ መሆኑን ተረዱ።

በዘፍጥረት 16፣ በዘፍጥረት 22 እና በመላፍንት 13 ላይ እንደምናነበው፣ የጌታ መልአክ፣ ማለትም የያህዌ መልአክ፣ ተራ መልአክ አልነበረም። ይልቅስ የያህዌ መልአክ፣ ያህዌ ራሱ ነው። የያህዌ መልአክ ሰዎች ክብርና ግርማውን ዐይተው እንዳይሞቱ፣ በዐይናቸው ሊያዩት በሚችሉበት አኳኋን ክብሩን ሙሉ በሙሉ ሳያሳይ ይገለጥ ነበር። ይህም ሁኔታ ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ ከመምጣቱ በፊት በብሉይ ኪዳን ውስጥ ብቻ የተፈጸመ ነው። በመሆኑም የያህዌ መልአክ ከተሠገዎ ምሥጢር በፊት እግዚአብሔር አብን የገለጠው እግዚአብሔር ወልድ መሆኑ ግልጽ ይመስላል።

ብሉይ ኪዳንን በምታነበት ጊዜ፤ ስለ ጌታ መልአክ በብዙ ክፍሎች ተጽፎ ታገኛለችሁ። የነገው ትምህርታችን እነዚህን ክፍሎች በዝርዝር ይመለከታቸዋል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ «የጌታ መልአክ» የሚለውን ሐረግ በምትመለከቱበት ጊዜ፤ በዕብራይስጡ የያህዌ መልአክ መባሉን ልብ በሉ፤ ይህም የሚያሳየው እግዚአብሔር በሰው አካል ወይም በመልአክ አካል ተመስሎ እንደሚገለጥ ነው። የብሉይ ኪዳን ጸሐፊዎች ስለ ሚካኤል ወይም ስለ ገብርኤል ሲጽፉ እነዚህን መላእክት፤ «የጌታ መላእክት» ብለው አልጠሯቸውም። ብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ራሱን ለመጥራት፤ «የጌታ መልአክ» በሚለው ሐረግ ይጠቀማል። በአንጻሩ የብሉይ ኪዳን ክፍሎች ከዚህ የተለዩትን መላእክት «ኪሩብ»፤ ወይም «ሱራፊል» ብለው ይጠሯቸዋል። ስለዚህ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የጌታ መልአክ ሲባል፤ ያህሩ ራሱ ማለት ነው።

7ኛ ጥያቄ፡- መለስ ብለህ ስለ ዘፍጥረት 16፤ ዘፍጥረት 22ና መሳፍንት 13 አስብ፤ የጌታ መልአክ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ለሰዎች ሲገለጥ ተልዕኮው ምን ነበር?

በእነዚህ ሦስት ክፍሎች ውስጥ የያህዌ መልአክ ሰዎችን በችግራቸው ጊዜ ፈጥኖ ደርሶ የሚያድናቸው መልአክ ነበር። በዘፍጥረት 16 ላይ አጋር ተጨንቃ በነበረችበትና ስለ ጭንቅና ችግርዋ ማንም ባልተረዳላት ጊዜ የያህዌ መልአክ ጭንቀቷን አይቶ ደርሶ አጽናናት። ምንም እንኳን ከራሷ ከአብርሃምና ከሣራ ኃጢአት የተነሣ ብትሠቃይም፤ የያህዌ መልአክ አጽናንቷታል። ከዘፍጥረት 22 እንደምንረዳው፤ አብርሃም አንድ ልጁ መሥዋዕት ሊያደርገው እንደ ተዘጋጀ፤ የያህዌ መልአክ ምትክ መሥዋዕት ሰጠው። በመሳፍንት 13 ላይ እንደተጻፈው ደግሞ፤ የያህዌ መልአክ በፍልስጥኤማውያን ሥር ተጨቁኖ የነበረውን የእስራኤልን ሕዝብ ነፃ እንዲያወጣ ጀግና አስነሣላቸው። ኢየሱስ ለሚያምኑት ሁሉ ደኅንነትን ሊሰጣ በአዲስ ኪዳን ውስጥ እንደ ተገለጠ ሁሉ፤ በተመሳሳይ መንገድ የያህሩ መልአክም በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተገለጦ ሰዎች እርሱን እጅግ በፈለጉት ጊዜ ደርሶ ደኅንነትን ሰጥቷቸዋል። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የሕዝቡን ዋነኛ ችግር ለማስወገድ የሚገለጥ አምላክ ነው። እናንተም አሁን ምንም ዓይነት ችግር ይኑራችሁ፤ እርሱ ሊፈታላችሁ ይችላል።

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አጋር እንደተሠቃየችው በራሱ ወይም በሌሎች ኃጢአት እየተሠቃየህ ነው? ለ) አብርሃም ለይስሐት ምትክ ለማግኘት እግዚአብሔር በጽኑ እንዳስፈለገው፤ በአሁኑ ሰዓት ለሕይወታችሁ ብርቱ የሆነ ፍላጎት ምንድን ነው? ሐ) እስራኤል በሳምሶን ዘመን በፍልስጥኤማውያን እንደ ተጨቆነች፤ በእግዚአብሔር ጠላቶች የተጨቆናችሁት እንዴት ነው? መ) እነዚያን ፍላጎቶቻችሁን ሊፈጽምላችሁ ኢየሱስ ምን ያህል ችሎታ አለው? ኢየሱስ ፍላጎቶቻችሁን እንደሚፈጽምላችሁ እነሆነታችሁን በጸሎት ለመግለጽ ጥቂት ጊዜ ውሰዱ።

ሁለተኛ ቀን

ትናንተና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ማጥናት ጀምረን ነበር። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተደጋግሞ የተገለጠው የጌታ መልአክ፤ ወይም

የያህዌ መልአክ ራሱ አምላክ መሆኑን የሚያስረዱ ሦስት ክፍሎችን ተምረናል። እንደዚሁም የያህዌ መልአክ፣ የእግዚአብሔር ልጅ በአካል ከመገለጡ በፊት ማለትም ከተሠገዎ ምሥጢር አስቀድሞ በአካል የተገለጠ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ነበረ ተከታትለናል። እንደዚሁም፣ ሰዎች በከፍተኛ ችግር ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ የያህዌ መልአክ ፈጥሮ ደርሶ እንደ ታደጋቸው ተመልክተናል። ዛሬ ደግሞ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የያህዌ መልአክ መገለጡን የሚያስተምሩ ሌሎች ክፍሎችን እናጠናለን። ይህ የእግዚአብሔር በሰብአዊና መልአካዊ አምላል መታየት፣ ቅድመ-ተሠገዎ የክርስቲስ መገለጥ ሆኖ ሊታሰብ ይችላል።

የያህዌ መልአክ የእግዚአብሔርን ሕዝብ መራ

9ኛ ጥያቄ፡- ዘፀ. 3፡1-10 አንብብ። ሀ) የያህዌ መልአክ ለሙሴ የተገለጠው እንዴት ነበር? ለ) የያህዌ መልአክ ራሱ እግዚአብሔር ስለ መሆኑ ጥቅሱ ምን ይላል? ሐ) በዚህን ጊዜ የያህዌ መልአክ በምን ምክንያት ለሙሴ ተገለጠለት?

በዘፀ. 3፡1-10 ውስጥ የያህዌ መልአክ በሚቃጠል ቁጥጭ ውስጥ ለሙሴ ተገልጦለታል። በቁጥጭው ውስጥ ሆኖ ለሙሴ የተናገረው እግዚአብሔር ራሱ እንደሆነ ክፍሉ ያስረዳናል። ስለዚህ ትናንት እንደ ተመለከትናቸው ጥቅሶች ሁሉ፣ እነዚህም ጥቅሶች የያህዌ መልአክ እግዚአብሔር ራሱ መሆኑን ያስረዳሉ። በዘፀአት 3 ውስጥ የያህዌ መልአክ፣ በሰብአዊ መልኩ ወይም በመልአክ ቅርጽ አልታየም። ነገር ግን በዚህ ክፍል፣ ራሱ ያህዌ የሆነው የያህዌ መልአክ በእሳት መልኩ ተገለጠ። ትናንትና እንደተመለከትናቸው ክፍሎች የያህዌ መልአክ የተገለጠው ሕዝቡ በትልቅ ችግር ውስጥ በነበረበትና ርዳታውን በፈለጉበት ጊዜ ነበር። ሕዝቡ በግብፃውያን የጭቆና ቀንበር ሥር ሆነው የሚማቅቁበት ጊዜ ነበር። በመሆኑም የያህዌ መልአክ ከነበሩበት የባርነት ቀንበር ሙሴ ነፃ እንዲያወጣቸው ሊጠራው ተገለጠ።

10ኛ ጥያቄ፡- ዘፀ. 13፡21 14፡19 23፡20-23 23፡34 33፡2 አንብብ። ሀ) እስራኤላውያንን በምድረ በዳ ይመራቸው የነበረው የደመናና የእሳት ሃምድ የእግዚአብሔር የራሱ መገለጥ እንደ ነበረ የሚያመለክቱ ምን ምን ነጥቦችን በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ ታገኛላችሁ? ለ) እግዚአብሔር በደመናና በእሳት ሃምድ ውስጥ ለእስራኤላውያን በሚገለጥላቸው ጊዜ ምን ያደርግላቸው ነበር?

በዘፀ. 13፡21 ውስጥ እግዚአብሔር ራሱ፣ እስራኤላውያንን በምድረ በዳ በደመናውና በእሳቱ ሃምድ ውስጥ ሲመራቸው እንደ ነበረ ይናገራል። እሳቱና ደመናው ለየት ያለ የእግዚአብሔር መገለጥ ነበር። እግዚአብሔር በዚህ ጊዜ ለሕዝቡ የተገለጠው በአካል ሳይሆን ሊያዩት በሚችሉት ሁኔታ ነበር። ዘፀ. 14፡19 እንደሚነግረን ደግሞ ይህ የደመናና የእሳት ሃምድ እርግጠኛ «የእግዚአብሔር መልአክ» መገለጥ እንደ ነበረ ነው። ይህም የያህዌ መልአክ ሳይሆን አይቀርም። ይኸው መልአክ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን እየመራ የሚወስዳቸውና ከፊታቸው ከነበረው ምድር ከነዓናውያንን የሚያባርርላቸው እንደሚሆን እግዚአብሔር ይናገራል። በእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ የምንግብ

ክፍሎች እግዚአብሔር በየህዌ መልእክ አምሳል ቢገለጥም በደመናና በእሳት ሃምድ የተገለጠው የህዌ መልእክ ዋና ተግባሩ፤ ሕዝቡን መምራትና ጠላቶቻቸውንም ድል ማድረግ ነበር። እግዚአብሔር ራሱ በደመናና በእሳት ሃምድ ውስጥ ስለተገለጠ የእግዚአብሔር መልእክም በደመናና በእሳት ሃምድ ውስጥ ስለታየ፤ ይህ የእግዚአብሔር ልጅ በተሠገም ወደዚህ ዓለም ከመምጣቱ በፊት በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተገለጠበት ሌላው ምሳሌ ነው።

11ኛ ጥያቄ፡- በሕይወታችሁ ውስጥ እግዚአብሔር ከእናንተ ጋር ሆኖ ሲመራችሁና ሲከላከልላችሁ አስተውላችሁ ታውቃላችሁን? ለዚህ ግንዛቤአችሁ ከ2-3 የሚሆኑ ምሳሌዎችን ጻፉ።

እግዚአብሔር የእስራኤልን ልጆች በምድረ በዳ በእሳትና በደመና ሃምድ እየመራ ከጠላቶቻቸውም ይከላከልላቸው ነበር። በቀጥታም ከሚቃጠል ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ እየተናገረ መሴን ይመራው ነበር። ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር ይህንኑ በመሰለ ታምራዊ አቅጣጫ የሚመራበት ጊዜ አለ። ነገር ግን የዛሬ ክርስቲያኖች በብሉይ ኪዳን ውስጥ የነበሩ አማኞች ያልነበራቸው ነገር አለን። የተሟላ የእግዚአብሔር ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አለን። ዛሬ እግዚአብሔር በአብዛኛው መንፈሱ በተጻፈው ቃል፤ ማለትም በመጽሐፍ ቅዱስ አማካይነት አዘውትሮ ለሕዝቡ ይናገራል። ቃሉንም በሚያጠቅሙበት ጊዜ ይመራቸዋል፤ አቅጣጫውንም ያሳያቸዋል። እንደዚሁም እግዚአብሔር እርሱን በሚፈሩት በላል ክርስቲያን አማኞችና በጥምናና በጸሎት ውስጥ በሚመጣ የመንፈስ ቅዱስ ፀጥተኛ ድምፅ በመጠቀም፤ ሕዝቡን ይመራል።

የህዌ መልእክ የእግዚአብሔርን ጠላቶች ቀጣ

12ኛ ጥያቄ፡- ዘኁ. 22፡22-35 አንብብ። ሀ) የህዌ መልእክ ለማን ተገለጠ? ለ) አህያይቱ መንገዱን ባትለቅለት ኖሮ፤ የህዌ መልእክ ምን ያደርግ ነበር? ሐ) ታዲያ መልእኩ ምን አደረገ?

በዘኁልቁ 22 ውስጥ የተከሰተው የህዌ መገለጥ ከሌሎቹ ለየት ያለ መገለጥ መሆኑን በዚህ ክፍል እንመለከታለን። ይህ ታሪክ የተፈጸመው እስራኤላውያን በሞዓብ ሜዳ ላይ ሰፍረው ወደ ከነዓን ለመግባት ይዘጋጁ በነበሩበት ጊዜ ነበር። የሞዓብውያን ንጉሥ ባላቅ እስራኤላውያንን ስለ ፈራ፤ በለዓም መጥቶ እንዲረግምለት ጠራው። ምንም እንኳን በለዓም ስለ አንዱና እውነተኛው አምላክ የሚያውቅ ቢሆንም፤ ስለ ንጢአቱ ሁኔታ በዘኁ. 31፡8፤ በኢያሱ 13፡22፤ በ2ኛ ጴጥ. 2፡15 እና በራእይ 2፡14 ላይ ተጽፎ የሚገኘው እንደሚያረጋግጠው በለዓም እውነተኛ የእግዚአብሔር ነቢይ ላይሆን ሐሰተኛ ነቢይ ነበር። ምንም እንኳን ከጅምሩ እግዚአብሔርን የሚታዘዝ ቢመስልም፤ እንኳን ሄዶ እስራኤላውያንን እንዲረግም እግዚአብሔር በግልጽ አልፈለገም። እንዲሄድ የፈቀደለትም፤ እንዳይሄድ ከከለከለው በኋላ ነበር። በለዓም የኃጢአት ዝንባሌ እንዳለው እግዚአብሔር በግልጽ ያውቅ ነበር። ስለዚህ በመንገድ ላይ ሊቀጣው ስለፈለገ እንዲሄድ ፈቀደለት፤ ከዚያም እስራኤላውያንን ሊረግም እየገሰገሰ ቢመጣ የህዌ መልእክ ሊገድለው

በመንገዱ ላይ ቆሞ ተገናኘው። ነገር ግን እግዚአብሔር የበለፀገውን አህያዊ ዓይን ከፈተ። አህያዊቱም የያህዌን መልአክ በፊቷ ባዮች ጊዜ ሦስት ጊዜ መንገዱን በመቀየር የበለፀገውን ሕይወት አተረፈች። በመጨረሻውም እግዚአብሔር በላዕላዊ እስራኤላውያንን በመርገም ሊፈጽመው ስለተነሣ፤ በትኩረት ሊገድለው በፊት ለፊቱ ቆሞ የነበረውን የያህዌን መልአክ እንዲያይ ዓይኑን ከፈተለት። እግዚአብሔር እንደ ገና እርሱ የነገረውን ብቻ እንዲናገር በላዕላዊ አስጠነቀቀው። በላዕላዊ የያህዌ መልአክ ሊገድለው መዘጋጀቱን እንዳየ፤ ለእግዚአብሔር በመታዘዝ እስራኤላውያንን ሳይረግጥ ቀረ። በመርገም ፈንታም ባረካቸው። በዚህ ክፍለ ምንባብ ውስጥ የያህዌ መልአክ፤ ለእግዚአብሔር መታዘዝን አሻፈረን የሚሉትን የሚቀጣ ዳኛ ነው።

13ኛ ጥያቄ፡- 2ኛ ነገ. 19:35 አንብብ። የጌታ መልአክ በአሦራውያን ሠራዊት ላይ ምን ፈጸመ?

በ2ኛ ነገሥት ምዕራፍ 18-19 ያለው ታሪክ የአሦር ሠራዊት እግዚአብሔርን ይፈራ በነበረው በይሁዳ ንጉሥ በሕዝቅያስ ላይ እንደ ተነሣበት የሚያወሳ ነው። የአሦር ንጉሥ እግዚአብሔር አንተን ከእኔ እጅ ሊያድንህ ጎይል የለውም በሚል ማስፈራሪያ የጻፈለትን ደብዳቤ ሕዝቅያስ ወደ ቤተ መቅደስ ወስዶ በእግዚአብሔር ፊት አኖረው። ከዚያም እግዚአብሔር ከዚህ አደጋ እንዲያወጣው ጸለየ። እግዚአብሔርም ከዚህ ወራሪ እንደሚጠብቀው አረጋገጠለት። በዚያኑ ሌሊት የያህዌ መልአክ የአሦራውያንን ሠራዊት በምሽጋቸው እንዳሉ ደመሰሳቸው። የያህዌ መልአክ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለማስፈራራት የተነሣውን በላዕላዊ ለመቅጣት እንደ ተንቀሳቀሰ ሁሉ፤ በእግዚአብሔር ጥበቃ ይታመን የነበረውን ሕዝቡን ለመደምሰስ በማስፈራራት ላይ የነበረውን የአሦርንም ሠራዊት አጠፋው።

14ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር የማይታዘዙትን ወይም የእርሱ በሆኑት ላይ አደጋ የሚጥሉትን ሲቀጣቸው አይታችሁ ከሆነ ከምታስታውሷቸው ሁኔታዎች ውስጥ ምሳሌ የሚሆኑትን ጻፉ።

በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የቅርብ ጊዜ ታሪክ ውስጥ፤ እግዚአብሔር ሕዝቡን የጎዱትን እንዲት እንደ ቀጣ የሚያመለክቱ ብዙ ሁኔታዎች አሉ። ባለፉት ጎምሳ ዓመታት ውስጥ ኢትዮጵያውያን አማኞች ብዙ ጊዜ በስደት ምክንያት ተሠቃይተዋል። አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያኑን ለማጠንከር ሲል እነዚህ አማኞች በመከራቸው እንዲጸኑ አድርጓቸዋል። በሌላ ጊዜ አማኞች ሲሠቃዩ ራሱ በተአምር ጣልቃ ገብቶ ሕዝቡን በመከላከል፤ የሚያሳድዱቸውን የቀጣበት ጊዜያትም ነበሩ። በብሉይ ኪዳን ዘመን ሲያደርገው እንደነበረው፤ እግዚአብሔር ዛሬም ቢሆን የሕዝቡን ጠላቶች ይቀጣቸዋል።

የያህዌ መልአክ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ኃጢአት ቀጣ።

የያህዌ መልአክ የእግዚአብሔር ጠላቶች፤ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ስላስፈራሩ እንደ ቀጣቸው ሁሉ የራሱንም ሕዝብ በኃጢአታቸው ምክንያት ቀጥቶአቸዋል።

15ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ዜና መዋዕል 21:1-4፤ 8-19፤ 27 አንብቡ። ሀ) ዳዊት ምን ኃጢአት ሠራ? ለ) ይህ ኃጢአት የሆነበት ምክንያት ለምን ይመስላችኋል? ዳዊት በሠራው ኃጢአት በእስራኤል ላይ ምን ቅጣት ደረሰ? መ) እንደ ቁጥር 12 እና 18 አገላለጽ ይህን ቅጣት የፈጸመው ማን ነው? ሠ) ቅጣቱ በቀረ ጊዜ ዳዊት ምን አደረገ?

1ኛ ዜና መዋዕል 21 ዳዊት ሕዝቡ እንዲቆጠር በማድረግ ኃጢአት እንደ ፈጸመ የሚነግረን ታሪክ ነው። ይህ የዳዊት ድርጊት ኃጢአት ሊሆን የቻለበት ምክንያት ምን ያህል ብዛት ያለው ሠራዊት እንዳለው ለማወቅ የፈጸመው ተግባር ስለነበረ ነው። በዚህ ረገድ ድልን በሚሰጠው በአምላኩ በመታመን ፈንታ በሠራዊቱ ብዛት በጠላቶቹ ላይ ድልን የሚቀዳጅ መስሎት በመታበዩ ኃጢአትን ሠርቷል። ስለዚህ ዳዊት በዚህ አኳኋን ኃጢአት በመሥራቱ እግዚአብሔር ቀጥቶታል። እግዚአብሔርም ሊቀጣው ባለበ ጊዜ፤ ሦስት ምርጫዎችን አቅርቦለት ነበር። ዳዊትም ከሦስቱ ቅጣቶች መካከል እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ ለሦስት ቀናት በቸነፈር እንዲቀጣ ለመነው። ከዚህ የቸነፈር ቅጣት የተነሣ ሰባ ሺህ ሰዎች አለቁ። ይህን ቅጣት የፈጸመው የያህዌ መልአክ ነበር። መልአኩም በያዘው ሰይፍ አማካይነት እነዚህ ሰዎች በቸነፈር እንዲመቱ አደረገ። ከዚህም ቀጥሎ የያህዌ መልአክ በቸነፈር ኢየሩሳሌምንም ለመደምሰስ እንደ ተዘጋጀ ዳዊት ወዲያውኑ ኃጢአቱን ተናዝዞ ሲጸልይ፤ እግዚአብሔር ጸሎቱን አድምጦ ቸነፈሩ እንዲቆም አደረገ። ከዚያም የያህዌ መልአክ ጋድ በተባለው ነቢይ አማካይነት፤ ዳዊት ወደ እግዚአብሔር በንስሐ መመለሱን ለማሳየት ምን ማድረግ እንዳለበት ነገረው። ስለዚህ የያህዌ መልአክ የቸነፈሩ ቅጣት በሕዝቡ ላይ እንዳይደርስ ባቆመበት ስፍራ፤ ዳዊት መሠዊያ ሠርቶ መሥዋዕት እንዲያቀርብ ነገረው። መሠዊያውም ኦርና በተባለ ሰው አውድማ ላይ እንዲሠራ ታቀደ። በዚሁ መሠረት ዳዊት አውድማውን ከኦርና ገዝቶ መሠዊያውን ከሠራበት በኋላ መሥዋዕትን አቀረበበት።

የያህዌ መልአክ ሕዝቡን ከጥፋት ከመጠበቁና መመሪያም ከመስጠቱ በተጨማሪ፤ ስለ ኃጢአታቸውም ይቀጣቸው እንደ ነበረ በዚህ ታሪክ ውስጥ እንገነዘባለን። እግዚአብሔር ሕዝቡን የሚቀጣቸው ስለ ጠላቸው አይደለም። እርሱ ስለሚወዳቸውና ቅዱሳንም እንዲሆኑ ስለሚፈልግ ይቀጣቸዋል።

16ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 12:5-6፤10-11 አንብቡ። እግዚአብሔር ልጆቹን በምን ምክንያት ይቀጣቸዋል ወይም ይገሥጻቸዋል?

በዕብራውያን 12 ውስጥ እንደምንመለከተው፤ እግዚአብሔር ልጆቹ ቅዱሳን ሆነው እንዲያድጉ ስለሚፈልግና ስለሚያፈቅራቸው ይቀጣቸዋል። ስለዚህ የያህዌ መልአክ በዳዊት ኃጢአት ምክንያት የእስራኤልን ሕዝብ ቀጣ። ሆኖም ሊጎዳቸው አልነበረም። እግዚአብሔር ይህን ቅጣት በሕዝቡ ላይ ያደረገበት ዓላማና ግብ ዳዊትና እስራኤል ዳግም በኃይላቸው እንዳይመኩና በእርሱ ብቻ እንዲታመኑ ለማድረግ ነበር።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔር ቅጣት ደርሶባችሁ ያውቃል? ይህ የደረሰባችሁ መች ነበር? ለ) እግዚአብሔር በዚህ ቅጣት አማካይነት ምን ሊያስተምራችሁ ያለበ ይመስላችኋል?

ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር ልጆቹን ስለሚያፈቅራቸው ይቀጣቸዋል። በዚሁ ረገድ እግዚአብሔር ቅዱሳን ሆነን እንድናድግ ስለሚሻ ንጢአት በምንሠራበት ጊዜ ይቀጣናል። ምንም እንኳን ኢየሱስ የሚያፈቅረን መድኃኒታችን ቢሆንም፤ በሳል የሆነ የክርስትና ሕይወት እንዲናረን ለማድረግ ይቀጣናል። ስለሆነም በእግዚአብሔር ቅጣት ውስጥ በምናልፍበት ጊዜ ከሁኔታው ትምህርት በመውሰድ ኃጢአት መሥራትን ማቆምና በቅድስና ማደግ ይገባናል።

የያህዌ መልአክ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተገለጠባቸው ሌሎች ሁኔታዎች

የያህዌ መልአክ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በግልጽ የተገለጠባቸው ሌሎች ክፍሎች የሚከተሉት ናቸው፡-

- መሳፍንት 6:11-24 - ከሶምሶንና ከሙሴ ታሪክ ጋር በተመሳሳይ ሁኔታ፤ የያህዌ መልአክ ጊዴዎንን ጦርቶ የጣዖታትን ምስል ሰባብረህ ጣልና የእግዚአብሔር ሕዝብ በጠላቱ ላይ ድልን ይቀዳጅ ዘንድ ምራው አለው።
- 1ኛ ነገ. 19:5-7 - ኤልያስ እግዚአብሔርን ሲያገለግል ቆይቶ፤ ሕይወቱን ለማዳን በሸሽ ጊዜ የያህዌ መልአክ ምግብና ውኃ ሰጠው።
- 2ኛ ነገ. 1:15 - የያህዌ መልአክ፤ ኤልያስ ወደ ንጉሥ አክአብ ዘንድ ሄዶ እንዲጋፈጥ አዘዘው።
- መዝሙር 34:7 - የያህዌ መልአክ እግዚአብሔርን የሚፈሩትን ጠበቀ።
- መዝሙር 35:1-6 - የያህዌ መልአክ አገልጋዮቹን የሚጎዱትን አባረረ።
- ዘካርያስ 1:9-21 - የያህዌ መልአክ የእግዚአብሔር ሕዝብ ወደ ቀድሞው ስፍራው እንደሚመለስ የማጽናኛ ቃላትን ተናገረ።

በእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችና ቀደም ሲል በሌሎች ክፍሎች እንደተመለከትነው ሁሉ፤ የያህዌ መልአክ በተመሳሳይ ሁኔታዎች ተገልጦአል። በቀጥተኛ የእግዚአብሔር ጣልቃ ገብነት ሕዝቡን ሲጠራ፤ ሲመራና ሲያጽናና ይታያል።

የያህዌ መልአክ የተገለጠበት አንድ ሌላ የብሉይ ኪዳን ክፍል ደግሞ አለ፤ ይህ ክፍል ለየት ያለ ስለሆነ፤ ለብቻው እናጠናዋለን።

የያህዌ መልአክ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የሚያስገባ መንገድ ሲከፍት

18ኛ ጥያቄ፡- ዘካርያስ 3፡1-10 አንብቡ። ሀ) የእስራኤል ሊቀ ካህን ከሆነው ከኢየሱ ጋር ቆሞ የነበረው ማን ነበር? ለ) እያንዳንዳቸው ምን ተናገሩ? ሐ) የያህዌ መልአክ ለኢየሱ ምን አደረገለት? መ) የያህዌ መልአክ ለኢየሱ ምን ተስፋ ሰጠው?

ዘካርያስ 3 እስራኤልን ስለ እግዚአብሔር ይቅርታ የሚያስተምር ራእይ ነው። በዚህ ራእይ አንድ መልአክ (ዘካ. 1፡9፤14፤ 2፡3) ኢየሱ የተባለውን የእስራኤልን ሊቀ ካህን፤ በያህዌ መልአክ ፊት ቆሞ ሳለ ለዘካርያስ አሳየው። ነገር ግን በኢየሱ ሌላ ጎን ሰይጣን ቆሞ ነበር። ሰይጣንም እዚያ ቆሞ ኢየሱን ይከስ ነበር። ኢየሱም በወቅቱ ያደፈ ልብስ ለብሶ ነበር። ይህ እንግዲህ ኢየሱና የተቀሩትም የእስራኤል ሕዝብ እግዚአብሔርን በኃጢአታቸው በድለውት እንደ ነበረ ያሳያል። ኃጢአታቸውም በእግዚአብሔር ፊት ቀርበው ማምለክ እንዳይችሉ አድርጓቸው ነበር። በእርግጥም ስለዚህ በኃጢአት ረከሰው ስለ ነበሩ፤ የሰይጣን ክስ ልክ ነበር። ነገር ግን የያህዌ መልአክ የራሱን የያህዌን ቃል በመናገር፤ ሰይጣንን ገሠጸው። ከዚህ በኋላ የያህዌ መልአክ፤ በእግዚአብሔር ፊት በሚገባ ለመቆም እንዲችል ኢየሱ ንጹሕ ልብስ እንዲለብስ አዘዘ። ኢየሱም ንጹሑን ልብስ ከለበሰ በኋላ፤ የያህዌ መልአክ፤ የያህዌን ቃል መናገሩን ቀጠለ። ኢየሱም ሆነ የተቀረው የእስራኤል ሕዝብ እንዲታዘዘው ካሳለበ በኋላ፤ ስለሚያገኙት ይቅርታና ከእግዚአብሔር ጋር ስለሚኖራቸው ኅብረት ተስፋ ሰጣቸው።

ይህ ክፍል ጠቃሚ ክፍል ነው፤ ምክንያቱም የያህዌ መልአክ፤ እርሱም ወደፊት ሥጋ ለብሶ የሚመጣው ኢየሱስ ክርስቶስ ስለሚሰጠው አገልግሎት ስለሚያመለክት ነው። በዚህም መሠረት ለሕዝቡ የእግዚአብሔርን ቃል ይናገራል። በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከልም ያማልዳል። በኃጢአት ለተበከሉ ሰዎችም ይቅርታን ይሰጣል። በዚህም የሰይጣንን ክስ ሳይፈሩ በእግዚአብሔር ፊት እንዲቆሙ ያደርጋቸዋል።

19ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 10፡19-22 አንብቡ። በጌታ ኢየሱስ ደምና በእርሱ ታላቅ ከህነት ምክንያት አማኞች ምን እንዲያደርጉ ተጠርተዋል?

የያህዌ መልአክ ለኢየሱና ለብሉይ ኪዳን አማኞች እንዳደረገላቸው ሁሉ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ለአዲስ ኪዳን አማኞች ይቅርታን በመስጠት ወደ እግዚአብሔር ፊት እንዲቀርቡ ያደርጋቸዋል። እንደዚሁም የኢየሱስ ደም ይቅርታን ይሰጣል። በሊቀ ካህነቱም በእርሱ የሚያምኑት በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር ፊት ቀርበው ጸጋን እንዲያገኙ መንገዱን ይከፍትላቸዋል።

በእግዚአብሔር ፊት ብቁዎች ሆናችሁ እንዳትቆሙ የሚያደርጋችሁን ኃጢአት ተናዛችሁ ንስሐ እንድትገቡ ለተወሰነ ጊዜ ጸልዩ። እንደዚሁም የእኛ አቋም ይህ ሆኖ ሳለ፤ በእግዚአብሔር ፊት ብቁዎች ሆነን ለመቅረብ እንድንችል ለሚያደርገን ለጌታ ኢየሱስ በዚህ ወቅት ምስጋና እናቅርብ።

ሦስተኛ ቀን

በዚህ ሳምንት የመጀመሪያዎቹ ሁለት ቀናት ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ዘመን እንደ ያህዌ መልአክ ሆኖ ሲገለጥ ተመልክተናል። ይህ መገለጡም

በአካል መልክ ነበር። አካሉም የሰውንም የመልአክንም የሚመስል ነበር። በብሉይ ኪዳን ሰውን ወይም መልአክን የሚመስል ሆኖም እግዚአብሔር ተብሎ የተጠራ አካል የተገለጠባቸው ሦስት ሌሎች ጊዜያት ነበሩ። በእነዚህ ክፍሎች ይህ አካል ያህዌ መልአክ ተብሎ አልተጠቀሰም። ሆኖም እንደ ያህዌ መልአክ፣ ያዩት እርሱ ራሱ እግዚአብሔር መሆኑን ደርሰውበታል። እነዚህ መገለጦችም የእግዚአብሔር ልጅ ሥጋ የለበሰ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆኖ ከመምጣቱ በፊት የሆኑ ናቸው።

ዘፍጥረት 18-19

20ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 18:1-15 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 1 ላይ የተጠቀሰው፣ ከአብርሃም እንግዶች መካከል አንዱ በመሆን የተገለጸው እንዴት ነበር? ለ) የአብርሃም ሦስቱ እንግዶች በቁጥር 2 ላይ የተገለጹት እንዴት ነበር? ሐ) አብርሃም ለሦስቱ እንግዶቹ ምን አደረገላቸው? መ) ከእንግዶቹ መካከል አንደኛው በቁጥር 10 እንደዚሁም ከቁጥር 13-14 ባለው ላይ ይናገራል። እነዚህ ቁጥሮች እንዴት ይገልጹታል? ሠ) ይህ እንግዳ በቁጥር 13 ላይ ያወቀው ምን ምሥጢር ነበር? ረ) በቁጥር 14 ላይስ ይህ እንግዳ ለአብርሃምና ለሣራ ምን ሊያደርግላቸው ተስፋ ሰጠ?

21ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 18:16-26 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 17 እና 20 ላይ የተጠቀሰው ከአብርሃም ጋር የተነጋገረው እንግዳ የተገለጸው እንዴት ነበር? ለ) በቁጥር 22 ላይ ወደ ሰዶም የሄደው ግን ነበር? ደግሞስ ከአብርሃም ጋር የቀረው ግን ነበር? ሐ) ከአብርሃም ጋር የቀረው እንግዳ በቁጥር 25 እና 26 ላይ የተገለጸው እንዴት ነበር?

22ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 19:1-17 አንብቡ። ሀ) አብርሃምን ተለይተው ወደ ሉጥ ዘንድ የሄዱት ሁለቱ እንግዶች በቁጥር 1 ላይ የተገለጹት እንዴት ነበር? ለ) ሁለቱ እንግዶች በቁጥር 5፣ 10፣ 12 እና 16 ላይ የተገለጹት እንዴት ነበር? ሐ) በቁጥር 15 ላይስ ስለ ሁለቱ እንግዶች የተጻፈው እንዴት ነበር?

ዘፍጥረት ምዕራፍ 18-19 ያለው ታሪክ፣ እግዚአብሔር እንዴት አብርሃምን እንደ ኀበኘውና፣ ከዚያም የሰዶምን ከተማ በኀጢአቱ እንዴት እንደ ቀጣው ያብራራልናል። በዚህ ታሪክ ውስጥ ብዙ ጠቃሚ ትምህርቶች አሉ። እነዚህም እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለሣራ ለገባው ቃል ኪዳን ታማኝ ስለ መሆኑ፣ እንደዚሁም እግዚአብሔር ተስፋውን ለመፈጸም ተአምራዊ በሆነ ኀይሉ እንደሚጠቀም፣ ቀጥሎም እግዚአብሔር በጽድቅ ኃጢአትን እንደሚቀጣ በተጨማሪም በኀጢአት የተከበበውን ሕዝብ ለማዳን እግዚአብሔር የሚሰጠው ምሕረትና ጸጋ ናቸው። ወደ እነዚህ ነጥቦች በዝርዝር ከመግባታችን በፊት አብርሃም ዘንድ የመጡት እንግዶች እነማን እንደ ነበሩ ለይተን ማወቅ አለብን።

አንዳንድ ሰዎች በ18ኛው ምዕራፍ ላይ አብርሃምን የኀበኙትን እንግዶች ሦስቱ የሥላሴ አካላት ናቸው ይላሉ። ከዚህ ሻል የሚለው ግንዛቤ ግን ከሦስቱ ሰዎች መካከል አንደኛው ራሱ እግዚአብሔር ነው። የተቀሩት ሁለቱ ግን ተራ መላእክት እንደ ነበሩ የሚገልጸው ነው። ዘፍጥረት 18:1 እግዚአብሔር ራሱ ለአብርሃም እንደ ተገለጠለት ይናገራል። በዘፍጥረት 18:2 ላይ አብርሃም በድንኳኑ ደጃፍ ላይ ቆሞ እያለ፣ አጠገቡ ሦስት ሰዎች

ቆመው አየ ይላል። ሦስቱም እንግዶች ሰዎችን ይመስሉ እንደ ነበር ግልጽ ነው። በወቅቱ አብርሃም ከብር የሚገባቸው እንግዶች መስለው ታዩት እንጂ መለኮታውያን እንግዶች መሆናቸውን ወዲያውኑ አላወቀም ነበር። ከሦስቱ እንግዶች መካከል አንደኛው እግዚአብሔር ለመሆኑ፤ ወይም ሦስቱም ሰዎች ሥላሴ ስለ መሆናቸው ቁጥር 1 እና 2 አይገልጽም።

አብርሃም ለሦስቱ እንግዶቹ ምግብ አቅርቦ አስተናገዳቸው። ከዚያም ያህዌ አነጋገረው። ይሁን እንጂ ከሦስቱ አንዱ አብርሃምን ያነጋግረው፤ ወይም ሦስቱም ያነጋግሩት የተብራራ ነገር የለም። ነገር ግን አብርሃምን ያነጋገረው እንግዳ መለኮታዊ እውቀትና ኃይል እንደ ነበረው ግልጽ ነው። በመጀመሪያ፤ ከአንድ ዓመት በኋላ ተመልሶ ለአብርሃምና ለሣራ ልጅ እንደሚሰጣቸው ተስፋ ገባላቸው። ሁለተኛ፤ ምንም እንኳን ሣራ ለእንግዶቹ ባትታይም፤ ሣራ በድንኳኑ ውስጥ ምን እንደምታስብና ምን እንደምትሠራ ያውቅ ነበር። ያ የተናገረው እንግዳ በግልጽ የእግዚአብሔር የራሱ እውቀትና ኃይል ነበረው።

ሦስቱ እንግዶች ምግባቸውን ከበሉ በኋላ ለመሄድ ተነሡ። ዘፍጥረት ምዕራፍ 18፡16 ላይ እንግዶቹን ሰዎች ይላቸዋል። ስለዚህ የእነዚህ እንግዶች መልክ እንደ ማናቸውም ዓይነት ሰዎች መልክ ይመስል እንደ ነበረ ግልጽ ነው። ነገር ግን፤ በዚህ ሰዓት አብርሃም ከእነዚህ ሰዎች መካከል አንዱ እግዚአብሔር ራሱ እንደሆነ አስተዋለ። ቁጥር 17፤ 20 እና 22 አብርሃምን በተለይ ያነጋገረው ያህዌ እንደ ነበረ ያስገነዝባሉ። በቁጥር 19 ላይ ደግሞ፤ እንግዳው አብርሃምን ራሱ እንደ መረጠው ይናገራል። እንግዳው በሰዶም ከተማ ላይ ሊወርድ ስላለው ቅጣት ሲናገር አብርሃም በቁጥር 25 ላይ «የዓለም ሁሉ ፈራጅ» ብሎ ጠርቶታል። ስለዚህ በአብርሃም ፊት የቆመውና ከእርሱም ጋር የተነጋገረው፤ እግዚአብሔር ራሱ ነበር።

እንደዚሁም፤ እግዚአብሔር አብርሃምን ለመነጋገር ከአብርሃም ጋር ሲቆይ፤ የተቀሩት ሁለቱ እንግዶች ቀድመው የሄዱ ይመስላል። ቁጥር 22 ላይ ሁለቱ ሰዎች ቀድመው ሲሄዱ፤ አብርሃም እግዚአብሔርን ሊያነጋግረው ከእርሱ ጋር ቆየ ይላል። ዘፍጥረት 19፡1 ደግሞ ሁለቱ መላእክት ሰዶም ደረሱ ይላል። እንደ ዘፍጥረት ምዕራፍ 18 እነዚህ በሰዶም ሎጥን የጎበኙት እንግዶች በተደጋጋሚ ሰዎች ተብለው ተገልጸዋል። ዘፍጥረት 19፡5 ላይ እንግዶቹ፤ ሰዎች ስለመሰሏቸው የሰዶም ሰዎች ከእነርሱ ጋር ግብረ ሥጋ ግንኙነት ሊፈጽሙ ፈልገው ነበር ይላል። ቀጥሎም ቁጥር 10 እና 12 ላይ «ሰዎች» ተብለው ተጠቅሰዋል። ግን ደግሞ ቁጥር 15 መላእክት ይላቸዋል። ማስታወስ ያለባችሁ በተጠቀሱት ስፍራዎች እንግዶቹ «የያህዌ መልአክ» ወይም «እግዚአብሔር» ተብለው አለመገለጻቸውን ነው። የተጠቀሱት መላእክት ተብለው ብቻ ነው።

ስለዚህ በዘፍጥረት ምዕራፍ 18 እና 19 ላይ የተጻፈው የሚሰጠን ግንዛቤ፤ እግዚአብሔር ራሱ አብርሃምን ከጎበኙት እንግዶች መካከል በሰው አምላላ መገለጡን ነው። እንደዚሁም በጉብኝቱ ወቅት የሰዎች አምላላ በነበራቸው ሁለት መላእክት ታጅቦ ነበር። እንግዶቹም ምግባቸውን በልተው እንዳበቁ

እግዚአብሔር ራሱ ከአብርሃም ጋር ለመወያየት አብሮት ቆየ። ሁለቱ መላእክት ግን ተለይተው ሎጥን ከጥፋት ለማዳንና ሰዶምን ለመቅጣት ወደዚያ ሄዱ።

አንዳንድ ሰዎች በዘፍጥረት 18:20-21 ውስጥ ያህዌ ወደ ሰዶም ሄዶ የከተማይቱ ሕዝብ እንደተባለው በጣም ኃጢአተኞች መሆን አለመሆናቸውን የሚመለከት መሆኑን ለአብርሃም ነግሮታል ይላሉ። ቢሆንም በምዕራፍ 18:22 ላይ ሰዎቹ ወደ ሰዶም ከሄዱ በኋላ ያህዌ ከአብርሃም ጋር ሊወያይ አብሮት ቆይቷል።

አንዳንዶች ወደ ሰዶም የሄዱት ሁለቱም የሥላሴ አካል የሆኑ ያህዌ ነበሩ ሲሉ አሳብ ያቀርባሉ። ይህም የሚነቀፍ አስተያየት ባይሆንም፤ ለከፍሉ አጥጋቢ ማብራሪያ አይመስልም። እንደ ተመለከትነው ሁሉ፣ በምዕራፍ 19:1 እና በ19:15 ውስጥ ሁለቱ እንግዶች መላእክት ተብለው ተጠቅሰዋል። (የያህዌ መልአክ ግን አልተባሉም) እንዲያውም በምዕራፍ 18 ላይ አንዱ እንግዳ ያህዌ ተብሎ እንደተጠቀሰው በምዕራፍ 19 ላይ ተለይተው ያህዌ አልተባሉም። እንደዚሁም በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ እግዚአብሔር አብና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በሰው ቅርጽ የተገለጡበት ሌላ ቦታ የለም። በምዕራፍ 18:22 የተጻፈው ቃል የሚለው የሰዶም ከተማ ነዋሪዎች ለኃጢአታቸው አስቸኳይ ቅጣት መቀበል እንደሚገባቸው እግዚአብሔር አስቀድሞ የሚያውቀውን ይህን ነገር ለማጽናት ከመላእክቱ ጋር በዚያ ተገኘ ብለን ብናጠቃልለው የተሻለ ነው።

ወደ ሰዶም የሄዱትን እንግዶች ማንነት ብዙም ሳንጨነቅበት ከአብርሃም እንግዶች መካከል በእግዚአብሔር መልክ የተገለጠው በተሠገዎ በኢየሱስ ክርስቶስ መልክ ከመገለጡ በፊት የነበረው የእግዚአብሔር ልጅ ነው። በዚህ ሳምንት የመጀመሪያው ትምህርታችን ውስጥ እንደ ተመለከትነው ሁሉ፣ ለሰዎች ተገልጦ እግዚአብሔርን የሚያሳያቸው የእግዚአብሔር ልጅ ነው። ከአብርሃም ጋር የተመገበ፣ ተስፋውን ጠብቆ ልጅ እንደሚሰጠው ቃል የገባለትን ቃል እንደሚጠብቅ ያረጋገጠ፣ በሰዶም ላይ ፍርዱ የሰጠና አብርሃምን በምሕረቱ ያጽናናው ቅድመ-ተሠገዎ የተገለጠ የምድር ሁሉ ፈራጅ ክርስቶስ ለመሆኑ አያጠራጥርም።

23ኛ ጥያቄ፦ ሀ) በዚህ ክፍል ምንባብ ውስጥ ምን ምን የክርስቶስ ባሕርያትን ታያላችሁ? ለ) እነዚህ ባሕርያት እንዴት ያጽናኛሉ ደግሞስ ስለ ምን ያስጠነቅቋችሁ?

በዚህ ክፍል ምንባብ ውስጥ ክርስቶስ ራሱን ለአብርሃም በብዙ መንገዶች መግለጡን እንረዳለን። በመጀመሪያ፣ ተስፋን የሚፈጽም አምላክ ሆኖ ራሱን ይገልጣል። በዘፍጥረት 17:19 ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለሣራ ወንድ ልጅ እንደሚሰጣቸው ቃል ገብተላቸው ስለነበረ፣ አሁን ያንን ተስፋ ከፍጻሜ እንደሚያደርስ ሊያረጋግጥላቸው ሊመለስ ይታያል። ሁለተኛ፣ የማይቻለውን ሊያደርግ የሚችል አምላክ አድርጎ ራሱን ይገልጣል። በዚህ ወቅት አብርሃምና ሣራ ልጆች ሊወልዱ የማይችሉ አረጋውያን ነበሩ። ቢሆንም እግዚአብሔር

ተአምራዊ በሆነ መንገድ ከዓመት በኋላ ለሣራ ልጅ ሊሰጣት ቃል ይገባላታል። ይህ የተስፋ ቃል የማይመስል ሆኖ ስለተሰማት ሣራ ለራሷ ሳቀች። በዚህም የሣራ እምነት ደካማ ሆኖ ቢታይና በሰብአዊ አስተሳሰብ ሊሆን የማይችል ቢመስልም፤ እግዚአብሔር ግን የሰጠውን ተስፋ ጠበቀ። ምስተኛ፣ ክርስቶስ ኃጢአትን የሚቀጣ ፈራጅ አድርጎ ራሱን ይገልጣል። በመሆኑም የሰዶምና የገጦሪ ኃጢአት ታላቅ ስለነበረ መቀጣት ነበረበት። ምንም እንኳን ክርስቶስ በፍትረ የተሞላ መድኅን መሆኑ ቢታወቅም፤ ቅዱስና ጻድቅ ፈራጅም ነው። በጽድቅ ይፈርዳል እንጂ ፍርዱን ሳይፈጽም አይቀርም። በመጨረሻም፤ ክርስቶስ ራሱን መሐሪ አዳኝ አድርጎ ይገልጣል። ይህም በሰዶም አሥር ጻድቃን ብቻ እንኳን ቢገኙ፤ ከተማዋን ከጥፋት ሊታደጋት ተስፋ ሰጥቶ ነበር። ሆኖም አሥር ጻድቃን በመታጣታቸው በኃጢአተኞች መካከል ይኖር የነበረውን ሎጥና ቤተሰቡን ከዚህ ጥፋት አድኖአቸዋል። እንግዲህ ክርስቶስ ምሕረቱን በይፋ ለማሳየትና የሚከተሉትንም ሁሉ ለማዳን ፈቃዱና ውድታው ነው።

24ኛ ጥያቄ፡- ክርስቶስ ታማኝና ተስፋውን የሚጠበቅ፤ ሁሉን ቻይ፤ ጻድቅ ፈራጅ እና መሐሪና አዳኝ ሆኖ በሕይወታችሁ ውስጥ አይታችሁታልን? እስቲ ከሁለት እስከ ሦስት የሚደርሱ ምሳሌዎችን ጻፉ።

ዛሬም ቢሆን ክርስቶስ ለእኛ በታማኝነት ተስፋውን ይጠብቃል፤ የሚያስፈልገንን ሁሉ እንደ ተስፋው ቃል አሟልቶ ይሰጠናል። በሚያገኘን መከራ ከቶ ላይተውን የገባልንን የተስፋ ቃል ይጠብቃል። ስንጸልይና አእምሮአችንን በቃሉ በምንሞላበት ጊዜ ሰላሙን እንደሚሰጠን ተስፋ ገብቷል። ስለሆነም ክርስቶስ አሁንም ቢሆን፤ ሁሉን ቻይና ጻድቅ ፈራጅ ነው። በቅድስና እንድናድግ ስለሚፈልግ፤ ኃጢአት በምንሠራበት ጊዜ ይገሥጻል። ራሱ በመረጠው መንገድና ጊዜ፤ በአካባቢአችን ባሉ ሰዎች ኃጢአትም ላይ ፍርዱን ይሰጣል። ይህ ብቻ አይደለም አንድ ቀን በዓለም ላይ በሚፈርድበት ጊዜ ሁሉን ነገር ልክና ትክክል ያደርጋል። ይሁን እንጂ አሁንም ቢሆን እርሱ በምሕረት የተሞላ አዳኝ ነው። ስለሆነም የዘላለም ደኅንነትን ሰጥቶናል። ኃጢአት ብንሠራና በኃጢአታችን አዝንን ንስሐ ብንገባ፤ ከእርሱ ጋር የነበረንን ኅብረት እንደገና ለማደስ ዝግጁ ነው።

ዘፍጥረት 32

25ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 32፤24-33 አንብቡ። ሀ) ያዕቆብ ስለታገለው ለው በቁጥር 24፤25፤ 27 እና 28 ላይ የተገለጸው እንዴት ነው? ለ) ያዕቆብ በቁጥር 28 እና 30 ውስጥ የታገለውስ እንዴት ነው የተገለጸው?

26ኛ ጥያቄ፡- ሆሴዕ 12፤4-5 (በድሮው ትርጉም፤ ሆሴዕ 12፤3-4፤ በአዲሱ ትርጉም) በዚህ ክፍል ውስጥ ከያዕቆብ ጋር ስለታገለው፤ ለፋ ባለ ሁኔታ ምን ተባለ? ቢያንስ ሁለት መልሶችን ጻፉ።

በዘፍጥረት 32 ውስጥ እንደምናነበው፤ ያዕቆብ ከነቤተሰቡና ከመላ ንብረቱ ጋር ወንድሙን ዔሳውን ለመገናኘት ዝግጅት ያደርጋል። ምክንያቱም ያዕቆብ የወንድሙን የዔሳውን ብኩርናና በረከቱን አታልሎ ቀምቶት ስለነበር

እርሱንና ቤተሰቡን እንዳይገድላቸው ሠግቶ ነበር። ከዚህ የተነሣ ያዕቆብ ቤተሰቡን ከወንዙ ባሻገር ላከና እርሱ ከወንዙ ወዲህ በአንዱ አካባቢ ቆየ። በዚያ ስፍራ ሌሊቱን አንድ ሰው ታገለው። ዘፍጥረት 32:24፤ 25፤ 27ና 28 ከያዕቆብ ጋር የተጋለው ሰው እንደነበረ ያስረዳል። ይህ ሰው የተባለ ታጋይ ግን ከሰው በላይ እንደነበረ ግልጽ ነው። ይህ ከያዕቆብ ጋር የተጋለው ከሰው በላይ ለመሆኑ በመጀመሪያ የተጠቆመው በዘፍጥረት 32:28 ላይ ሰውየው ለያዕቆብ «ከእግዚአብሔር ጋር ታግለሃል» ብሎ በነገረው ጊዜ ነበር። ይህንም ማለቱ ሕይወቱን በሙሉ ከእግዚአብሔር ጋር ሲታገል እንደ ኖረና በዚያ ወቅትም ቢሆን፤ ከእግዚአብሔር ጋር ይታገል እንደ ነበረ ለማሳየት ነው። እግዚአብሔር በዚህ ጊዜ ወደ ያዕቆብ ዘንድ የመጣው ለሕይወቱ ጠቃሚ የሆነ ትምህርት ሊሰጠው ነበር። ያዕቆብ በቀድሞ ሕይወቱ ሁሉን ነገር በራሱ መንገድ ለመፈጸም የሚጥር ሰው ሆኖ ቆይቷል። ከእግዚአብሔር ጋር ክርክር በመግጠም (ዘፍጥረት 28:20-21)፤ የእግዚአብሔርን ዕቅድ በራሱ ፍላጎት አቅጣጫ ለመጠምዘዝ በተደጋጋሚ ሞክሯል (ዘፍጥረት 27፤ 30:25-43)። በእግዚአብሔር ኃይል ቁጥጥር ውስጥ መሆኑንና ከእግዚአብሔር ጋር ተሟግቶ የእርሱን ዕቅድ ለግል ጥቅሙ የማዋል ዓቅም እንደሌለው ገና አላስተዋለም ነበር። ወደ እግዚአብሔር መጮኽና እርሱን መተማመን ብቻ እንደነበረበት አልገባውም። ስለዚህ እግዚአብሔር፤ እርሱ ሊረዳውና ትምህርት ሊያገኝ ወደሚችልበት ወደ እርሱ መንገድ መጣ። ያዕቆብ በዕድሜው ሁሉ ከእግዚአብሔር ጋር ሲታገል እንደ ቆየ ሊያሳየው በሰው ተመስሎ ወደ እርሱ በመምጣት ትግል ገጠመው። እግዚአብሔር ከያዕቆብ ጋር በታገለ ጊዜ፤ ያዕቆብን ለማሸነፍ ልዕለ ተፈጥሮአዊ በሆነ ኀይሉ አልተጠቀመም። ነገር ግን ያዕቆብም እንዲታገለው ለቀቅ ያደርግለት ነበር። የኋላ ኋላ ግን እውነተኛ ኃይሉን ለያዕቆብ አሳየው። የጭኑን ሹልዳ አንዴ በመንካት ብቻ ሽባ አደረገው። እግዚአብሔር የኀይሉን ብርታት ለያዕቆብ ለመግለጽና የእርሱንም ዓቅሙ-ቢስነት ለማሳየት አንዴ ብቻ በመንካት አሸመደመደው። ከዚያም ያዕቆብ ሲታገለው የነበረው ሰው ማን እንደሆነ ተረዳ። እናም በሰው ተመስሎ ወደ እርሱ ዘንድ የመጣው እግዚአብሔር ራሱ ነበር። ያዕቆብም በዚያ ጊዜ ምን እንደሚያስፈልገው ስላወቀ ባርከኝ ሲል ጮኸ።

ሆኖ 12ትም ከያዕቆብ ጋር ይታገል የነበረው እግዚአብሔር ራሱ እንደ ነበረ የሚያስረዳ ሌላው ክፍል ነው። ምንም እንኳን አንድም በሰው ደግሞም በመልአክ ተመስሎ ቢገለጥም፤ ከዕቅብ ጋር የታገለው እግዚአብሔር ራሱ ነበር። በዘፍጥረት ምዕራፍ 18 ላይ እንደተገለጸው፤ ይህ የእግዚአብሔር በሰው መልክ የመገለጡ ሁኔታ የያህዌ መልአክ ተብሎ አልተጠቀሰም። ነገር ግን ይህ ቅድመ-ተሠገም፤ የእግዚአብሔር ልጅ መገለጥ ነበር ሊባል ይችላል። እግዚአብሔር በሰው መልክ ወደ ያዕቆብ የመጣበት ምክንያት ስለ ራሱ ማንነትና እንዲሁም እግዚአብሔር ለእርሱ አስፈላጊው ስለመሆኑ ጠቃሚ ትምህርትን ሊሰጠው ብሎ ነው። ያዕቆብ ከእግዚአብሔር ጋር በሕይወት ዘመኑ ሲታገል እንደ ቆየና በትግሉም እንዲበረታ የፈቀደለት እርሱ እንደነበረ አስተምሮታል። ነገር ግን በእነዚህ ጊዜያት ሁሉ እግዚአብሔር

የባርኮትን ኃይል በእጁ ውስጥ እንደ ያዘ ነበር። ታዲያ ያዕቆብ ከእግዚአብሔር ጋር በመታገል፣ እግዚአብሔር እንዲባርከው በማስገደድ ፈንታ፣ በእግዚአብሔር ኃይልና በቸርነቱ ታምኖ እንዲባርከው መማፀን ብቻ ነበረበት።

27ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር እንዲባርካችሁ ለማድረግ በምን አኳኋን ልታገባቡት፣ ወይም ልታስገድዱት (ልትደራደሩ) ሞክራችሁ ታውቃላችሁ? ለ) በእግዚአብሔር ታላቅ ኃይልና ቸርነት እንዴት አድርጋችሁ ማመን ይገባችኋል?

ብዙ ጊዜ አማኞች በራሳቸው ብቃት በመተማመን በብርታታቸው በረከት ለማግኘት ይጥራሉ። የባል ወይም የሚስት ወይም የልጆችን በረከት በጎይላችን ለማምጣት እንደከማለን። እንደዚሁም በራሳችን ኃይልና መንገድ በትምህርትም ሆነ በልዩ ልዩ ሥራ ስኬታማዎች ለመሆን እንፈልጋለን። በአገልግሎታችንም በራሳችን ጉልበት ስኬታማዎች ለመሆን እንፈልጋለን። አንዳንድ ጊዜም እነዚህን በረከቶች እንዲሰጠን ልናግባባው እንፈልጋለን። እግዚአብሔር የምንፈልገውን ቢሰጠን፣ እኛ ደግሞ በአጻፋው አንድ ነገር እንደምናደርግለት ቃል በመግባት እንለምነዋለን። አንዳንዴ ደግሞ ሁኔታዎችን በማቀናጀት የእግዚአብሔርን በረከት ለማግኘት እንጥራለን። ስለዚህ የምንፈልገውን ትምህርት ወይም ባል ወይም ሚስት ለማግኘት ሁኔታዎችን እናመቻቻለን። ሁኔታዎችን በማመቻቸት ወይም በማቀናጀት ለመጠቀም ስንጥር፣ በእግዚአብሔር በማመን ፈንታ በራሳችን ላይ እንተማመናለን። ክርስቶስ በሰው አምሳል ወደ ያዕቆብ ዘንድ መጥቶ ከእርሱ ጋር የመታገሉ ታሪክ የሚያሳስበን፣ ለሕይወታችን መባረክ በእርሱ ማመን ብቻ እንዳለብን ነው። ከእርሱ ጋር ለመደራደር መሞከር፣ ወይም ሁኔታዎችን አመቻችቶ በረከትን ለማግኘት መሞከር ተገቢ አይደለም።

ኢያሱ 5-6

28ኛ ጥያቄ፡- ኢያሱ 5:13-15፤ 6:1-5 አንብቡ። ሀ) ኢያሱ ኢያሪኮ አቅራቢያ ቆሞ ሳለ ማንን አየ? ለ) ቁጥር 15 ላይ ኢያሱ ሚማውን አወለቀ የተባለው ለምንድን ነው? ሐ) በኢያሱ 6:1-5 ኢያሱን ያነጋገረው ማን ነበር? መ) ኢያሱና የእስራኤል ሕዝብ ቢታዘዙት ምን እንደሚሰማቸው ለኢያሱ ቃል ገባለት?

እግዚአብሔር በሰው መልክ የተገለጠበት ነገር ግን ራሱ እግዚአብሔር መሆኑም የተጠቀሰበት ሦስተኛው የብሉይ ኪዳን ክፍል ኢያሱ 5:13-6:5 ነው። የእስራኤል ልጆች የዮርዳኖስን ወንዝ ተሻግረው ከነፃን እንደ ገቡ ኢያሱ ወዲያውኑ እስራኤላውያን ሊያጠቁት የተዘጋጁበትን የመጀመሪያ የሆነችውን የኢያሪኮ ከተማ መቃኘቱን ተያያዘው፣ እርሱም ኢያሪኮ ከተማ አጠገብ ቆሞ ሳለ፣ ሰው የሚመስል አንድ ጎልማሳ የተመዘዘ ሰይፍ ይዞ በድንገት አጠገቡ ቆመ። ይህ እንደ ማንኛውም ሰው ሆኖ መታየቱ ግልጽ ነበር። ምክንያቱም ኢያሱ በመጀመሪያ የጠየቀው የእስራኤል ሠራዊት ወይም የጠላቶቻቸው ሠራዊት መሆኑን ነበር። ሰውየውም የእስራኤል ሠራዊት አዛዥ ነኝ ባለው ጊዜ ኢያሱ ወደ መሬት ወድቆ ሰገደለትና ጌታዬ ምን ልታዘዝ? ብሎ ጠየቀ። የኢያሱም ምላሽ የሚያመለክተው በፊቱ ሰይፍ ይዞ

የቆመ ሰው፤ ከተራ ሰው በላይ መሆኑን መገንዘቡን ነው። ይህ የእግዚአብሔር ሠራዊት አዛዥም ኢያሱ የቆመበት ስፍራ የተቀደሰ መሆኑን ነገረው። ይህም ሰው እግዚአብሔር ራሱ ለመሆኑ ይህ አባባል ሁለተኛው አመልካች ነጥብ ነው። በመጨረሻም፤ በኢያሱ 6:2 ላይ ታሪኩ በመቀጠል ያህዌ ራሱ ኢያሱን እንዳነጋገረው ይገልጻል። ለኢያሱ በሰው አምሳል የተገለጠለት የእግዚአብሔር ሠራዊት አዛዥ እግዚአብሔር ራሱ መሆኑ ግልጽ ይመስላል። ዘፍጥረት ምዕራፍ 18 እና 32 ላይ እንደ ተጻፈውና ከዚያም በፊት በተለያዩ ክፍለ ምንባቦች ውስጥ ስለ ያህዌ መልአክ እንደ ተረዳነው ሁሉ፤ በሰው ተመስሎ የተገለጠው እግዚአብሔር የእግዚአብሔር ልጅ ቅድመ-ተሠገዎ እውነተኛ መገለጥ ነው ብሎ መደምደሙ የተሻለ ይመስላል።

የእግዚአብሔር ሠራዊት አዛዥ ኢያሱ የኢያሪኮን ከተማ እንዴት ሊይዝ እንደሚችል ዝርዝር መመሪያ ሰጠው። የእስራኤል ልጆች ያልተለመደ ስልት በመከተል የኢያሪኮን ከተማ በሰልፍ መዞር ነበረባቸው። ይህን የእግዚአብሔርን መመሪያ በመታዘዝ፤ ከተማይቱ በእግዚአብሔር ኀይል ብቻ ልትያዝ እንደምትችል እምነታቸውን ማሳየት ነበረባቸው።

29ኛ ጥያቄ፡- በራሳችሁ ኀይል በመታመን ፈንታ በእርሱ እንድትታመኑ የሚያስገድዱትሁ ምን አስቸጋሪ ትእዛዛትን ክርስቶስ ሰጥቶአችኋል?

ኢየሱስ ክርስቶስ ኢያሱንና የእስራኤልን ሠራዊት ይመራ እንደ ነበረ ሁሉ፤ ዛሬም ቢሆን ክርስቶስ የአማኞችን ሕይወት ይመራል። በእርሱ ፍጹም እንዲታመኑ የሚጠይቁ ትእዛዛትን መስጠቱን ይቀጥላል። ሀብትና ንብረታችንን፤ ቤተሰቦቻችንን፤ አገልግሎቶቻችንን፤ ሥራዎቻችንንና ሕይወታችንን ለእርሱ ክብር እንድንሰጥ ያዘናል። እነዚህን ከሕይወታችን ጋር የተቆራኙ ነገሮች አላልፈን ለክርስቶስ መስጠት ማለት ቀላል ነገር አይደለም። ምክንያቱም ለእርሱ አላልፈን ሁሉንም መስጠት ማለት እኛ በእነርሱ ላይ የነበረንን ባለቤትነት ማጣት ማለት ነው። እነዚህን ነገሮች አላልፈን ለእርሱ በምንሰጥበትም ጊዜ፤ በእርሱ ላይ ያለንን ጽኑ እምነት እናረጋግጥለታለን። እርሱም ፈቃዱንና በሕይወታችን ለማከናወን ያቀዳቸውን ታላላቅ ዓላማዎች በመፈጸም ለእምነታችን ምላሽ ይሰጠናል።

አራተኛ ቀን

የእግዚአብሔር ልጅ ሥጋ ለብሶ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚል ስያሜ ይዞ ወደዚህ ምድር ከመምጣቱ በፊት፤ በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንዴት ባሉ መገለጦች ይታይ እንደ ነበረ፤ በዚህ ሳምንት ተከታታይ ትምህርታችን ውስጥ ልናጠና ችለናል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔር በተለያዩ ጊዜያት በሰብአዊ ወይም በመልአካዊ መልክ ይታይ በነበረበት ጊዜ ሁሉ የተገለጠው የሥላሴ ሁለተኛው አካል ቅድመ-ተሠገዎ የእግዚአብሔር ልጅ በመሆን ሳይሆን እንዳልቀረ ተምረናል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የእግዚአብሔር ልጅ የተገለጠበት ሌላም መንገድ ነበር። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ብዙ የክርስቶስ ተምሳሌቶች አሉ። «ተምሳሌት» ማለት እግዚአብሔር ወደ ፊት እንዲመጣ

ሰላቀደው ሰው ወይም ነገር አመልካች ምስል ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች እነዚህን በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚገኙ ተምሳሌቶችን ለይተው ትርጉም በመስጠት ረገድ ትልቅ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርባቸዋል። እንደዚሁም አንዳንድ ጊዜ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ባሉ ሰዎች፣ ክስተቶች፣ ቁሳቁሶችና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ባሉ ሰዎችና ነገሮች መካከል ተመሳሳይነትን በማጤን የፈለጉትን ተምሳሌት እንዳገኙ በማሰብ ችለው ወዲያው ወደ ውሳኔ ይደርሳሉ። ይሁን እንጂ፣ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያገኘናቸው ተምሳሌቶች ወይም አመልካቾች እግዚአብሔር ለአዲስ ኪዳን ተምሳሌቶች እንዲሆኑ ያቀዳቸው ለመሆናቸው በዚህ ረገድ እርግጠኞች መሆን አንችልም። እርግጠኞች መሆን የምንችለው፣ አዲስ ኪዳን ተምሳሌቶችን ለይቶ ሲያሳውቀን ብቻ ነው። ለምሳሌ፡-ዕብራውያን ከ3፡7 እስከ 4፡11 ያለው የእስራኤላውያን ወደ ከነዓን መግባት፣ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የአማኞች ወደ ደኅንነት ተሰፋ የመግባታቸው ተምሳሌት መሆኑን ይገልጽልናል። ስለሆነም፣ አዲስ ኪዳን በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚገኝ ሰው ክስተት ወይም ነገር ተምሳሌት ነው ብሎ ካላረጋገጠ በስተቀር የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪው ማለት የሚችለው ተምሳሌት ሳይሆን አይቀርም ከማለት ያለፈ አይደለም።

በመሠረቱ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ለክርስቶስ ተምሳሌት ሆነው ይቆማሉ ተብለው የተጠቀሱትን በሙሉ በዝርዝር ማጥናት አይቻልም። እንዲያውም ኢየሱስ ክርስቶስ በመጽሐፍ ቅዱስ እያንዳንዱ ገጽ ላይ ይገኛል መባሉ ይታወቃል። እንግዲህ ነገሩ ይህ ከሆነ፣ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ለክርስቶስ ተምሳሌት ወይም አመልካች የሆኑትን አጥርቶ ለማጥናት የሕይወት ዘመናችንን ይጠይቃል። በዚህ ፈንታ እኛ ዛሬ የምናጠናው በብሉይ ኪዳን ውስጥ የክርስቶስን አመልካቾች ወይም ተምሳሌቶች ከሆኑት መካከል የተረጋገጡትን ብቻ ይሆናል። እነዚህም አዲስ ኪዳን የክርስቶስ ተምሳሌቶች ወይም አመልካቾች አድርጎ የለያቸው የብሉይ ኪዳን የክርስቶስ ተምሳሌቶች ናቸው። በተጨማሪም በብሉይ ኪዳን የክርስቶስ ተምሳሌት ይሆናሉ ተብለው የተወሰዱትንና የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎችም ይሆናሉ ብለው የሚስማሙባቸውን በአጭሩ እንመለከታቸዋለን።

1. አንዳንድ የክርስቶስ ተምሳሌቶች

አዲስ ኪዳን በርካታ ሰዎችን፣ ክስተቶችንና ነገሮችን እንደ ክርስቶስ ተምሳሌቶች አድርጎ ይጠቅሳል። ስለዚህ እነዚህን የብሉይ ኪዳን የክርስቶስ ተምሳሌቶች በማጥናት ብዙ ትምህርቶችን ልናገኝ እንችላለን።

1.1 ሰብአዊ ተምሳሌቶች

30ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 5፡12-14፣ 18-19 አንብቡ። ሀ) በዚህ ክፍለ ምንባብ ውስጥ የክርስቶስ ተምሳሌት የሆነው ማን ነው? ለ) ይህ ሰው በምን መንገድ በክርስቶስ ይመስላል? ሐ) ሮሜ 5፡15-17 አንብቡ። ደግሞስ ይህ ሰው በምን ሁኔታ ነው በክርስቶስ የማይመስለው?

የክርስቶስ የመጀመሪያው ተምሳሌት የሆነው ሰው አዳም ነው። አዳም የፈጸመው ተግባር ከእርሱ በኋላ የመጡትን ትውልዶች ሁሉ የነካ በመሆኑ፤ በክርስቶስ ይመሰላል። ስለሆነም፤ አዳም ኃጢአት ከሠራ በኋላ፤ የእርሱ ኃጢአት ለዘሮቹ ሁሉ ተዳረሰ። የክርስቶስ በመስቀል ላይ ሞት በእምነት የእርሱ ተከታይ የሆኑትን ሁሉ «ጻድቃን» ያደረገ (5:18) እና «የመታዘዝ» (5:19) ተግባር ነው። ነገር ግን በአዳም ብቸኛ ድርጊትና በክርስቶስ ብቸኛ ድርጊት መካከል ልዩነት አለ። ሐዋርያው ጳውሎስ የአዳም ብቸኛ ድርጊት ሞትንና ፍርድ በሰው ሁሉ ላይ እንዳመጣ፤ የክርስቶስ ብቸኛ ሥራ ግን ለሚከተሉት ሁሉ ሕይወትንና ጽድቅን እንደ ሰጠ ይነግረናል። እንግዲህ ከዚህ በመነሣት በብሉይ ኪዳን ውስጥ የክርስቶስን ተምሳሌቶች ስንመለከት ከክርስቶስ የሚለዩበት ጠንካራ ነጥብ እንዳላቸው እናስተውላለን። ምንም እንኳን ተመሳሳይነት ቢኖርም በአንጻሩ ደግሞ ልዩነት ይታያል።

31ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 4:14-5:10 አንብቡ። ሀ) ክርስቶስ ሊቀ ካህናት እንዴት ይመሰላል? ለ) ከሊቀ ካህናት የሚለዩውስ እንዴት ነው?

በብሉይ ኪዳን ውስጥ የታየው የአሮን ከህነት ሌላው የክርስቶስ ተምሳሌት ነው። ታዲያ እንደ እነዚህ ካህናት ክርስቶስ የከህነቱን ሥልጣን ራሱ አልወሰደም፤ ነገር ግን ለሥልጣን ከህነቱ በእግዚአብሔር ተሾመ እንጂ። ልክ እንደ ካህናቱ እርሱም ስለ ኃጢአት ስጦታዎችንና መሥዋዕቶችን ለማቅረብ የተሾመ ነበር። እንደ ካህናቱ ኃጢአትን ለመፈጸም ተፈትኖ ከአጋጠመውም ፈተና በአሸናፊነት ለመውጣት በጸሎት ታግሏል። እንደ ካህናቱ ፈተና በደረሰበት ጊዜ ቀና የሆነውን ለመፈጸም በመምረጥ ለእግዚአብሔር በእውነተኛ መታዘዝ ምን እንደሆነ ተምሯል። እንደ ብሉይ ኪዳን ካህናት እርሱም በኃጢአት ተፈትኖ ስለነበር ወደ እርሱ ዘንድ ለሚመጡ ኃጢአተኞች ይራራላቸዋል። ምክንያቱም እርሱም በኃጢአት ተፈትኖ ነበርና ነው። ይሁን እንጂ ክርስቶስ የአሮንን ፈለግ የተከተለ ካህን አልነበረም። የእርሱ ከህነት የመልክ ጼዴቅን ሥርዓተ ከህነት የተከተለ ነበር። መልክ ጼዴቅ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የታወቀ ሌላው የክርስቶስ ተምሳሌት ነው።

32ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 7:1-4፤ 17-25 አንብቡ። ክርስቶስ መልክ ጼዴቅን የሚመለከው እንዴት ነበር?

አብርሃም ከብዙ ነገሥታት ጋር ተዋግቶ ድል በማድረግ እንደ ተመለሰ፤ የሳሌም ንጉሥ ተቀበለው (ዘፍጥረት 14)። የዕብራውያን ጸሐፊ ይህን ሰው አስፈላጊ የክርስቶስ ተምሳሌት አድርጎ ጠቅሶታል። መልክ ጼዴቅ ልክ እንደ ክርስቶስ ንጉሥና ካህን ነበር። እንደዚሁም እንደ ክርስቶስ ሁሉ እርሱም የጽድቅና የሰላም ንጉሥ ነበር። «መልክ ጼዴቅ» የሚለው ስም ራሱ «የጽድቅ ንጉሥ» ማለት ነው። መልክ ጼዴቅ የሳሌም ከተማ ንጉሥ ነበር። «ሳሌም» ማለት ሰላም ማለት ነው። የኢየሩሳሌም ጥንታዊ መጠሪያም ነበር። ምንም እንኳን አሪት ዘፍጥረት የብዙ ታዋቂ ሰዎችን ቤተሰብና የዘር ሐረግ የሚዘረዝር መጽሐፍ ቢሆንም፤ የመልክ ጼዴቅን የዘር ሐረግ አይጠቅስም። መጽሐፉ የዚህን ሰው አባት፤ እናትና ቤተሰብ ሳይጠቅስና ስለ ሞቱ ሳይናገር

ያልፈዋል። በታሪኩ ውስጥ ድንገት ብቅ ብሎ ጥፍት ያለ ሰው ነው። በዚህ ሁኔታው በእግዚአብሔር ልጅ ተመስሎ መጀመሪያና መጨረሻ የለውም። ኢየሱስ በፍጹም ስለማይሞት ምን ጊዜም ሊቀ ካህናት ሊሆን ይችላል።

አንዳንድ የትምህርተ መለኮት ተማሪዎች መልክ ጼዴቅ ከክርስቶስ ተምሳሌትነት ይልቃል ይላሉ። በእነርሱ እምነት መልክ ጼዴቅ የራሱ የክርስቶስ ቅድመ-ተሠገዎአዊ መገለጥ ነው። ይህ እንግዲህ የዕብራውያን ጸሐፊ ካመለከተው ጋር ሲመዘን፤ አንደኛው የግንዘቤ አቅጣጫ ሊሆን ይችላል። ነገር ግን ወደ መሠረቱ ወደ ዘፍጥረት ስንሄድ፤ መልክ ጼዴቅ ራሱ መለኮታዊ መሆኑን ታሪኩ አይጠቅስም። የእግዚአብሔር ልጅ በሥጋ ወደ ምድር ከመምጣቱ በፊት በታዩት መገለጦች፤ በሰውም ይሁን በመልአክ አምሳል ይገለጥና እርሱ ራሱ አምላክ ለመሆኑ ግልጽ የሆነ ጠቋሚ ነገር ያሳይ ነበር። ዳሩ ግን ዘፍጥረት ምዕራፍ 14 መልክ ጼዴቅ አምላክ ለመሆኑ ምንም ፍንጭ አይሰጥም። ስለዚህ መልክ ጼዴቅ ፍጹም፤ የማይሻር የክርስቶስ ተምሳሌት የሆነ ትልቅ የጽድቅና የሰላም ንጉሥ ነበር ብሎ ማጠቃለሉ የላቀ ድምዳሜ ይመስላል።

1.2. ነገሮች ወይም ዕቃዎች

33ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 9፡11-14፤ 19-28፤ 10፡1-4 አንብቡ። የመገናኛው ድንኳን ሥርዓትና መሥዋዕቱ እንዴት የክርስቶስ ተምሳሌት ይሆናሉ?

ዕብራውያን ምዕራፍ 9 እና 10 በግልጽ እንደሚያስገነዝቡት የመገናኛው ድንኳንና የመሥዋዕቱ ሥርዓቶች የክርስቶስ የሕይወቱና የሞቱ ጠቃሚ ተምሳሌቶች ናቸው። ሌሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎችም ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በነበሩት መሥዋዕቶች እንደሚመስል ገልጸዋል (ዮሐንስ 1፡29፤ የሐዋ. 8፡32፤ ሮሜ 3፡25፤ 1ኛ ጴጥሮስ 1፡19፤ ራእይ 5፡12)። የብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶች የሚያበረክቱት አገልግሎት፤ ሥነ ሥርዓታዊ (ውጪአዊ የኀጢአት መንጻትን) መስጠትና (ዕብ. 9፡13) ሰዎች ኃጢአታቸው ከእግዚአብሔር እንዳልለያቸው ማሳሰብ (ዕብ. 10፡3) ነበር። ኀጢአትን ፍጹም ሊያስወግዱ የሚችሉ አልነበሩም (ዕብራውያን 10፡4)። ተግባራቸው በሞቱ ለአንድና ለሁልጊዜ የኃጢአት ይቅርታን በማስገኘት (ዕብ. 9፡26-28)፤ ፍጹም መሥዋዕት ወደሆነው ክርስቶስ አቅጣጫን ማመልከት ነበር። የመሥዋዕት አቀራረብ ሥርዓቱ ፍጹም ለሆነው የክርስቶስ መሥዋዕት ምሳሌ ስለሚሆንበት በዝርዝር አናጠናም። ነገር ግን በዘሌዋውያንና በዕብራውያን የትመማ መጻሕፍት በመጠቀም በግላችሁ ሙሉ ጥናት ልታካሂዱ ትችላላችሁ።

34ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 3፡14 አንብቡ። ሀ) በዚህ ክፍለ ምንባብ ውስጥ ለክርስቶስ ተምሳሌት ሆኖ የተገኘው ምንድን ነው? ለ) ይህ ነገር የክርስቶስ ተምሳሌት የሚሆነው በምን አኳኋን ነው?

በዮሐንስ 3 ላይ እንዴት ዳግም መወለድ እንደሚችል ኢየሱስ ለኔቆዲሞስ ይነግረዋል። ዳግም መወለድ መሠረቱ በምድረ በዳ እንደተሰቀለው የነሐስ እባብ የሰው ልጅም የመስቀሉ እውነታ ነው ብሎ ነገረው። ኢየሱስም ይህን

ሲናገር በዘጉልቁ ምዕራፍ 21:4-9 ያለውን ክፍል መጥቀሱ ነው። የእስራኤል ልጆች በእግዚአብሔርና በሙሴ ላይ ስላጉረመረሙ፤ እግዚአብሔር ሊቀጣቸው መርዛም እባብ ሰደደባቸው። በዚህ ጊዜ ሕዝቡ ከኃጢአቱ ስለ ተመለሱ፤ ሙሴ የናስ እባብ ሠርቶ በድንኳኖቻቸው መካከል እንዲሰቅል እግዚአብሔር አዘዘው። ከዚህ በኋላ እባብ የሚነክሰው ሰው እግዚአብሔር በሚሰጠው ፈውስ በማመን የነሐሱን እባብ ሊመለከት ከሞት ይተርፍ ነበር። ጌታችን አየሱስ ክርስቶስም ሲናገር ሙሴ በምድረ በዳ የነሐስ እባብ እንደ ሰቀለና ሕዝቡ በሕይወት እንደ ኖረ ሁሉ፤ ሰዎች የዘላለም ሕይወት ያገኙ ዘንድ የሰው ልጅ ይሰቀላል አለ። በተመሳሳይ መንገድ እግዚአብሔር ሰዎች ከሞት ድነው ሥጋዊ ሕይወት እንዲያገኙ እንዳደረገው ሁሉ፤ የደኅንነትን መንገድ አዘጋጅቶ የዘላለምን ሕይወት ሰጣቸው። እናም በተመሳሳይ መንገድ እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ታምነው ወደ ተሰቀለው እባብ እያዩ ደኅንነትን እንደ ፈለጉ ሁሉ፤ ሰዎች ደግሞ የእግዚአብሔርን የማዳኛ መንገድ የክርስቶስን መስቀል በማመን ከኃጢአታቸው ለመዳን ወደ እርሱ ሊመለከቱ ይገባል። የነሐሱ እባብ አስደናቂ የሆነ የክርስቶስና የደኅንነቱ ተምሳሌት ነው።

35ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮንቶስ 10:1-5 አንብቡ። ሀ) እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ምን አስደናቂ መንፈሳዊ በረከት ሰጣቸው? ለ) በአብዛኛዎቹ እስራኤላውያን ላይ ምን ደረሰ?

ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 10 ላይ የቆሮንቶስ አማኞች የነበራቸው ታላቅ መንፈሳዊ በረከት ስለፈጸሙት ኃጢአት በእግዚአብሔር ከመቀጣት እንደማያድናቸው ያስጠነቅቃል። እግዚአብሔር ቀደም ሲል የባረካቸውን ኃጢአት ስለሠሩ እንደ ቀጣ ለማሳየት ወደ እስራኤል አመለከተ። እስራኤላውያን በምድረ በዳ እያሉ እግዚአብሔር ከጥፋት ያዳናቸውና የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ ያደረገላቸው ሕዝብ ናቸው። ስለሆነም በብዙ መንገዶች ባርኮአቸው ነበር። ከግብጻውያን እጅ ሊያድናቸው ብሎ ቀይ ባሕርን ለሁለት ከፈለው። በደመና ዓምድ መራቸው። እንዲሁም የሚበሉትን መና ከሰማይ የሚጠጡትን ውኃ ከዓለት ሰጣቸው (ዘፀአት 17:1-7፤ ዘጉልቁ 20:2-11)። ሐዋርያው ጳውሎስ የምድረ በዳው ዓለት የክርስቶስ ምሳሌ ነው ይላል። ምን ማለቱ እንደሆነ ግን በግልጽ አላስረዳም። ምናልባትም ከዓለት የፈለቀው ውኃ ለእስራኤል ሕዝብ ሕይወትንና ርካታን እንደ ሰጣቸው ሁሉ ክርስቶስ ስለሚሰጠው ደኅንነትና የሕይወት መብዛት መናገሩ ይሆናል። ሆኖም እዚህ ላይ የጳውሎስ ዋነኛ ዓላማ ማስጠንቀቅ ነው። ምንም እንኳን እስራኤላውያን ይህን መሰሉን በረከት ከእግዚአብሔር ዘንድ ቢያገኙም፤ በሠሩት ኃጢአት ግን ቅጣታቸውን ተቀብለዋል። በዚህ መሠረት እግዚአብሔር ኃጢአተኛ ቤተ ክርስቲያንን ይቀጣል። ልክ በቆሮንቶስ በነበረችው ቤተ ክርስቲያን ላይ እንደ ፈጸመው ማለት ነው። ምንም እንኳን በርካታ የእግዚአብሔርን መንፈሳዊ በረከቶች ቢቀበሉም በፈጸሙት በደል ከቅጣት አላመለጡም።

1.3 ሁኔታዎች (ክስተቶች)

36ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮንቶስ 5፡6-8 አንብቡ። ሀ) ጳውሎስ የክርስቶስ ተምሳሌት ነው ያለው ምንድን ነው? ለ) ክርስቲያኖች በቅድስና ሕይወት ይኖሩ ዘንድ ይህ እንዴት ሊቀሰቅሳቸው ይችላል?

ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ በመላው ቤተ ክርስቲያናቸው ውስጥ ያለውን ኅጢአትና ትዕቢት ማስወገድ እንዳለባቸው ያስጠነቅቃቸዋል። በ1ኛ ቆሮንቶስ በምዕራፍ 5 ላይ ከአባቱ ሚስት ጋር የግብረ-ሥጋ ግንኙነት በአደረገው ሰው ላይ የሥነ ሥርዓት እርምጃ እንዲወስዱ አጥብቆ ያሳስባቸዋል። እነዚህን የመስሉትን ኅጢአቶች ለማስወገድ ይችሉ ዘንድ ሊያበረታታቸው ብሎ የአይሁድን የፋሲካ አከባበር ምሳሌ አድርጎ ያቀርብላቸዋል። አይሁዳውያን የፋሲካን በዓል ከማከበራቸው በፊት እርሾ ከቤታቸው ማስወገድ እንዳለባቸው ሁሉ አማኞችም ከግል ሕይወታቸውና ከቤተ ክርስቲያን ማንኛውንም ኅጢአት ማስወገድ እንዳለባቸው ያስጠነቅቃቸዋል። አይሁድ እርሾ ያልገባበትን ቂጣ በፋሲካ ቀን እንደሚመገቡ ሁሉ፣ ክርስቲያን አማኞችም ኃጢአት የሌለበትን ሕይወት ሊኖሩ ይገባል። እንዲህ ባለው መንገድ መኖር ለምን አስፈለጋቸው? ለዚህ ምክንያት የእስራኤል በኩር ልጆች በመጀመሪያው የፋሲካ ዕለት በተሠዉ የበግ ጠበቆች እንደ ተዋጁ ሁሉ፣ ክርስቲያን አማኞችም በተመሳሳይ መንገድ በክርስቶስ በመዋጀታቸው ነው። የፋሲካው በግ መሥዋዕትነት፣ የክርስቶስ የመስቀል ሞት ተምሳሌት ነው። ክርስቶስ የኅጢአት ይቅርታን ለማስገኘት ሲል፣ በፋሲካ ቀን መሥዋዕት የሆነ ፍጹም የእግዚአብሔር የፋሲካ በግ ነው። ይህ የመሥዋዕትነት ሞቱ የቅድስና ሕይወት ያለበትን አገልግሎት እየሰጠን ለመኖር የሚቀሰቅስን ሊሆን ይገባል።

2. ይሆናሉ ተብለው የሚታሰቡ የክርስቶስ ተምሳሌቶች

ከእነዚህ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ከተገለጹት የክርስቶስ ተምሳሌቶች በተጨማሪ፣ አዲስ ኪዳን ያልጠቀሳቸው በርካታዎች በብሉይ ኪዳን ውስጥ ይገኛሉ። ምን ያህል የሚሆኑ የክርስቶስ ተምሳሌቶች በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንዳሉ በዝርዝር ማወቅ ያዳግታል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሰዎችን ወደ ክርስቶስ ለማመልከት የተጠቀመባቸውን ሰዎች፣ ሁኔታዎችና ነገሮች ሊያውቅ የሚችል መንፈስ ቅዱስ ብቻ ነው። ሆኖም በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚገኙ ሰዎች፣ ነገሮችና ሁኔታዎች የክርስቶስ ተምሳሌቶች መሆናቸው በአዲስ ኪዳን ውስጥ ተለይቶ ባይጠቀስም፣ ተምሳሌትነታቸውን የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ይስማሙበታል።

2.1 ሰዎች

37ኛ ጥያቄ፡- የያዕቆብ ልጅ ስለሆነውና ታሪኩ ከዘፍጥረት 37 እስከ 50 ተጽፎ ስለሚገኘው ስለ ዮሴፍ ታሪክ አስቡ። በዚህ ክፍል ዮሴፍ በምን አኳኋን በኢየሱስ ይመስላል?

አዲስ ኪዳን በምንም አኳኋን ዮሴፍ የኢየሱስ ተምሳሌት ነው ሲል ለይቶ አይናገርም። አብዛኛዎቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ግን፣ ዮሴፍ በተለያዩ ሁኔታዎች፣ ከክርስቶስ ሕይወትና አገልግሎት ጋር ተመሳሳይነት አለው ሲሉ

ይስማማሉ። የሴፍ ወንድሞቹ ኃጢአት እንደ ሠሩ እንደ መስከረባቸውና በኋላም እንደ ጠሉት፤ ኢየሱስም የወገኖቹን ኃጢአት ስለ አጋለጠና ስለ መስከረባቸው ጠሉት። እንዲሁም የሴፍን ወንድሞቹ እንደ ናቂት ሁሉ፤ ክርስቶስም በራሱ ሕዝብ ዘንድ ተናቀ። የሴፍ በገዛ ወንድሞቹ ለባርነት ለአረማውያን እንደ ተሸጠ ሁሉ፤ ኢየሱስም ከደቀ መዛሙርቱ በአንዱ ተሸጦ ለአረማውያን አልፎ ተሰጠ። እግዚአብሔር የሴፍን አልፎ መሰጠት ቤተሰቡን ለማዳን በአስደናቂ ሁኔታ እንደ ተጠቀመ ሁሉ፤ እግዚአብሔር የኢየሱስንም ሞት ለሕዝቡ ደኅንነት ተጠቅሞበታል። እንደዚሁም የሴፍ፣ ኃጢአትን እንዲፈጽም ቢፈተንም ራሱን ለኃጢአት እንዳልሰጠ ሁሉ፤ ክርስቶስም ተፈትኖ በፈተናው አልተሸነፈም። ስለዚህ የሴፍ በመንፈስ ቅዱስ የታቀደ የክርስቶስ ተምሳሌት ነበር ማለት ይቻላል።

2.2 ሁኔታዎች

38ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 3፡8-11። 21 አንብቡ። ሀ) አዳምና ሔዋን ራቂትነታቸውን እንዴት ሊሸፍኑት ሞከሩ? ለ) እግዚአብሔር እርቃናቸውን እንዴት ሸፈነላቸው?

ዘፍጥረት ምዕራፍ 3 ስለ አዳምና ሔዋን ኃጢአት ይገልጻል። አዳምና ሔዋን መልካምንና ክፉን ከሚያሳውቀው ዛፍ ፍሬ ከበሉ በኋላ፤ ራቂታቸውን እንደሆኑ አወቁ። ይህን ኃጢአት ከመፈጸማቸው በፊት፤ ነጻነትን በተጎናጸፈ ግብረገባዊነትና ንጽሕና ውስጥ ይኖሩ ነበር። ዳሩ ግን አሁን ኃጢአተኞች መሆናቸውን ስለተረዱ፤ ራቂታቸውን በእግዚአብሔር ፊት ሊቆሙ እንደማይችሉ ገባቸው። በመሆኑም እርቃናቸውን ለመሸፈን ከዛፍ ቅጠል ልብስ ሠሩ። እግዚአብሔርም ለኃጢአታቸው ፍርዱን ከሰጠ በኋላ፤ የተለየ ልብስ አለበሳቸው። ልብሱንም ከእንስሳት ቆዳ ሠራላቸው። በእርግጥ ከእንስሳ ቆዳ ልብስ ሲሠራላቸው፤ እንስሳት መግደል የግድ አስፈላጊ ነበር። አዳምና ሔዋንን ከኃጢአት ሐፍረታቸው ለመሸፈን ደም መፍሰስ ነበረበት። ምንም እንኳን አዲስ ኪዳን ይህን ድርጊት ለክርስቶስ ተምሳሌት አድርጎ ባይወስደውም፤ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ይህ ሁኔታ ክርስቶስ የሰዎችን ሁሉ የኃጢአት ዋጋ ለመክፈል ሊል በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ለመሞቱ ተምሳሌት ሆኖ ሊቀርብ እንደሚችል ይስማሙበታል። ኃጢአትም እንዲቀጣ ሞት መኖር አለበት። የዚህ እንስሳ መገደል የአዳምንና የሔዋን ንጢአትና ሐፍረት ብቻ ነበር የሸፈነው። የክርስቶስ ሞት ግን ለሚያምኑ ሁሉ ለዘላለም ንጢአትንና ሐፍረትን ያስወግድላቸዋል።

39ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእነዚህ የክርስቶስ ተምሳሌቶች ውስጥ፤ በአካባቢአችሁ መንፈሳዊ እውነታን ለማስተማር የትኞቹ አመቺነት አላቸው? ለ) በእነዚህ ተምሳሌቶች በመጠቀም ምን መንፈሳዊ እውነታዎችን ማስተማር ትችላላችሁ?

ስለ ክርስቶስ ተምሳሌቶች በማጥናት የምንማራቸውና የምናስተምራቸው ብዙ ጠቃሚ ትምህርቶች አሉ። ስለ አዳም ካደረገነው ጥናት ተነሥተን ሁልጊዜ፤ ንጢአታችን መዘዝ እንደሚኖረው እንገነዘባለን። ከአሮን ታሪክ በመነሣት፤ እኛ በምንፈተንበትና ድካም በሚሰማን ጊዜ፤ ጌታ ኢየሱስ እንደሚራራልን እንረዳለን። ከመልክ ጸዴቅም በመነሣት ንጢአት

በምንሠራበት ጊዜ፤ ኢየሱስ ይቅር ሊለን ከእኛ ጋር እንደሚሆን እንማራለን። የነሐስ እባቡን ታሪክ ስንመለከት ደግሞ ደኅንነት በእምነት እንጂ፤ እኛ በምናከናውነው መልካም ሥራ እንደማይገኝ እንገነዘባለን። ከቆሮንቶስ ሰዎችና ከእስራኤላውያን ታሪክ ደግሞ፤ እግዚአብሔር ትልቅ በረከትን ቢሰጠንም፤ በጎጠኦታችን እንደሚገሥጸንና እኛም ይህን አውቀን ኃጢአትን ከመካከላችን ለማስወገድ ከልብ መጣር እንዳለብን እንረዳለን። እነዚህ የክርስቶስ ተምሳሌቶች እያንዳንዳቸው በሕይወታችን ውስጥ ልንጠቀምባቸው የሚገቡን ከፍተኛ ዋጋ ያላቸው መንፈሳዊ ትምህርቶችን ያስተምሩናል።

አምስተኛ ቀን

በዚህ ሳምንት በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ክርስቶስ የቀረበውን ትምህርት ከከለላችሁ በኋላ፤ ለሳምንቱ ስብሰባ ተዘጋጁ።

የሳምንቱ ስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ፡- መሪው ከዚህ ሳምንት ትምህርት ወይም ጥቅስ ውስጥ ከ5-10 ደቂቃዎች የሚደርስ የጥምና ቆይታ ያዘጋጅ።
2. ሳምንታዊ የጸሎት ጊዜ፡- አሥር ደቂቃ በጸሎት አሳልፋ። እግዚአብሔር ስለ አዳገን፤ ስለ ጠበቀን፤ ስለ መራን፤ ስለ እጽናናን፤ በኃጢአታችንም ስለ ገሠጸንና ስለስተማረን ኃጢአታችንን ይቅር እንደሚል ቃል ስለ ገባልን አመለግት።
3. ከለላ፡- እያንዳንዱ ተማሪ ከተማረው ከፍል ውስጥ ምን እንደ ተማረና መልስ ያላገኙት ጥያቄዎች የትኞቹ እንደ ሆኑ መለስ ብሎ ለአሥራ አምስት ደቂቃ የሚከልክበት ጊዜ ይሁን።
4. ተወያዩ፡-

ሀ) የያህዌ መልአክ፤ እግዚአብሔርን በብሉይ ኪዳን ውስጥ ላለው ሕዝብ የሚገልጽ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ተብሎ ይታሰባል። እግዚአብሔር ወልድ፤ እንደ እግዚአብሔር፤ እግዚአብሔርን ለሕዝቡ በመግለጥ ረገድ ስላለው ልዩ ሚና ተወያዩ። ልጆች አባታቸውን እንዴት አድርገው ይገልጣሉ? እግዚአብሔር ወልድ እንዴት አድርጎ የእግዚአብሔርን ባሕርይ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ይገልጣል?

ለ) ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንደ ያህዌ መልአክ ሆኖ ያገለገል በነበረበት ሁኔታ፤ በሕይወታችሁ ውስጥ ሲያገለግል ተመልክታችሁታል? በተለይ ደግሞ በትልቅ ችግር ላይ ወድቃችሁ ሳለ እንደ አዳኝና ነፃ አውጪ ሆኖ ረድቶአችኋል? እንደዚሁም፤ ሲመራችሁ፤ ሲያጽናናችሁ፤ ከእግዚአብሔር ጠላቶች ሲጠብቃችሁ አይታችሁታል? ደግሞስ በኃጢአታችሁ ሲፈርድ ወይም ስለ እግዚአብሔር ይቅርታ ዋስትና ሲያረጋግጥላችሁ አስተውላችኋል? እያንዳንዱ የቡድኑ አባል ይህን ይወያይበት።

ሐ) ክርስቶስን የታመነና የተስፋ ቃሉን የሚጠብቅ፡ ሁሉን ቻይ፡ ጸድቅ ፈራጅና በምሕረት የተሞላ አዳኝ ሆኖ በሕይወታችሁ ውስጥ አግኝታችሁታል? እያንዳንዱ የቡድኑ አባል አንድ ወይም ሁለት ምሳሌዎችን ያቅርብ።

መ) እያንዳንዳቸው የቡድኑ አባላት እግዚአብሔር እንዲባርካቸው በራሳቸው መንገድና ዘዴ እግዚአብሔርን ለማግባባት እንዴት እንደ ሞከሩና በዚህ ፈንታ በሚባርካቸው በእግዚአብሔር ኀይል ላይ እንዴት መታመን ይገባቸው እንደ ነበር ለቡድኑ ይግለጹ፡-

ሠ) እያንዳንዱ የቡድኑ አባል፡ በክርስቶስ ትእዛዝ መሠረት የሚፈለግበትን ፍጹም ታማኝነት ማረጋገጥ ሊኖርበት፡ ትእዛዙ በከበደበት አቅጣጫ ላይ አሳቡን ያካፍል።

ረ) ከብሉይ ኪዳን የክርስቶስ ተምሳሌቶች ውስጥ የትኞቹ ለአካባቢአችሁ መንፈሳዊ እውነቶችን ማስተማሪያነት ይጠቅማሉ? እነዚህ መንፈሳዊ እውነቶችን ለአስተማሪነትስ እንዴት ትጠቀሙባቸዋላችሁ?

ትምህርት ስድስት

የሚመጣው መሢሕ ትንቢቶችና ተስፋዎች

በብሉይ ኪዳን ውስጥ

ባለፈው ሳምንት ስለ እግዚአብሔር ልጅ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በማጥናት ትምህርታችንን ጀምረን ነበር። በትምህርታችንም ወትት፡ ክርስቶስ እንደ ያህሪ መልአክ ሆኖ ሰብአዊና መልአካዊ በሚመስል አካል ይገለጥ እንደ ነበረ ተረድተናል። እንደዚሁም እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያሉ የክርስቶስ ተምሳሌቶችን ራሱ ያቀዳቸው ምሳሌዎች አድርጎ እንዳስቀመጠ ተከታትለናል።

ከዚህም በስተቀር ክርስቶስ የተገለጠበት ሌላ አንድ መንገድም ነበር። ብሉይ ኪዳን ስለ ክርስቶስ ሕይወትና አገልግሎት በሚያመለክቱ ብዙ ትንቢቶችም የተዋላ መጽሐፍ ነው። ስለዚህ በዚህ ሳምንት ከእነዚህ ብዙዎቹን ትንቢቶች እናጠናለን። እንደዚሁም ስለ ክርስቶስ ስሞችና የማዕረግ ልዩ መጠሪያዎች በምናጠናበት ጊዜ በብሉይ ኪዳን ስለ ክርስቶስ የተነገሩ ሌሎች ትንቢቶችን በሚመጡት ሳምንታት እንማራለን።

አንደኛ ቀን

ዛሬ ስለ ክርስቶስ ከሚናገሩና ጠቃሚ ከሆኑ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች መካከል ጥቂቶቹን እናጠናለን። ጥናታችንም ከአምስቱ የሙሴና ከታሪክ መጻሕፍት የተወሰደ ይሆናል።

ስለ ሰይጣን መሸነፍ የሚናገር ትንቢት

1ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 3፡1-15 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 14 ላይ እግዚአብሔር ለእባቡ ምን ትጣትን ሰጠ? ለ) በቁጥር 15 ላይ ደግሞ እግዚአብሔር? በእባቡ ላይ ምን ተስፋን ተናገረ?

2ኛ ጥያቄ፡- ራእይ 12፡9 አንብቡ። በእርግጥ በአትክልቱ ውስጥ የነበረው እባብ ማን ነበር?

በዘፍጥረት ምዕራፍ 3 ላይ ተጽፎ የምናገኘው ስለ ሰው ልጅ የመጀመሪያው ኅጢአት ነው። አዳምና ሔዋን ሰይጣን በእባብ ተመስሎ መጥቶ በፈተናቸው ጊዜ ተሸንፈው ኅጢአትን ሠሩ። ይህ ጥቅስ እባቡ አስቀድሞ ምን ይመስል እንደ ነበረ ስለማይነግረን እግሮች፡ ከንፎች ወይም ሌላ ነገር ነበረው፤ መልኩም እንዲህ ነው ብለን በግምት መናገር አንችልም። ከዚህም ባሻገር በእባቡና በሰይጣን መካከል ስለነበረውም ግንኙነት የተነገረ ስለሌለ ገልጽ አይደለም። ምንም እንኳን ዘፍጥረት 3፡1+14 ላይ ወደ አዳምና ሔዋን ዘንድ ተራ እባብ መጥቶ እንደ ፈተናቸው በግልጽ የተነገረ ቢሆንም፡ በሌላ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል፡ በተለይም በራእይ 12፡9 ላይ እንደ ተገለጸው፡ ይህ እባብ ተራ እባብ ብቻ እንዳልነበረ ያመለክታል። ከዚህ እባብ በስተጀርባ የእግዚአብሔር ጠላት የሆነው ሰይጣን እንዳለ ይታያል። ይህም ሲባል ምናልባት ሰይጣን በእባቡ ውስጥ አድር ይሆናል። ወይም ሰይጣን ራሱ በእባብ ተመስሎ ቀርቧቸው ይሆናል። ምናልባትም ይህ እባብ ልዩ ጥበብ

ኖርት ይህን ፈተና በማራመድ ረገድ ሰይጣንን ሊረዳ ተስማምቶ ሊሆን ይችላል። በሰይጣኑና በእባቡ መካከል ስለነበረው ግንኙነት በግልጽ የምናውቀው ባይኖርም፤ በሆነ መንገድ ሰይጣን አዳምና ሔዋንን ለመፈተን በእባቡ መጠቀሙን ግን እናውቃለን።

ሰይጣን አዳምና ሔዋን ኃጢአት እንዲሠሩ ከፈተነ በኋላ፤ እግዚአብሔር ሦስቱም ለፈጸሙት በደል የቅጣት ፍርድን ሰጠ። በዚህም እግዚአብሔር በመጀመሪያ የቅጣት ፍርድን የሰጠው ለተለየው እንስሳ ማለትም ለእባቡ ነበር። እግዚአብሔር የሰጠው የእርግጥን ፍርድ በፍጥረት ሁሉ ላይ የደረሰ ቢሆንም፤ እባቡ ግን በከበደ ሁኔታ እርግጥኑ ወረደበት (ዘፍጥረት 3:17)፤ እባብ ይህን ተንኮል ከመፈጸሙ በፊት የፈለገው ዓይነት ቅርጽ ይኑረው፤ ዛሬ ግን በሆዱ እየተጥመለመለ አሷራ ይልሳል። አሷራ መላስ የመሸነፍ ምልክት ነው።

ነገር ግን ይህ ቅጣት በቁጥር 15 ላይ ሰፋ ያለ ሆኖ ቀርቧል። ከዚህን ጊዜ ጀምሮ በእባቦችና በሰው ልጆች መካከል ጥላቻ ተመሠረተ። ግን ጥላቻው በሰዎችና በተራ እባቦች መካከል ካለው ያለፈ ነው። ጥላቻውም ከሰዎችና ከእባቡ በስተጀርባ ካለው ሰይጣን ጋር የሚደረገውን ጦርነት ይጨምራል። ሰይጣንና ተከታዮቹ በቻሉት ሁሉ በሰዎች ላይ ጥፋትን ለማድረስ አይበዝኑም። የመጨረሻውም ጦርነት በሰይጣንና በሴቲቱ ዘር መካከል የሚደረገው ይሆናል። ይህ ዘር ከሴቲቱ ተወልዶ የሰይጣንን ራስ ይቀጠቅጣል። እንዲህም ማለት ይህ የሚወለደው፤ ሰይጣንን ድል ማድረግ ብቻ ሳይሆን ያጠፋዋል ማለት ነው። ተራ እባቦች የሰዎችን ተረከዝ እንደሚነድፉ ሁሉ፤ ሰይጣንም የሴቲቱን ዘር ነድፎ ያቆስለዋል። ይሁን እንጂ ሊገድለውና እስከ ወዲያኛው ሊያጠፋው አይችልም ነበር። ከሴቲቱ የተወለደው ዘር በመጨረሻ ድልን ይጎናጸፋል።

የብሉይ ኪዳን አንባቢዎች አንድ ቀን ከሴቲቱ የሚወለደው ዘር ሰይጣንን ከፋኝ እንደሚያጠቃውና እንደሚያሸንፈውም በዚህ ክፍል ምንባብ የተስፋ ቃልን አይተውበታል። ይሁንና የእግዚአብሔር ሰዎችም ይህን ትንቢት በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሙሉ በሙሉ እስኪፈጸም ድረስ አልተገነዘቡትም ነበር።

3ኛ ጥያቄ፡- ገላትያ 4:4 አንብቡ። ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስ ከእነማን ተወለደ አለ?

4ኛ ጥያቄ፡- ቀላስይስ 2:15 አንብቡ። በመስቀል ላይ ምን ተደረገ?

በገላትያ 4:4 ውስጥ ሐዋርያው ጳውሎስ፤ ዘፍጥረት ምዕራፍ ሦስትን በሚያስታውስ ቃል ይጠቀማል። ኢየሱስ ከሴቲቱ የተወለደው ነው። ምንም እንኳን በተሰቀለ ጊዜ በሰይጣን የቆሰለ ቢሆንም፤ ስቅላቱ ሽንፈት አልነበረም። ይልቅስ ቀላስይስ ምዕራፍ 2:15፤ በሰይጣን ላይ የተገኘ ድልና ሰይጣንን ያሸነፈ ድርጊት እንደሆነ ይናገራል። ዘፍጥረት 3:14-15 ያለው ክፍል ሰይጣንን ድል የሚያደርግ አዳኝ እንደሚመጣና በሰዎች ላይ በኃጢአት

ምክንያት የመጣውን መርገም እንደሚያስወግድ የተናገረ የመጀመሪያው ትንቢት ነበር።

አሁንም ሰይጣን እኛን ወደ ኃጢአት ውስጥ ለማስገባት በልዩ ልዩ ዓይነት የመፈተኛ ዘዴዎች ይጠቀማል። ከእነዚህም አንዱ በዙሪያችን ያለውና እንድንከተለው የሚገፋፋን ዓለም ነው። ሌላው የሰይጣን መፈተኛ መሣሪያ ደግሞ ይህ በትዕቢትና በምኞት የተዋላ ሥጋችን ነው (1ኛ ዮሐንስ 2:15-16)። ሰይጣን አዳምና ሔዋንን ለመፈተን እባብን መሣሪያ አድርጎ እንደ ተጠቀመበት፤ እኛንም በዓለም ቁሳቁሶች ተጠቅሞ ወደ ፈተና ያስገባናል። ሰይጣን በሌላ ጊዜ ደግሞ መልካም የሆነ ነገር ያሳየንና በትክክለኛ መንገድ ሳይሆን በተንኮል እንድናገኘው ይፈትነናል።

5ኛ ጥያቄ፡- ሰይጣን ምን የዓለምን ነገሮች ወይም የሥጋን ምኞቶችና ትዕቢቶችን በመጠቀም ነው የሚፈትናችሁ? ታዲያ እነዚህን ፈተናዎች እንዴት ልታሸንፉ ትችላላችሁ?

አንዳንድ ጊዜ ሰይጣን በገንዘብና በንብረት ተጠቅሞ ይፈትነናል። በሌላ ጊዜ ደግሞ ሥጋዊ ምኞትን በማነሣሣትም ሆነ የምቀኝነትን ስሜት በመቀስቀስ ይፈትነናል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በሌሎች ሰዎች ላይ በቂም እንድንነሣሣ በማድረግ ይፈትነናል። ሰይጣን በዓለም ወይም በሥጋችን ተጠቅሞ ሲፈትነን፤ የሰይጣንን ራስ በመስቀል ላይ በቀጠቀጠው በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ኃይል ፈተናውን ልናሸንፍ እንችላለን። ምክንያቱም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰይጣንን ድል አድርጓልና፤ ተከታዮቹም በሰይጣን ላይ ድልን ይቀዳጃሉ። ጌታ ኢየሱስ ወደ እርሱ ለሚመጡ ሁሉ ፈተናን የሚቋቋሙበት ኃይልን እንደሚሰጣቸው የተስፋ ቃል ገብተዋል። እናንተም ለሚያጋጥሟችሁ እነዚህን የመሰሉ ትላልቅ ፈተናዎች ክርስቶስ የአሸናፊነትን ኃይል ይሰጣችሁ ዘንድ አሁኑኑ ጥቂት ደቂቃዎችን በመውሰድ ጸልዩ።

ሕዝቦች ሁሉ እንደሚባረኩ የተነገረ ትንቢት

6ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 12:31 18:18 22:18 26:41 28:14 አንብቡ። በእነዚህ ክፍል ምንባቦች ውስጥ ምን የሚል የተስፋ ቃል ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ተደጋግሞ ተነገረ?

7ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 1:2፤ 16 አንብቡ። ኢየሱስ በዘር ሐረጉ በመጀመሪያ ከማን ወገን መጣ?

8ኛ ጥያቄ፡- ዮሐዋ. 3:25-26 7ላትያ 3:8፤ 16 አንብቡ። እግዚአብሔር ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብ እንዴት ተስፋውን ፈጸመላቸው?

እግዚአብሔር አብርሃምን ቤት ንብረቱን ትቶ እርሱ ወደሚያሳየው አዲስ አገር እንዲሄድ በጠራው ጊዜ ብዙ ተስፋ ሰጥቶት ነበር። በተስፋውም ታላቅ ሕዝብ እንደሚያደርገውና ታዋቂም እንደሚሆን አረጋግጦለታል። የሚባርኩትን እንደሚባርክና የሚረግሙትንም እንደሚረግም ተስፋ ገብተዋል። በእርሱ አማካይነትም የዓለምን ሕዝቦች እንደሚባርክ ተስፋ

ሰጥቶታል። እንደዚሁም እግዚአብሔር በዘፍጥረት 18:18 እና 22:18 ውስጥ በአብርሃም በኩል የዓለምን ሕዝቦች እንደሚባርክም ቃል ገብቶለታል። እንደዚሁም በዘፍጥረት 26:4 ላይ ተመሳሳይ ተስፋ ለይስሐቅ ሰጥቶታል። በተጨማሪ በዘፍጥረት 28:14 ውስጥ ለያዕቆብ ይህን ተስፋ አሳውቆታል። እነዚህ የሃይማኖት አባቶች እግዚአብሔር ይህን የተስፋ ቃል እንዴት ባለ ሁኔታ ከፍጻሜ እንደሚያደርሰው ተገንዝበውታል ብሎ ለመናገር ሙሉ በሙሉ አያስደፍርም። ነገር ግን አዲስ ኪዳን ኢየሱስ በቀጥታ የአብርሃም፣ የይስሐቅና የያዕቆብ ዘር መሆኑን በግልጽ ያስረዳል (ማቴዎስ 1:2÷16)። ይህ ተስፋም ሊፈጸም የቻለው በኢየሱስና ለዓለም ሁሉ በሰጠው ደኅንነት አማካይነት ነው (የሐዋ. 3:25-26፤ ገላ. 3:8÷16)።

የንጉሥና የመንግሥት ትንቢት

9ኛ ጥያቄ፡- ዘፍጥረት 49:8-12 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 8 ላይ እንደተጠቀሰው፣ የይሁዳ ወንድሞች ከእርሱ ጋር የሚኖራቸው ግንኙነት እንዴት ያለ ይሆናል? ለ) በቁጥር 10 ላይ ለይሁዳ ምን ተስፋ ተሰጠው? ሐ) ይህ ለይሁዳ የተሰጠ ተስፋ እስከ ምን ይዘልቃል? መ) ሕዝቦቹ ምን ያደርጋሉ?

በዘፍጥረት ምዕራፍ 49 ላይ የተጻፈው ያዕቆብ ለአሥራ ሁለት ልጆቹ የሰጠው የበረከት ቃል ነው። ያዕቆብ ይሁዳን በተለየ ሁኔታ በባረከው ጊዜ፣ ጠላቶቹን ድል እንደሚያደርግና የተቀሩት የእስራኤል ነገዶች በፊቱ ዝቅ ብለው እንደሚሰግዱለት ነገሮት ነበር። ይህ ማለት ይሁዳ ገዥያቸው ይሆናል ማለት ነው። እንደ ያዕቆብ አገላለጽ፣ ይሁዳ የተቀሩትን የእስራኤል ነገዶች እንደሚገዛ የተሰጠው ተስፋ የበትረ መንግሥትና የገዥነት ዘንግ ባለቤትነት የተገባው እስኪመጣ ድረስ ይቀጥላል። ይህ የሚያስረዳን እንደ እግዚአብሔር ዕቅድ የወደፊቱ የእስራኤል ነገሥታት ከይሁዳ ነገድ እንደሚወጡ ነው። ከዚህን ጊዜ ጀምሮ ይሁዳ በእስራኤል ሕዝብ ላይ የሚገባውን የግዛት ሥልጣን ተቀዳጅቶ ይመራል። ይህ ንጉሥ ከይሁዳ ነገድ እንደሚወለድና እግዚአብሔርም ሕዝቡን እንደሚገዛ የገባው ቃል በመጨረሻ በእርሱ በኩል እንደሚፈጸም የተሰጠ ተስፋ ነው። ነገር ግን የሚገዛው የራሱን ሕዝብ ብቻ ሳይሆን፣ የዓለምን ሕዝቦች ሁሉ በአንድነት ነው።

10ኛ ጥያቄ፡- ሩት 4:12፣ 18-22 አንብቡ። ለይሁዳ የተሰጠው ተስፋ በመጀመሪያ እንዴት ተፈጸመ?

11ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 1:3-6፣ 16፤ 21:9 ለይሁዳ የተነገረው ትንቢት በመጨረሻው እንዴት ተግልጿል ተፈጸመ?

የትንቢቱ ቃል በንጉሥ ዳዊት አማካይነት መፈጸም ጀመረ። ዳዊት ንግሥናን በማግኘት ረገድ የመጀመሪያ ከይሁዳ ዘር የመጣ ሰው ነበር። ዳዊት ለእግዚአብሔር ታማኝ ስለነበረ፣ እግዚአብሔር፣ ሥርወ መንግሥቱን ከልጅ ወደ ልጅ እንደሚያስተላልፍለት ተስፋ ሰጠው (2ኛ ሳሙኤል 7)። በሕጋዊ መንገድ የነገሡ የእስራኤልና የይሁዳ ነገሥታት ሁሉ፣ ከዳዊት ዘር መሥመራቸውን ጠብቀው የመጡ ናቸው። ነገር ግን፣ ዳዊትም ሆነ ጳላም ከፌተሰቡ የተገኙት ነገሥታት፣ አንዳቸውም በመጨረሻ በእስራኤል ላይ

ፍጹምና ዘላለማዊ ሥልጣን ተቀዳጅቶ የሚገዛ ንጉሥ ይመጣል የሚለውን ተስፋ አላሟሉም። ይህ ተስፋ የተፈጸመው ጌታ ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ሆኖ ሕዝቡን በሙሉ ሥልጣን ለመግዛት በመጣ ጊዜ ነው። ነገር ግን ይህ የኢየሱስ ባለሙሉ ሥልጣን ገዥነት፣ ከእስራኤል ሕዝብ አልፎ ሌሎችንም ሕዝቦች ያጠቃልላል። ይህ የገዥነት ሥልጣን በመላው የዓለም ሕዝብም ላይ ተንሠራፍቷል። ዘፍጥረት 49:10 እግዚአብሔር በምድር ላይ ያሉትን ሕዝቦች ሁሉ ይገዛ ዘንድ መሲሕ ማለትም የተቀባውን እንደሚልክ ያመለከተ የመጀመሪያው ጥቅስ ነው።

12ኛ ጥያቄ፡- ዘኁልቁ 24:17-19 አንብቡ። ሀ) በለዓም ከያዕቆብና ከእስራኤል ማን ይወጣል አለ? ለ) ይህስ ሰው ምን ያደርጋል?

ዘኁልቁ ምዕራፍ 22-24 ድረስ ያለው ክፍል በለዓም ስለ እስራኤልና ወደ ፊትም በእስራኤል ዘንድ ስለሚሆነው ትንቢት የተነገረውን ዘገባ ይዟል። በለዓም በሕይወቱ ውስጥ አብዛኛውን ጊዜ በሐሳዊ ነቢይነት የሚታወቅ ነበር (ዘኁልቁ 31:8፤ ኢያሱ 13:22፤ 2ኛ ጴጥሮስ 2:15፤ ራእይ 2:14፤ እንዲሁም 5ኛውን ትምህርት ይመልከቱ)። ነገር ግን እግዚአብሔር ይህን ሰው በእስትንፋስ እግዚአብሔር የተሞላ እውነተኛ የእግዚአብሔርን ትንቢታዊ ቃል እንዲናገር ተጠቀመበት። በዘኁልቁ 24:15-19 ላይ የተጻፈው ደግሞ፣ በለዓም ስለ እስራኤል በረከት የተናገረው አራተኛው ትንቢት ነው። በዚህ ትንቢቱም ላይ ከአይሁድ ሕዝብ መካከል የሚነሣው ገዥ፣ ሕዝቡን ከጠላታቸው እጅ ነፃ እንደሚያወጣቸው ይናገራል። በዘፍጥረት 49 ውስጥ እንዳለው ሁሉ፣ ይህ ትንቢትም በንጉሥ ዳዊት ንግሥና ጊዜ የተፈጸመ ይመስላል። ምክንያቱም ንጉሥ ዳዊት ከሞሳውያንና ከኤዶማውያን ጋር ተዋግቶ አሸንፎ ነበር። ነገር ግን ጊዜያዊ እፎይታ ቢያስገኝላቸውም፣ እስከ ወዲያኛው ሰላምና ዋስትና የሚያስገኝላቸው ነጻነት የሚሰጥ ድል አላቀዳጃቸውም ነበር። ከዚህ የተነሣ አይሁዳውያን በመጽሐፍ የተነገረለትን ትንቢት በመጨረሻ የሚፈጽም መሢሕ (ንጉሥ) ይጠባበቁ ነበር። በለዓምም ይህ ትንቢት «በኋለኛው ዘመን» ይፈጸማል አለ (ዘኁልቁ 24:14)። ይህ «በኋለኛው ዘመን» የሚለው ሐረግ የሚያመለክተው ትንቢቶች ሁሉ ተጠቃልለው የሚፈጸሙበትን ወቅት ነው። ይህ ክፍለ ምንባብ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ የተቀባው የእስራኤል ንጉሥ እስራኤልን ከጠላቶቻቸው እጅ ሊያድናቸው እንደሚመለስ ተስፋ ሆኖ ይቆያል።

13ኛ ጥያቄ፡- 2ኛ ሳሙኤል 7:10-16 አንብቡ። ሀ) እግዚአብሔር ለሕዝቡ ለእስራኤል ምን ተስፋ ሰጠ? ለ) በቁጥር 11 ላይ እግዚአብሔር ለዳዊት ምን እንደሚያደርግለት ተስፋ ገባ? ሐ) ይህ ምን ማለት ይመስላችኋል? መ) በቁጥር 12 ላይ እግዚአብሔር ለዳዊት ምን እንደሚያደርግለት ተስፋ ሰጠው? ሠ) በቁጥር 16 ላይስ እግዚአብሔር ለዳዊት ምን እንደሚያደርግለት ተስፋ ሰጠው?

በ2ኛ ሳሙኤል ምዕራፍ 7 ውስጥ እንደተጻፈው፣ ዳዊት ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ለመሥራት ያለውን ምኞት ይናገራል። እግዚአብሔር በነቢዩ ናታን አማካይነት፣ ቤተ መቅደስ የሚሠራለት እርሱ እንደማይሆን ነገረው። ነገር ግን እግዚአብሔር ዳዊት እርሱን ለማክበር ስለ ተመኘ እግዚአብሔርም

ተስፋ በመስጠት ምኞቱን አከበረለት። ስለዚህ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ ከጠላቶቻቸው ጥቃት በሰላምና በደህንነት ተጠብቆ መኖርን እንደሚሰጣቸው ለዳዊት ነገረው። ከዚያም ለዳዊት የግል ተስፋ ሰጠው። ዳዊት ለእግዚአብሔር ቤትን ሊሠራ ፈልጎአል። ነገር ግን እግዚአብሔር ራሱ ለዳዊት ቤት እንደሚሠራለት ተስፋ ይሰጠዋል። እግዚአብሔር በዚህ ተስፋው «ቤት» ሲል፣ የዳዊትን ቤት የዘር ሐረግ፣ የወደፊቱ የእስራኤል ነገሥታት መነሻ መሥመር አድርጎ እንደሚያጸናለት ሲናገር ነው። ቀጥሎም እግዚአብሔር ዙፋኑን የሚወርስና የእስራኤል ንጉሥ የሚሆን ከዚያም ለእርሱ ቤተ መቅደስ የሚሠራለትን ልጅ እንደሚሰጠው ለዳዊት ተስፋውን ግልጽ ያደርግለታል። ይህ ተስፋም በንጉሥ ስሎምን ላይ ይፈጸማል። ምንም እንኳን ጳላ ላይ የዳዊት ልጅ ለእግዚአብሔር ባይታዘዝም፣ እግዚአብሔር በዚህ ዐመፁ ምክንያት ለዳዊት የሰጠውን ተስፋ እንደማያጥፍና የንግሥናውንም መሥመር ከዘር ሐረጉ እንደማይቆርጥ ቃሉን አጽንቶለታል። ይልቁንም እግዚአብሔር በቁጥር 16 ላይ «የዙፋንህ ወራሽ የሚሆን አታጣም» በማለት፣ የዳዊት ቤተሰብ ለዘላለም እንደሚገዛ ይናገራል።

ዘፍጥረት 49፣ ዘኁልቁ 24 እና 2ኛ ሳሙኤል 7 እግዚአብሔር ከይሁዳ ዘር ከዳዊት ቤተሰብ ሕዝቡን በጥበብ የሚገዛ፣ ከጠላቶቻቸውም የሚታደጋቸው፣ እንደዚሁም መላውን የዓለም ሕዝብ የሚገዛ ንጉሥ እንደሚያስነሣላቸው ለእስራኤል ሕዝብ የተገቡ ተስፋዎች የሚገኙባቸው ከፍሎች ናቸው። በመሆኑም በማቴዎስ ወንጌል ውስጥ እንደተመለከተው ሁሉ፣ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የዚህ ሁሉ ተስፋ ፍጻሜ ነው።

14ኛ ጥያቄ፦ የሚመጣው የኢየሱስ አገዛዝ ተስፋ እንዴት ያበረታታችኋል?

ኢየሱስ ሕዝቡን ለማዳን ሰላምንና ፍትሕን ለዓለም ለመስጠት የሚመጣ ንጉሥ መሆኑ የብሉይ ኪዳን ዘመን አይሁዳውያን ብቻ መበረታቻ አልነበረም። ዛሬም ቢሆን ይህ ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ መጽናኛ ነው። ዛሬ ምንም ያህል ፍትሕ ቢጎድልብንና ሥቃይም ቢደርስብን፣ አንድ ቀን ኢየሱስ ከዚህ ሁሉ ሥቃይ አላቅቆ ሁሉንም ነገር እንደሚያስተካክልን እርግጠኞች ነን። ዛሬ የፈለገውን ዓይነት ጦርነትና አለመግባባት ብናይና ብንሰማም አንድ ቀን ኢየሱስ መንግሥቱን ዘርግቶ ፍጹም ሰላሙን በዓለም ላይ እንደሚያስፍን እርግጠኞች ነን።

ዛሬ ባጠናናቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ፣ በብሉይ ኪዳን ትንቢት የተነገረለት ኢየሱስ ሰይጣንን የሚያሸንፍ አዳኝ ሆኖ እንደሚመጣና የሰውን ልጅ ሁሉ ከኃጢአት ነፃ እንደሚያወጣ፣ እንደዚሁም እንደ መድኃኒን ለመላው ዓለም በረከት እንደሚሆንና በንጉሥነቱ ደግሞ እስራኤልንና መላውን ዓለም እንደሚገዛ ተምረናል። ዛሬም ኢየሱስ የእነዚህ ትንቢቶች ፍጻሜ መሆኑን እንደ ቀጠለ ነው። ከኃጢአት የሚያድነንና ወደ ኃጢአት ከሚሰብ ፈተናም ራሳችንን እንድንጠብቅ ኃይል የሚሰጠን እርሱ ነው። እርሱ የሰጠውን የደኅንነት ትሩፋት በምድር ላይ ያሉ ግለሰቦችና ሕዝቦች ሁሉ ሊያገኙ ይችላሉ። ስለዚህ እርሱ የዓለም ሁሉ በረከት ነው። እርሱ የፍጥረታት ሁሉ ንጉሥ እንደ መሆኑ ሁሉ፣ የሕዝቡም ሕይወት ንጉሥ

ነው። እርሱ ንጉሥ በመሆኑ ምክንያት፤ የእኛ ፍጹም ታዛዥነት ይገባዋል። በመጨረሻም፤ እርሱ እግዚአብሔር የተገለጠበት ነቢይ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን ለማወቅ ኢየሱስን ማወቅ አለብን።

ሁለተኛ ቀን

በትናንትናው ቀን በጣም ጠቃሚ የሆኑ ጥቂት ስለ ክርስቶስ የሚናገሩ ትንቢቶችን ከሙሴ መጻሕፍትና በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙ ታሪካዊ መጻሕፍት ውስጥ ተምረናል። ዛሬ ደግሞ ስለ ክርስቶስ በመዝሙረ ዳዊት ውስጥ ስለተነገሩት ትንቢቶች እናጠናለን።

የዳዊት መዝሙር፤ በብሉይ ኪዳን ጊዜ የእስራኤል የዝማሬ መጽሐፍ ነበር። እንደዚሁም መዝሙረ ዳዊት ጥንት እስራኤላውያን የሚዘምሩትና በቃል የሚደግሙት የቅኔና የመዝሙር መጽሐፍ ነው። አብዛኛዎቹ መዝሙሮች የተጻፉት በዳዊት ነው። ሌሎቹ ደግሞ በመንፈስ በተመሩ ሰዎች የተጻፉ ናቸው። ስሎምን ለአብነት የሚጠቀስ ነው (ለምሳሌ፤ መዝሙር 72)። አንዳንዶቹ መዝሙሮች ስለ ደራሲው የሚናገሩ ሲሆኑ፤ ሌሎቹ ደግሞ ከብሉይ ኪዳን ነገሥታት ስለ አንዱ የሚናገሩ ናቸው። መንፈስ ቅዱስ እነዚህ ጸሐፊዎች ስለ ክርስቶስ ትንቢት እንዲናገሩ ጭምር አላቀደላቸውም። ሆኖም አብዛኛዎቹ መዝሙሮች ስለ ዳዊት ወይም ስለ ሌሎቹ ነገሥታት ወይም ስለሚመጣው መሢሕ የሚናገሩ ናቸው። አንዳንዶቹ መዝሙሮች ስለ ዳዊትና ስለ ሌሎች የእስራኤልና የአይሁድ ነገሥታት በአመልካችነት በትምህርተ ምሳሌያዊ (ሲምቦል) ወይም በዘይቤአዊ ስልት የሚናገሩ ሲሆኑ፤ ነገር ግን ዋናው ዓላማቸው በመሢሔ ላይ ስለሚደርሰው ሁኔታ አንድ በአንድ በትንቢት ማስቀመጥ ነው። ከእነዚህ ጥቂቶቹ የሥቃይ መዝሙሮች ናቸው (ለምሳሌ፡- መዝሙር 22)። ሌሎቹ መዝሙራት ደግሞ አዲስ ንጉሥ በሚነግሥበት ቀን የሚዜሙ መዝሙሮች ናቸው (መዝሙር 2)። እኛ ዛሬ የምናጠናቸው መዝሙሮች ትንቢታዊ የሆኑትን በእርግጥ በይዘታቸው ስለ ክርስቶስ የሚያስረዱትን ይሆናል።

መዝሙር 2

15ኛ ጥያቄ፡- መዝሙር 2 አንብቡ። ሀ) የሚነሡት የምድር ነገሥታትና ገዥዎች እነማን ናቸው (መዝ. 2:2)? ለ) እርስ በርሳቸው ምን ሲሉ ተማከሩ (መዝ. 2:2)? ሐ) እግዚአብሔር በእነዚህ ገዢዎች ላይ ምን አደረገ? መ) በቅዱሱ ተራራው ላይ እግዚአብሔር ማንን ሾመ (መዝ. 2:6)? ሠ) በቁጥር 7 ላይ እግዚአብሔር የተናገረው ትእዛዝ ምንድን ነው? ረ) በቁጥር 8-9 በምድር ሕዝቦች ላይ ምን ይደርስባቸዋል ይላል? ሰ) እግዚአብሔር ለምድር ሕዝቦች ምን ማስጠንቀቂያ ይለጣቸዋል?

መዝሙር 2 ስለ ክርስቶስ በመላው ብሉይ ኪዳን ከተጻፉት ትንቢቶች መካከል አንዱና እጅግ በጣም ግልጽ የሆነው ነው። ስለሆነም በመዝሙር 2 ላይ የተጻፈው ትንቢት በክርስቶስ መፈጸሙ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በጥቂቱ ሰባት ጊዜ ተነግሮአል። መዝሙር ሁለት የሚጀምረው የዓለም ሕዝቦች በእግዚአብሔርና እግዚአብሔር በቀባው ላይ በዐመፅ መነሣታቸውን

በመጥቀስ ነው። ሕዝቦቹም የታሠሩበትን ሰንሰለት አውልቀው ለመጣል መፈለጋቸውን ተናገሩ። ይህንን ሊሉ የእግዚአብሔርን የገዢነቱን ሥልጣን ከላያቸው ላይ አውልቀው ለመጣል የነበራቸውን ፍላጎት መግለጻቸው ነበር። እግዚአብሔር ግን በዚህ የዐመፅ ባሕርያቸው ላቀ። በመሠረቱ እግዚአብሔር ኃያልና ሁሉንም ነገር የሚቆጣጠር በመሆኑ፣ የሰው ልጆች የቁጣ ዐመፅ ሊያስፈራራው ከቶ አይችልም። እግዚአብሔርም በዚህ የሰዎች ሁኔታ ሊያስቸበር ይልቅ በቀጥታ ወደ ሾመው ንጉሥ ያመለክታል። ይህ ንጉሥ በእርሱ የተቀባው ነው። ይህ መዝሙር በብሉይ ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔርን ይፈሩ ስለነበረ የእስራኤልና የይሁዳ ነገሥታት ለማመልከት ያገለግል ነበር። እነዚህ ነገሥታት እግዚአብሔር ቀብቶ በሕዝቡ ላይ የሾማቸው ስለነበሩ በእርሱ የተቀቡ ነበሩ። ይህ መዝሙር ሕዝቦች በእርሱና የእርሱ በሆኑ ሰዎች ላይ በዓመፅ ቁጣ በተነሡ ጊዜ ማንኛውም ነገር በእርሱ ቁጥጥር ሥር እንደሆነ በማስረገጥ ለእግዚአብሔር ሕዝብ የማጽናኛ ቃል ሆኖ ያገለገል ነበር። ስለሆነም ማንኛውም ነገር በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ስለሚውል በዐመፅ የሚነሣው ሕዝቦች የእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ ሥጋትን ሊያስከትሉ አይችሉም።

በቁጥር 7 ውስጥ ንጉሡን በተመለከተ፣ እግዚአብሔር ትእዛዙን ይፋ ያደርጋል። በአማርኛው ቃል ትእዛዝ የሚለው አገላለጽ በዕብራይስጡ ግን የእግዚአብሔር ይፋዊ ማስታወቂያ ወይም መግለጫ ነው። እግዚአብሔርም የተቀባውና ከዚያም የሚገዛው ልጁ መሆኑን በይፋ ይገልጻል። ትናንትና ከ2ኛ ሳሙኤል ምዕራፍ 7 በተማርነው ትምህርት ይህ ተስፋ በንጉሥ ሰሎሞን አማካይነት መፈጸም እንደ ጀመረ ተከታትለናል። እግዚአብሔርን ይፈሩ የነበሩ የይሁዳ ነገሥታት፣ መለስ ብለው እግዚአብሔር ለንጉሥ ዳዊት የሰጠውን ተስፋ በማስታወስ እነርሱም የተስፋው ወራሾች እንደሆኑ ያስቡ ነበር። በእግዚአብሔር የተቀቡ ስለነበሩ፣ እነርሱም የእግዚአብሔር ልጆች ነበሩ። በቁጥር 8 ውስጥም መግለጫው ወይም ማስታወቂያው ይቀጥላል። አንድ ቀን እንደ እግዚአብሔር ልጅነታቸው በአረማውያን ሕዝቦች ላይ ገዥዎች በመሆን፣ የሚያምቡባቸውን ሁሉ ይደመስሳሉ። ስለዚህ የዓለም ነገሥታት ለእግዚአብሔር ሊሰግዱና እርሱን ሊያገለግሉ፣ እንደዚሁም ንጉሥ የሆነውን ልጁን ሊያከብሩ ይገባል።

ምንም እንኳን ይህ መዝሙር እግዚአብሔርን ይፈሩ ወደ ነበሩት ወደ ይሁዳ ነገሥታት በመጠኑም ቢሆን የሚያመለክት ቢሆንም፣ ሰሎሞንም ወይም እግዚአብሔርን ይፈራ የነበረ የትኛውም የይሁዳ ንጉሥ በ2ኛ ሳሙኤል ምዕራፍ 7 ውስጥ የተጻፈውን ወይም በመዝሙር 2 የተገለጸውን የተስፋ ቃል ሙሉ በሙሉ ሊፈጽሙ አልቻሉም ነበር። ነገር ግን ፍጹም የእግዚአብሔር ልጅ በሆነውና በእግዚአብሔር ተቀብቶ የዓለም ገዥ በሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ በመዝሙር 2 ውስጥ የተጻፈው ትንቢት መፈጸሙን አዲስ ኪዳን ደጋግሞ ያመለክታል።

16ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 4፡25-27 አንብቡ። ሐዋርያት የመዝሙር 2 ትንቢት በዚህ ክፍል መፈጸሙን እንዴት ተገነዘቡት?

ይህ በሐዋርያት ሥራ 4:25-27 የተጻፈው ቃል የሚያመለክተው፡ የአይሁድ መሪዎች ሐዋርያትን በኢየሱስ ስም እንዳይሰብኩ ካስጠነቀቁቸውና ሰብከው ቢገኙ ግን እርምጃ እንደሚወስዱባቸው ካስፈራሯቸው በኋላ እንደ ጸለዩ ነበር። ሐዋርያት የጌታን ስቅለትና ይህን የደረሰባቸውን ማስፈራሪያ በመዝሙር 2 ውስጥ ለተነገረው ትንቢት ከፊል ፍጻሜ እንደሆነ ተመለከቱ። ኢየሱስ የጌታ ቅቡዕ ነበር። የምድር ገዢዎችና ሕዝቦች እግዚአብሔር በቀባው ላይ እንደሚያምፁ ይህ መዝሙር ተንብዮ ነበር። ስለሆነም ኢየሱስን መስቀላቸውና ወንጌሉንም እንዳይሰብኩ ሐዋርያትን መቃወማቸው በእግዚአብሔር ገዢነትና እርሱ በቀባውም በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ማመጻቸው ነበር።

17ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 3:16-17 አንብቡ። በተጠመቀበት ዕለት እግዚአብሔር አብ ጌታ ኢየሱስን ማን ብሎ አስታወቀው?

18ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 13:33 አንብቡ። የኢየሱስ ትንሣኤ ምንን አመለከተ?

19ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 1:5 እና ዕብራውያን 5:5 አንብቡ። በእያንዳንዱ ሁኔታ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው የሚለው መግለጫ ምንን ያመለክታል?

እግዚአብሔር የቀባው እርሱ ልጁ መሆኑን የገለጸበትን መዝሙር 2:7ን የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች በመደጋገም ይጠቅሱታል። በተጠመቀበትም ቀን እግዚአብሔር አብ ኢየሱስ የሚወደው ልጁ መሆኑን አስታውቆአል። ስለሆነም ይህ ጌታ በተጠመቀበት ዕለት በስፍራው ተገኝተው የነበሩት እግዚአብሔርም ስለ ልጁ የተናገረውን ቃል ያዳመጡ ሰዎች በመዝሙር 2 ውስጥ የተነገረው ትንቢት ትዝ ሳይላቸው አልቀረ ይሆናል። እንደዚሁም ኢየሱስ እርሱ የተቀባው መሆኑንና በመዝሙር 2 ውስጥ ተጽፎ የነበረውን ትንቢት ሊፈጽም የሚመጣ ንጉሥ መሆኑን እያስታወቀ እንደ ነበረ ሳይገነዘቡት አልቀሩም። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 13:33 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስ ከሞት በተነሣ ጊዜ፤ ከሞት የተነሣው ልጁ መሆኑን እግዚአብሔር ማስታወቁን ይናገራል። ትንሣኤው ለመላው ዓለም ያሳወቀው የእግዚአብሔር ትንቢትና ስለ ልጁም የሰጠው ተስፋ በኢየሱስ ሙሉ በሙሉ መፈጸሙን ነው። ዕብራውያን 1:5፤ ኢየሱስ በመዝሙር 2:7 ውስጥ የተነገረው ትንቢት ፍጻሜ እንደሆነና ከዚህም የተነሣ ከመላእክት ሁሉ እንደሚልቅ ይናገራል። እንደዚሁም ዕብራውያን 5:5 እግዚአብሔር ክርስቶስ ልጁ መሆኑን ማሳወቁ እርሱ እግዚአብሔር የቀባው ንጉሥ መሆኑን ብቻ ሳይሆን፤ በተጨማሪም እርሱ እግዚአብሔር የቀባው ካህን መሆኑንም ያመለክታል ይላል።

20ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ራእይ 12:5፤ 19:15 አንብቡ። እነዚህ ክፍለ ምንባቦች በመዝሙር 2:8-9 የተጻፈው ትንቢት እንዴት ይፈጸማል ይላሉ? ለ) ራእይ 2:26-27 አንብቡ። ክርስቶስ በሕዝቦች ላይ ገዥ በሚሆንበት ጊዜ የሥልጣኑ ተካፋይ የሚሆኑት እነማን ናቸው?

በመዝሙር 2:8-9 በተሰጠው ትንቢት መሠረት አንድ ቀን የዳዊት ልጅ ማለትም የእግዚአብሔርም ልጅ የሆነው እርሱ መላ ዓለምን ይገዛል።

ስለሆነም ሕዝቦችን በጠንካራ አኳኋን ይገዛል። በእርሱ ላይ የሚያምፁትንም ሁሉ ይደመስሳል። ራእይ 12:5፤ 19:15 ደግሞ ክርስቶስ ጠላቶቹን ለማጥፋትና መንግሥቱን በምድር ላይ ለመመሥረት ሲመጣ ትንቢቱ እንደሚፈጸም ያመለክታል። ከዚህም በስተቀር፤ ራእይ 2:26-27 ድል የሚያደርጉና ለክርስቶስ የሚታዘዙት በዚያን ጊዜ አብረውት እንደሚገዙ አክሎ ይናገራል።

21ኛ ጥያቄ፡- በመዝሙር 2 ስለተጻፉት የትንቢት ቃላት አሰቡ። ሀ) ምንም እንኳን ብዙ ሕዝቦችና ገዥዎች የሚቃወሙት ቢሆንም፤ ክርስቶስ ብሩክ የእግዚአብሔር ልጅና የዓለም ገዢ በመሆኑ ምን ይሰማችኋል? ለ) ክርስቶስ አንድ ቀን መላውን ዓለም እንደሚገዛና፤ የእርሱ ተከታዮች የሆኑትም አብረውት እንደሚገዙ የተገለጸው አሳብ እንዴት ይሰማችኋል?

በመዝሙር 2 ውስጥ የሚገኙት ትንቢቶች ዛሬ አማኞች የሚያገለግሉት የዓለምን ገዢ ስለ መሆኑ ጠንካራ ማሳሰቢያዎች ናቸው። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ተወዳጅ ልጅ ለመሆኑና ፍጥረታትን ሁሉ የሚገዛ የተቀባ ገዥ ለመሆኑ ትንሣኤው ቋሚ ማረጋገጫ ነው። ምንም እንኳን ብዙ ሕዝቦችና ገዥዎች ክርስቶስን ቢቃወሙና የእርሱ የሆኑትን ሕዝብ ቢያሳድዱም፤ ክርስቶስ ዛሬም በኃይልነት በዙፋኑ ላይ ሆኖ ዓለምንና መላዋን ያስተዳድራል። እርሱን በታማኝነት የሚያገለግሉት ሁሉ አንድ ቀን ከእርሱ ጋር ምድርን አብሮ የመግዛት ሥልጣንን ይቀዳጃሉ። ስለዚህ እኛ ስለ እርሱ በምንሠቃይበት ጊዜ እነዚህ ተስፋዎች ሊያጽናኑን በታማኝነት እንድንቆም ሊረዱንና በአስቸጋሪ ሁኔታዎችም ሳይቀር እንድናገለግለው ሊያደርጉን ይገባል። ይህ ብቻ አይደለም፤ ለእውነተኛው የምድር ገዥ ጸንተን በመቆማችን አንድ ቀን እንሸለማለን። ስለሆነም የዓለም ገዥዎች ክርስቶስን ሲንቁና ሲሳለቁበት ስናይ እነዚህ ተስፋዎቹ ሊያበረቱን ይገባል። እነሆ፤ አንድ ቀን ክርስቶስ እውነተኛው የምድር ንጉሥ መሆኑ በይፋ ይታወጃል።

መዝሙር 22

22ኛ ጥያቄ፡- መዝሙር 22ን በዝግታና በጥንቃቄ አንብቡ። ከዚያም በአዲስ ኪዳን ውስጥ እንደ ተደገሙ ወይም እንደ ተፈጸሙ የምታስታውሷቸውን እያንዳንዶቹን ሐረጎች ጻፉአቸው።

መዝሙር 22 በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካሉት ክፍሎች ሁሉ ስለ ክርስቶስ ጠለቅ ብሎ የተጻፈ ትንቢት ነው? ይህ ትንቢት በክርስቶስ ስቅለት ሙሉ በሙሉ የተፈጸመ መዝሙር ነው። ምናልባት ዳዊት ይህን መዝሙር ስለ ግል ሕይወቱ ጽፎት ከነበረ ይዘቱ እርሱን ሊመለከተው የሚችለው በተዘዋዋሪ መንገድ ነው እንጂ በቀጥታ ሊሆን አይችልም።

በዚህ መዝሙር በቁጥር 1 ውስጥ መዝሙረኛው እግዚአብሔር ተወኝ ብሎ ይጮኻል። ማቴዎስ 27:46 (እና በማርቆስ 15:34) እንደምናነበው ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሆኖ ይህንኑ ቃል ጠቅሶ ጮ኷ል። ይህ በሆነበት ወቅት እግዚአብሔር ወልድ የዓለምን በደልና ኃጢአት በመሸከሙ ምክንያት 2ኛ ቆሮንቶስ 5:21 እግዚአብሔር አብ ክልጁ ጋር የነበረውን ግንኙነት

አቁም ነበር። ኃጢአት ከእግዚአብሔር ይለያል። ኢየሱስም የዓለምን ኃጢአት በተሸከመ ጊዜ ከእግዚአብሔር ተለይቶአል። ስለዚህ በዚህ ቃል በመጠቀም የሥቃይ ጩኸት ጮኸአል። ከዚህ ወቅት በፊት እግዚአብሔር ወልድና እግዚአብሔር አብ ለዘላለም ፍጹም የሆነ ግንኙነት ስለነበራቸው ይህ የሥቃይ ጊዜ ለክርስቶስም ሆነ ለአባቱ በጣም አስቸጋሪ ጊዜ እንደ ነበረ ግልጽ ነው። ሆኖም በሁለቱ መካከል የነበረው ግንኙነት የተቋረጠው ለእኛ ደኅንነትን ለማምጣት ነበር።

ከቁጥር 3-5 ባለው ክፍል መዝሙረኛው እግዚአብሔር ቀድሞ ሕዝቡን እንዳዳነ በመጥቀስ ሕዝቡ ሲሠቃይ የማዳን ኃይል እንዳለው ያስታውሳል። ነገር ግን መሠቃየቱን ቀጠለ። ሰዎች ልክ እንደ ትል ቆጥረው ናቁት። በቁጥር 7 ውስጥ የተነገረው ትንቢት ኋላ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በተሰቀለ ጊዜ ሰዎች ያወረዱበትን የሰድብ ቃላት ያመለከተ ዝርዝር ትንቢት ነበር (ማቴዎስ 27:41-43፤ ማርቆስ 15:31-32፤ ሉቃስ 23:35)።

መዝሙረኛው ከቁጥር 9-11 ባለው ክፍል ዘማሪው፥ በእግዚአብሔር እንደሚታመን እንደገና ገለጸ። ምንም እንኳን በተሠቃየ ጊዜ እግዚአብሔር ከእርሱ የተለየ ቢሆንም፥ ከተወለደበት ቀን ጀምሮ አብሮት እንደ ነበረ ያውቅ ስለነበር፥ በእርሱ መታመኑን ቀጠለ። ነገር ግን ቁጥር 12-16፥ ውስጥ በወቅቱ ይሰማው ወደነበረው የሥቃይ ሁኔታ ይመለሳል። ይህን ሥቃይ ያመጡትንም ሰዎች እንደ እንስሳት አድርጎ ይገልጻቸዋል። ስለሆነም በሬዎች ሊወጉት እንደ ተንደረደሩ፥ አንበሶች ሊበጧቸው እንደ ተነሡ፥ ውሾችም ሊነክሱት እንደ ከበቡት ይናገራል። እነዚህ ሁሉ ሁኔታዎች ኋላ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሲሰቀል በነበረ ጊዜ፥ ሰዎች ያደረሱበትን ሰድብ ያመለክታሉ። ቁጥር 14-15 ያለው ደግሞ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በየትም ስፍራ ተለይቶ ባይጠቀስም፥ በሚሰቀል ሰው ላይ የሚያደርሰውን መከራ ሁሉ ዘርዘሮ የሚያስረዳ ነው።

እንደ ሰው በመስቀል ላይ በሚሰቀልበት ጊዜ የሰውነቱ ክብደት አጥንቶቹን ከያሉበት መገናኛዎች ቀስ በቀስ ይሰቧቸዋል። ልቡም እየደከመ ወደሚመጣው ሰውነት ደም በማስተላለፍ ረገድ ጉልበቱ እስከሚግጠጥ ድረስ በኃይል ይገፋል። የተሰቀለ ሰው ትንፋሹን ለማቆየት በሚያደርገው ትንቅንቅ ሰውነቱን ከምስማርቹና ችንካሮቹ ላይ ለማስለቀቅ ባለው ኃይል ሁሉ ይታገላል። ከዚህም የተነሣ ሰውነቱ ውስጥ ያለውን ፈሳሽ በላብ ስለሚጨርሰው ወዲያው ይደክማል። ዮሐንስ 19:28 በተገለጸው የስቅላት ደረጃ ላይ ያለውን የኢየሱስን ጥማትና ድካም ያመለክታል። ሰውነቱ በመስቀል ላይ ተወጥሮ ስለነበረ፥ አጥንቶቹ አግጥጠው ቆዳውን ገፍተው ይታዩ እንደ ነበር ቁጥር 17 ይገልጻል። በቁጥር 18 ላይ የኢየሱስ ልብስ መከፋፈሉን በተመለከተ የተነገረው ትንቢት መፈጸሙን በመጨረሻ በማቴዎስ 27:35 (እንደዚሁም በማርቆስ 15:24፤ ሉቃስ 23:34፤ ዮሐንስ 19:24) የተገለጸው ያስረዳል።

መዝሙረኛው ከቁጥር 12-18 እንደ ገለጸው ክፍ ያለ ሥቃይ ቢደርስበትም በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን እምነት በበለጠ ማሳየቱን

በቁጥር 19-21 ቀጠለ። ኢየሱስም ወደ አባቱ መጸለዩን በቀጠለበት ወቅትና በሚሞትበት ሰዓት ነፍሱን በእጁ ያኖረው እምነትም ይህንኑ የመሰለ ነበር (ሉቃስ 23:26)። ኢየሱስ በውስጡ እያለፈ ከነበረበት የከፋ ሥቃይ ባሻገር፤ እግዚአብሔር አሁንም ታማኝ እንደሆነና ከእርሱ ጋር ወደነበረው ፍጹም የሆነ ግንኙነት መልሶ እንደሚያመጣው ያውቅ ነበር።

ከቁጥር 22-31 ያለው ክፍል ብዙ ጊዜ ስለ ኢየሱስ የተጻፈ ትንቢት ሆኖ አይታሰብም። ነገር ግን የትንቢቱ ጠቃሚ ክፍል ነው። ምንም እንኳን ኢየሱስ በመስቀል ላይ ቢሠቃይም፤ እግዚአብሔር ኢየሱስን ችላ ብሎ ወይም ንቆ አልተወውም (ቁጥር 24)። ከሥቃዩም የተነሣ ሰዎች ከእሥራኤልና (ቁጥር 22-23) ከመላው ዓለም (ቁጥር 26-29) ከመጪው ትውልድም ቢሆን (ቁጥር 30-31) ወደ እግዚአብሔር ተመልሰው ያመልኩታል፤ ያገለግሉታል። እነዚህ ጥቅሶች በአጠቃላይ ኢየሱስ በቅላቱ ለመላው ዓለም የሚሰጠውን ደኅንነት የሚያሳዩ አስደናቂ የሆኑ የትንቢት ቃላት ናቸው።

23ኛ ጥያቄ፡- ይህን መዝሙር በምታጠኑበት ጊዜ ምን ያህል ስሜታችሁን ወደ ክርስቶስ ይስበዋል? እያንዳንዳችሁን ምን እንደሚሰማችሁ ጻፉና ይህን ስሜታችሁን ለእርሱ በጽሑት ግለጹለት።

24ኛ ጥያቄ፡- ከሌሎች ጋር ወንጌልን በመካፈል ረገድ በዚህ መዝሙር እንዴት ትጠቀማላችሁ? ሁለት ወይም ሦስት አሳባችን ጻፉ።

መዝሙር 22 ክርስቶስን እንደ መድኃኒታቸው ለማያውቁት ሰዎች ለመስበክ ኃይል ያለው መዝሙር ነው። በመጀመሪያ ይህ ክፍል ለተፈጸሙ ትንቢቶች አስደናቂ ምሳሌ ነው። ይህ መዝሙር ከሺህ ዓመታት በፊት ገና ሁኔታው ሳይፈጸም ክርስቶስ በስቅላት እንደሚሞት በሰፊው ጽፎአል። ከዚያም አዲስ ኪዳን እነዚህ ትንቢቶች እንዴት በትክክል እንደ ተፈጸሙ ያሳያል። ስለዚህ ለወዳጆቻችን ስለ ጌታ በምንመስክርላቸው ጊዜ እነዚህን የተፈጸሙ ትንቢቶች ልንገልጽላቸው እንችላለን። እርሱ የብሉይ ኪዳንን ትንቢቶች እንደ ፈጸመ ልናሳያቸው ዕድሉን እናገኛለን። ሁለተኛው ይህ መዝሙር 22 ክርስቶስ ለኃጢአታችን ብሎ ምን ያህል እንደ ተሠቃየ ያስረዳናል። ስለዚህ እኛ አማኞች ይህን መዝሙር በምናነብበት ጊዜ ሁሉ፤ ስሜታችንን በምሥጋና በተሞላ አምልኮ ለክርስቶስ ማቅረብ ይኖርብናል። ሁላችንም እርሱ ደኅንነትን ሊሰጠን ብሎ ያንን ሁሉ መከራ እንደ ተቀበለ በጽሑታችን አስታወቅን ስለ አድራጎቱ ሁሉ ማመስገን አለብን። እንደዚሁም ምስጋና የተሞላ ታዛዥነታችንን ልንገልጽለት ይገባናል። የክርስቶስንም ትእዛዝ በምንፈጽምበት ጊዜ፤ «ስለ እኔ ስለምትከልኝ ክብር ምስጋና ይድረስህ» የምንልበት አንዱ የክብረው መንገድ ይሆንልናል። ከሁሉም አብልጠን ስለ ጌታ ሞትና ይህም የእርሱ ሞት ሕይወታችንን እንዴት እንደ ለወጠው ለሌሎች ማካፈልን ማዘወተር ይገባናል። ብዙ ሰዎች በአካባቢአችን ክርስቶስ መስቀሉን ያውቃሉ፤ ነገር ግን በምን ምክንያት እንደ ተሰቀለ አውቀው ጌታን እንዲያመሰግኑ ያስተማራቸው ሰው የለም። ከእነዚህ ሰዎች ብዙዎች ለክርስቶስ ክብርን የመስጠት ፍላጎት ቢኖራቸውም ለመስቀል ሞቱ

ጥላሽ ከሁሉም የሚልቀው ክርስቶስን የግክበሪያ መንገድ ለየግል ኃጢአት ዕዳቸው ሙሉ ክፍያን ያስገኘው ይህ ሞት መሆኑን ግመን እንደሆነ ግንም የነገራቸው የለም። ይህ በመሆኑ፤ እኛ በክርስቶስ የምናምን ሁሉ ስለ ክርስቶስ ሞት በአካባቢአችን ለሚገኙ ሰዎች ግለተማርና መመስከር አለብን።

መዝሙር 110

26ኛ ጥያቄ፦ መዝሙር 110 አንብቡ። ሀ) በቁጥር 1 ውስጥ እግዚአብሔር ለማን ነው የሚናገረው? ለ) በዚሁ ቁጥር ውስጥ ምን ሹመት ይሰጠዋል? ሐ) እንደ ቁጥር 2-3 እግዚአብሔር በዚህ ሰው ጠላቶች ላይ ምንን ይፈጽማል? መ) በቁጥር 4 ውስጥ ይህ ሰው ምን ሹመት ይቀበላል?

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ስለ ክርስቶስ መምጣት ከተጻፉት ሁሉ፤ መዝሙር 110 ቀጥተኛው የመዝሙር ትንቢት መሆኑን ያምናሉ። ስለሚመጣው መሢሕ ኃይል ሥልጣን በቀጥታ የሚያመለክት መዝሙር ነው። በቁጥር አንድ ላይ በአማርኛው እግዚአብሔር ተብሎ የተተረጎመው፤ በዕብራይስጥ ያህዌ የሚለው ነው። ጌታዬ ተብሎ በአማርኛ የተተረጎመው ቃል በዕብራይስጥ አዶናይ የተባለው ነው። ባለፈው ሳምንት እንደ ተከታተልነው ሁሉ፤ ያህዌ የሚለው ቃል የእግዚአብሔር የግል ስም ነው። አዶናይ ግለት «ጌታ፣ አለቃ» ግለት ነው። እዚህ ላይ ዳዊት የሚለው እግዚአብሔር ለራሱ ለዳዊት ጌታው ለሆነ ሰው እየተናገረ እንዳለ ነው። ይህ ለዳዊት ጌታው የሆነው ሰው በእግዚአብሔር ቀኝ እንዲቀመጥ ተፈቀደለት ይላል። በጥንቱ የዙፋን መንበር የንጉሡ ቀኝ የክብርና የሥልጣን ስፍራ ነበር። ስለሆነም ጥንት አንድ ሰው በንጉሡ ቀኝ እንዲቀመጥ ከተፈቀደለት፤ ይህ ሰው ራሱ እንደ ልዑላን ቤተሰብ ንግሥናን ተላብሶ ኃይልና ሥልጣን ይሰጠው ነበር። ዳዊትም ከብረ ንግሥናን ተጎናጽፎ በእግዚአብሔር የሚቀመጥና መለኮታዊው ኃይልና ሥልጣን ያለው አንድ ሰው እንደሚነሣ ትንቢት ይናገራል። እስራኤላውያንም ይህን ትንቢት የሚፈጽም ታላቁ ንጉሥ ከዳዊት ቤት ይወጣል ብለው በተስፋ ይጠባበቁ ነበር። ይህ የሚመጣውም ንጉሥ መሢሔ ወይም የተቀባው ሲሆን፤ እግዚአብሔር በእርሱ አማካይነት የእስራኤልን ጠላቶች ሁሉ የሚያሸንፍበት ነው።

መሢሔ የእስራኤልን ጠላቶች የሚያሸንፍ ታላቅ ንጉሥ ብቻ ሳይሆን ካህንም ሆኖ ይሾማል። ዳዊትና ዘርቼ ከይሁዳ ሐረግ የተገኙ ናቸው። በቤተ መቅደስ ውስጥ የሃይማኖት ጉዳዮችን ይፈጽሙ የነበሩ ካህናት የእርን ዘር ነበሩ። እርን ደግሞ ከሌዊ ዘር ነበር። ሆኖም አንድ ሌላ እግዚአብሔርን የሚፈራ ካህን የነበረ ንጉሥ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ነበር። እርሱም መልክ ጼድቅ ይባል ነበር። ባለፈው ሳምንት እንደ ሰማነው፤ መልክ ጼድቅ የአንዱ እውነተኛ አምላክ ካህንና ንጉሥ ነበር። በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል አማላጅ ሆኖ የሚቆም፤ አንድ ቀን ንጉሥ ሆኖ በእግዚአብሔር የሚቀባ ካህን ከዳዊት ዘር እንደሚመጣ ነበር።

26ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 22:44 አንብቡ። በዚህ ክፍል ኢየሱስ የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች ችለው የማይመልሱትን ጥያቄ ይጠይቃቸዋል። ታዲያ በዚህ ጥያቄ ላይ ውስጠ ታዋቂ የነበረው መልስ ምን ነበር?

27ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. ሥራ 2:32-34 አንብቡ። ጴጥሮስ የመዝሙር 110ን ፍጻሜ እንዴት ተመለከተው?

28ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 1:13 አንብቡ። እንደ ዕብራውያን መልእክት ጸሐፊ፡ መዝሙር 110:1 ስለ ኢየሱስ ምንን ያመለክታል?

29ኛ ጥያቄ፡- ዕብራውያን 7:11-19 አንብቡ። ሀ) እንደ ዕብራውያን መልእክት ደራሲ፡ የመልክ ጼዴቅና የክህነት ሹመት ይዞ የመጣ ካህን ምንን ያሳያል? ለ) እንደ ቁጥር 16 ከሆነ የመልክ ጼዴቅን የክህነት ሹመት ለማግኘት መሠረቱ ምንድን ነው?

ኢየሱስና ተከታዮቹ መዝሙር 110ን ስለ እርሱና ስለ አገልግሎቱ የሚናገር ትንቢት አድርገው በመውሰድ ብዙ ጊዜ ከዚህ መዝሙር ይጠቅሱ ነበር። በማቴዎስ 22:44 ላይ ኢየሱስ አንድ ጊዜ ከአይሁድ የሃይማኖት መሪዎች ጋር ባደረገው የመጨረሻው ውይይት መዝሙር 110:1 ጠቅሶ ተናግሮ ነበር። ይኸው ነጥብ በማርቆስ 12:36፤ በሉቃስ 20:42 ውስጥ ተጽፎ ይገኛል። በዚህ ውይይቱ እግዚአብሔር የዳዊት ጌታና አለቃ ከሆነው ጋር መነጋገሩን ገለጠላቸው። ኢየሱስ በምድር ላይ በኖረበት ዘመን፡ መዝሙር 110 በእግዚአብሔር ስለሚቀበው ንጉሥ፡ ስለ መሢሔ የሚናገር መሆኑ በአይሁዶች ዘንድ የታወቀ ነበር። ታዲያ ይህ ሰው ከዳዊት ዘር የሚወለድ ከሆነ፡ እንዴት ዳዊት ጌታ ብሎ ይጠራዋል? እንዴትስ ከእርሱ ዘር የሚነሣ ሰው ጌታው ይሆናል? ይሁን እንጂ የሃይማኖት መሪዎቹ ለማንም ሰው ግልጽ መስሎ የታየውን መልስ ለመስጠት ሐፍረት ያዛቸው። ይህም ነጥብ፡ መሢሔ የዳዊትም ጌታ ሊሆን የሚችለው ከሰብአዊ ፍጡር በላይ ሆኖ ከተገኘ ብቻ መሆኑን ነው። መሢሔ ከዳዊት ዘር የሚወጣና የዳዊት ጌታ ሊሆን የሚችለው መለኮታዊ ከሆነ ብቻ ነው። ኢየሱስ ይህን ጥያቄ በማቅረብ፡ የሚመጣው መሢሔ ከሰብአዊ ፍጡር በላይ መሆኑንና፡ መለኮታዊ ኃይልና ሥልጣን እንዳለው ብሎ ዚዳን በውስጠ ታዋቂ እንደሚጠቅስ ለሃይማኖት መሪዎች ለይቶ አመልክቷል።

በሐዋ. 2:34 እንደተጻፈው ጴጥሮስ ሲናገር መዝሙር 110 ኢየሱስ ከሙታን ተነሥቶ ወደ ሰማይ ባረገ ጊዜ በልዩ መንገድ ፍጻሜ አግኝቷል። ዳዊትም ቢሆን ከዘሮቹ አንዱ እንኳ ከሙታን ተነሥቶ ወደ ሰማይ ያረገ እንደሌለ ገለጠላቸው። እንዲህ ማለት መዝሙር 110 በዳዊትም ሆነ በዘሮቹ ገና ከፍጻሜ አልደረሰም ማለት ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ኢየሱስን ከሙታን በማስነሣትና መንፈስ ቅዱስን በማፍሰስ፡ ወደ እግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ብሎ ሙለኮታዊ ኃይልንና ሥልጣንን የተቀዳጀ መሢሕና በእርሱ የተቀባ ንጉሥ ኢየሱስ መሆኑን አረጋገጠ። በዚህም መለኮታዊ ኃይልና ሥልጣንን ተጎናጸፈ። ትንሣኤ ዕርገትና የመንፈስ ቅዱስ መውረድ ኢየሱስ መዝሙር 110ን ለመፈጸሙ ማስረጃ ሆነዋል።

እንደዚሁም የዕብራውያን ጸሐፊ ኢየሱስ የመዝሙር 110:1 ፍጻሜ መሆኑንም አመልክቷል። በመቀጠልም፣ ኢየሱስ ከሹመትም የበለጠ ሹመት አግኝቶ መለኮታዊ ሥልጣንና ኃይል ለብሶ በአባቱ ቀኝ ስለ ተቀመጠ ከመላእክት ሁሉ በላይ ነው በማለት ያስረዳል። እንደዚሁም በመዝሙር 110:4 ተስፋ መሠረት፣ የአሮን የክህነት ሥልጣን ምሉዕነት የሌለው በመሆኑ እንደሚያበቃና የመልክ ጼዴቅ ዓይነት ካህን እንደሚመጣ ይናገራል። መዝሙር 110 «ከዘላለም ካህን ነው» (ዕብ. 7:17) ስለሚል፣ በመልክ ጼዴቅ ምሳሌ የሚመጣው ካህን «የማይሻር ሕይወት» (ዕብ. 7:16) ይኖረዋል ይላል። የኢየሱስ ትንሣኤና ዕርገት ሕይወቱ የማይሻር መሆኑን ስለሚያመለክቱ እርሱ የዘላለም ካህን ይሆናል። ዕብራውያን 7 ኢየሱስ የመዝሙር 110:4 ፍጻሜ መሆኑን ይነግረናል። እርሱ ክህነቱ ከአሮን የበለጠና አሮንንም የሚተካ ካህን ንጉሥ ነው። ከዚያም በመቀጠል ክርስቶስ ታላቁ ሊቀ ካህናችን ስለ መሆኑ እንማራለን።

30ኛ ጥያቄ፡- መዝሙር 110፣ የሚመጣው መሢሕ የእግዚአብሔርን ጠላቶች የሚያሸንፍ ኃይል ያለው ንጉሥና ፍጹም አማላጅ ሆኖ ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብ ታላቅ ካህን እንደሚሆን ይናገራል። በእውነት ኢየሱስ የእግዚአብሔር ኃይል ንጉሥና ፍጹም አማላጅ ከሆነ፣ እኛስ እንዴት ነው ምላሽ ልንሰጠው የሚገባን?

መዝሙር 110 አሁን ኢየሱስ ያለበትን ከፍተኛ የክብር ስፍራ የሚያስገነዝብ ነው። እርሱ የእግዚአብሔር ኃይል ንጉሥ በመሆኑ በአፋጣኝ እያንዳንዱን ትእዛዛቱን ሳናንገራግር መታዘዝ አለብን። ሕይወታችንንም እርሱን ለማገልገልና መንግሥቱን ለማስፋፋት አሳልፈን መስጠት አለብን። እንደዚሁም እርሱ ወደ እግዚአብሔር ዘንድ የሚያቀርበን ፍጹም አማላጆችን ስለሆነ፣ ሌሎች ወደ እግዚአብሔር መምጣት እንዳለባቸው በማስተማርና በማበረታታት ጊዜአችንን ማሳለፍ አለብን።

ምስተኛ ቀን

የኢሳይያስ መጽሐፍ በሚመጣው መሢሕ ትንቢቶች የተሞላ ነው። ልክ እንደ መዝሙራት ከእነዚህ ትንቢቶች ጥቂቶቹ በምድር ላይ የሚሆነውን የእርሱን የክብር አገዛዝ ይዘረዝራሉ። ሌሎቹ ከፍሎች ደግሞ ሊደርስበት ያለውን መከራ ይገልጻሉ። ስለሆነም ዛሬ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ካሉት መካከል ኢሳይያስ ስለ መሢሐ የጻፈውን እንመለከታለን።

ኢሳይያስ 7

31ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 7:1-9 አንብቡ። ሀ) የይሁዳ ሕዝብ እንዲፈሩ ምን ተደረገ? ለ) እግዚአብሔር ፍርሃታቸውን ለማስወገድ ምን ተስፋ ሰጣቸው?

32ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 7:10-16 አንብቡ። እግዚአብሔር ተስፋውን እንደሚፈጽም ለንጉሥ አካዝ ምን ምልክት ሰጠው?

ኢሳይያስ ምዕራፍ 7 የእስራኤል ነገሥታት እና የሶሪያ ነገሥታት አንዳንድ ጊዜ ኤፍራም ወይም ሰማሪያ አንዳንድ ጊዜ ሰራም ወይም ደማስቆ ይሁዳን

ለመውጋት መተባበራቸውን በመተረክ ይጀምራል። እነዚህ የተባበሩ ኃይላትም ይሁዳን ድል ካደረጉ በኋላ፣ የራሳቸውን ንጉሥ በይሁዳ ላይ ለማንገሥ ዐቀዱ። ይህን ጊዜ እግዚአብሔር ኢሳይያስን ወደ ንጉሥ አካዝ ልኮ፣ የእስራኤልና የይሁዳ ሠራዊት ስለሚሸነፉ እርሱን እንደማያሸንፉት ቃል ገባለት። ኢሳይያስ ደርሶ ይህን ቃል በነገረው ጊዜ ንጉሥ አካዝ የተጠራጠረ ይመስላል። እግዚአብሔር ተስፋው እውነት ሆኖ እንደሚፈጸም የሚያሳይ ምልክት ሰጠው። ይህ ተስፋም አንዲት ድንግል ወጣት ባል ስታገባ ልጅ ታረግዋለች የሚል ነበር። ይህ የሚወለደው ልጅ ከፋውንና በጎውን ለይቶ ከማወቁ በፊት የእስራኤልና የሶሪያ ነገሥታት ድል ይደረጋሉ። ከዚህም ሌላ፣ ልጁ ከሚኖሩት ስዎች አንደኛው «አማኑኤል» ማለትም እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው የሚል ይሆናል፤ ብሎ ኢሳይያስ ተናገረ። የልጁ መወለድም እግዚአብሔር ይሁዳን ከጠላቶቹ እንደሚከላከለው ምልክት ነበር።

የኢሳይያስ ትንቢት ሁለት ፍጻሜ ካላቸው የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች አንዱ ምሳሌ ነው። የመጀመሪያው ትንቢት ፍጻሜ ያገኘው በኢሳይያስና በአካዝ ዘመን ነበር። ኢሳይያስ በመጀመሪያ የሚናገረው በጊዜው በሕይወት ስለነበረው ወጣት ሴት ይመስላል። ይህች ሴት ድንግል ነበረች፤ ምናልባትም ታጭታ ልታገባ የተቃረበች ትሆን ይሆናል። እንዲያውም ይህች ወጣት የኢሳይያስ እጮኛ ልትሆን ትችላለች። ይህ ከሆነ ኢሳይያስ እጮኛውን በምዕራፍ ሰባትና ስምንት መካከል አግብቷታል ማለት ነው። እንዲህ ከሆነም በምዕራፍ ሰባት የኢሳይያስ ወንድ ልጅ መወለድ የትንቢቱ የመጀመሪያው ፍጻሜ ነው ማለት ነው። የልጁም ስም በኢሳይያስ 8:1 ላይ እንደ ተጠቀሰው «ምርኮ ፈጠነ፤ ብዝበዛም ችሎለ» የሚል ይሆናል። ይህኛው ስም ለልጁ የቅጽል ስም ይሆነዋል፤ ወይም ልጁ ሁለት ስዎች ይኖሩታል። እነዚህም «ምርኮ ፈጠነ ብዝበዛም ችሎለ»ና «አማኑኤል» የሚሉት ናቸው። ይህ ትንቢት በመጀመሪያ የተፈጸመው በኢሳይያስ ልጅ ይሁን ወይም አይሁን በኢሳይያስ ትንቢት ዘመን ድንግል ሆኖ በሕይወት የነበረች ሴት በኋላ አግብታ ወንድ ልጅ ወልዳለች። የዚህ ልጅ መወለድ እግዚአብሔር ከይሁዳ ጋር እንደ ነበረ ምልክት ነበር። ይህ ልጅም አድጎ ከፋና በጎውን ሳይለይ የእስራኤልና የሶሪያ ነገሥታት ተሸንፈዋል።

ሆኖም፤ ሁለተኛውና ታላቁ የኢሳይያስ ትንቢት ፍጻሜም ነበር።

33ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 1:18-23 አንብቡ። የኢሳይያስ ትንቢት በመጨረሻው ከፍጻሜ መድረሱን ማቴዎስ እንዴት ተገነዘበው?

በሁለተኛው ትምህርታችን ላይ እንደ ተከታተልነው፤ ማቴዎስ በግልጽ እንደ ጻፈው፤ ኢየሱስ በማርያም ማኅፀን በተፀነሰ ጊዜ እርሷ ድንግል ነበረች። ኢየሱስን እስከ ወለደችበት ጊዜ ድረስም ድንግል ነበረች። ስለሆነም ማቴዎስ ኢየሱስ ከድንግል መወለዱ የኢሳይያስ ትንቢት የመጨረሻ ፍጻሜ መሆኑን ተገንዝቧል። እንደዚሁም ለንጉሥ አካዝ በአነስተኛና በተወሰነ ሁኔታ ምልክት በመሆን የተፈጸመው ትንቢት፤ ኋላ እግዚአብሔር ሕዝቡን በተለየ መንገድ ለመጎብኘት ወደ መላው ዓለም መምጣቱን ባሳየ ልዩ ሁኔታና ምልክት ከፍጻሜ ደርሷል። ፍጹም ሰው ፍጹም አምላክ የሆነው ክርስቶስ።

የመጨረሻው አማካኝነትና የኢሳይያስ ትንቢት ሙሉ በሙሉ ፍጻሜ እርሱ ነው።

ኢሳይያስ 9

34ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 9:1-7 አንብቡ። ሀ) እንደ ቁጥር 1-2! እግዚአብሔር በገሊላ ሊኖሩና ሰዎች ምን ሊያደርግላቸው አለበት? ለ) ከቁጥር 6-7 በተጠቀሰው መሠረት፤ ለእስራኤል ደኅንነትን የሚያመጣ ማን ነው? ሐ) ይህንን ሰው የሚገልጹት አራት የማዕረግ ስሞች የትኞቹ ናቸው? መ) የዚህን ሰው መንግሥት ምን ይመስላል?

ኢሳይያስ ምዕራፍ 8 በእግዚአብሔር ጠላቶች ላይና ሕጉን በተላለፉ እስራኤላውያን ላይ ስለደረሰው ፍርድ የሚተነትን ክፍል ነው። ምንም እንኳን የአሰር ሕዝብ የእግዚአብሔር ፍርድ መሣሪያ ቢሆኑም፤ ፍርዱን የሚሰጠው እግዚአብሔር ራሱ ነው። በኢሳይያስ ምዕራፍ 9 እግዚአብሔር ለእስራኤል ወደ ፊት ስለሚያመጣው ደኅንነት በርቀት ያመለክታል። በኢሳይያስ 9:1 ውስጥ የተገለጸውን ንፍታሌምና ዛብሎን በአሰራውያን ፍርዱን ሊያገኝ የነበረው ሰሜናዊው የእስራኤል አካባቢ ነው። ይህ አካባቢ በአዲስ ኪዳን ዘመን የገሊላ አካባቢ ነበር። ምንም እንኳን ቀድሞ የተፈረደባቸው ሆነው ቢቆዩም ወደፊት ግን እግዚአብሔር ብርሃኑን በመካከላቸው በማብራት ይባርካቸዋል። ጠላቶቻቸውም እግዚአብሔር በሚልክላቸው ከዳዊት ዘር በሚወለድ ንጉሥ ከንድ ድል ይደረጋሉ። ይህ ንጉሥም በአራት መንገዶች ይገለጻል። አንደኛው፤ «ድንቅ መካር» የሚለው ስሙ ነው። እንዲህ ማለትም፤ ለማስተዳደር ያለው መርሐ-ግብር በጥበብና በማስተዋል ይመራል ማለት ነው። ሁለተኛ ስሙ፤ «ኃያል አምላክ» ነው። ይህ ትንቢታዊ ስያሜ የሚመጣው መሢሕ በሰብአዊ አካል የሚመጣ ወይም በጦርነት ድልን ለመምታትና ሕዝቡን ለማስተዳደር የእግዚአብሔር መለኮታዊ ኃይል ይኖረዋል ማለት ሊሆን ይችላል። ሦስተኛው፤ «የዘላለም አባት» የሚለው ነው። እዚህ ላይ እንዲህ ማለት እግዚአብሔር ወልድ፤ ከአብ ጋር አንድ አካል ነው ማለት አይደለም። የዚህ ምሥጢሩ የሚመጣው መሢሕ ቸርና አዛኝ መጋቢ እንደ አባት ተንከባካቢና ጠባቂ ማለት ሊሆን፤ ይህ የአባትነቱ እንክብካቤና ጥበቃም ለዘላለም የሚቀጥል ነው። የመጨረሻው ስያሜውም፤ «የሰላም አለቃ» ተብሎ ይጠራል የሚለው ነው። የእርሱ አገዛዝ ጦርነትን አስወግዶ ሰላምን የሚያመጣ ብቻ ሳይሆን፤ ለኅብረተሰቡ አንድነትንና ብልጽግናን ይሰጣቸዋል። ቁጥር 9 ስለ መንግሥቱ ፍጹምና ተጨማሪ ትንተና ይሰጣል። መንግሥቱም በሰላም፤ በፍትሕ፤ በጽድቅና በንጉሡ ፍጹም ሥልጣን ይደገፋል። ለመንግሥቱም ፍጻሜ አይኖረውም።

35ኛ ጥያቄ፡ ማቴዎስ 4:12-16 አንብቡ። የዚህ ትንቢት ፍጻሜ መጀመሪያ መቻ ነበር?

በማቴዎስ ምዕራፍ 4 ውስጥ እንደምናገኘው፤ ጌታ ኢየሱስ በምድረ በዳ ከተፈተነ በኋላ፤ አገልግሎቱን ለመጀመር ወደ ገሊላ ሄደ። ማቴዎስ እንደሚነግረን የዚህ ትንቢት ፍጻሜ መጀመሪያ ይህ ነበር። ኢየሱስ አብዛኛውን አገልግሎቱን የሰጠው በገሊላ ውስጥ ነበር። ማቴዎስ ሲናገር ይህ

አገልግሎት ኢሳይያስ የተነበየው ብርሃን ነበር። ኢየሱስም በዚህ አኳኋን አገልግሎቱን ሲጀምር አምነው በተከተሉት ልብ ውስጥ ግዛቱን ይመሠርት ነበር። እርሱ ተመልሶ በምድር ላይ መንግሥቱን እስከሚያቋቁም ድረስ፤ ይህ አገዛዝ የተሟላ አይሆንም። ይህ በሚሆንበት ጊዜ ብቻ ፍጹም የሆነው የጽድቅ፣ የፍትሕና የሰላም መንግሥቱ በምድር ላይ ሙሉ በሙሉ ይመሠረታል። እስከዚያ ድረስ እርሱን የሕይወታቸው ንጉሥ ለሚያደርጉት ሁሉ፤ ኢየሱስ ድንቅ መካር፤ ኃያል አምላክ፤ የዘላለም አባትና የሰላም አለቃ ሆኖ ይኖራል።

ኢሳይያስ 52-53

36ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 52:13- 53:12 አንብቡ። በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተፈጸመ እያንዳንዱን ሐረግ ወይም አሳብ ጻፉ። እንደዚሁም ከየሐረጉ ጎን እንዴት በአዲስ ኪዳን ውስጥ ፍጹሜ እንዳገኙ ያላችሁን አስተያየት ጻፉ። ቀጥሎም በእያንዳንዱ ጥቅስ ውስጥ በክርስቶስ የተፈጸመ ቢያንስ አንድ ሐረግ ወይም አሳብ ለማግኘት ሞከሩ።

ብዙ ጊዜ ተዘውትሮ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚጠቀሰው የብሎይ ኪዳን ክፍል ኢሳይያስ 52:13- 53:12 ነው። ይህ ክፍል ስለ ክርስቶስ የሚናገሩ ብዙ ትንቢቶችን ይዟል። ክፍሉ ስለ እግዚአብሔር አገልጋይ በስፋት የተገለጸበት ነው። በኢሳይያስ ውስጥ ስለ እግዚአብሔር አገልጋይ አራት መዝሙራት አሉ። ይህ አገልጋይም የሚመጣው መሢሕ ነው። ነገር ግን ኢሳይያስ 52:13- 53:12 በጣም ግልጽ የሆኑ ትንቢቶችን የያዘ መዝሙር ነው።

ይህ ክፍል የሚጀምረው በማጠቃለያ ነው። የእግዚአብሔር አገልጋይ በሕይወቱ ሥራው ሁሉ እንዲከናወንለት የእግዚአብሔርን ፈቃድ በጥበብ ያደርጋል፤ ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔርም በክብር እጅግ ከፍ ከፍ ያደርገዋል። ፊልጵስዩስ 2:9 ደግሞ እንደሚያስታውሰን፤ እንደ ሰው ሆኖ ራሱን በትሕትና ስላዋረደና እስከ መስቀል ሞት ድረስ ስለ ታዘዘ፤ እግዚአብሔር ከሁሉ በላይ ወዳለው የክብር ስፍራ ከፍ ከፍ እንዳደረገው ይገልጽናል። ነገር ግን ወዲያውኑ የሚያስደንቅ ነገር አለ። ምንም እንኳን ኢሳይያስ 52:13 ይህ አገልጋይ ከፍ ከፍ ይላል ቢልም፤ ቁጥር 14 ደግሞ ፊቱ የተጎሳቀለ በመሆኑ የሚያዩት ሁሉ ይጸየፉታል ይላል። እነዚህን እርስ በርስ የሚቃረኑ አገላለጾችን ማዛመድ ለብሎይ ኪዳን አንባቢዎች አስቸጋሪ ሳይሆን አይቀርም። ነገር ግን እነዚህ ሁለት አሳቦች በክርስቶስ ሕይወት ፍጹሜ አግኝተዋል። ክርስቶስ በወቅቱ ተደብድቦ ስለ ተሰቀለ፤ አካላዊ መልኩ በመበላሸቱ አስፈሪ ሆኖ ነበር። ቁጥር 14 እንደሚናገረው፤ ከፋኛ ስለ ተመታ መልኩ ከሰው ውጭ ሆኖ አስከፊ አደረገው። ነገር ግን እንደዚያ ስለ ተመታና ስለ ተሰቀለ እግዚአብሔር ከፍ ከፍ አደረገው። ቁጥር 15 ደግሞ ከሰውነት ውጭ ሆኖ የመመታቱን ውጤት ሲነግረን፤ ብዙ ሕዝቦችን ረጭቶ በማንጸት ታላላቅ የዓለም ገዢዎችን እንዲደነቁ አድርጓል ይላል። ይህ የመርጫት ሁኔታ፤ በብሎይ ኪዳን ውስጥ መሥዋዕት በሚቀርብበት ጊዜ ለሚደረገው ሥርዓት በምሳሌነት የቀረበ የማንጸት መርጫት ነው (ዘሌዋ. 14:7፤ ዘጉል. 8:7፤ 19:18-19፤ ዕብ. 9:13)። ነገር ግን በክርስቶስ በኩል

የመጣው መንጻት፤ ጥቂት ሰዎችን ከመርጨት አልፎ የሄደ ለዓለም ሕዝቦች ሁሉ ፍጹም መንጻትን ያስገኘ መርጨት ነው (ዕብ. 9:14)። የእግዚአብሔር አገልጋይ ብዙ ሰዎችን ለማንጻት መሠቃየቱና መከራ የመቀበሉ ሁኔታ፤ እጅግ አስደናቂ ድርጊት ስለነበር፤ በዓለም ላይ እጅግ የተማሩትና ገናና ሰዎችንም ሳይቀር በመደነቅ አፋቸውን እንዲይዙ አድርጓል።

37ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 15:20-21 አንብቡ። ጳውሎስ የኢሳይያስ 52:15ን ፍጻሜ እንዴት ይመለከተዋል?

የሐዋርያው ጳውሎስ ዋና ዓላማ ወንጌል ባልደረሰበት አካባቢ ወንጌልን መስበክ ነበር። ጳውሎስ የኢሳይያስ 52:15ን ፍጻሜ ያይ የነበረው ስለ ኢየሱስ ሞት ያልሰሙት እርሱ የተሰቀለውና መሥዋዕት የሆነው እነርሱ ተረጭተውና ከኃጢአታቸው እንዲነጹ እንደሆነ ሲገነዘቡ ነው።

በኢሳይያስ ምዕራፍ 53 ውስጥ የተሠቃየው አገልጋይ መዝሙር ይቀጥላል። ቁጥር አንድ ሕዝቡ በሚሠቃየው አገልጋይ በኩል የሚመጣውን ደኅንነት ሰምተው አምነው እንደማይቀበሉ በመረዳቱ ነቢዩ የተሰማውን ጎዘን ይገልጻል። «የእግዚአብሔር ክንድ» የሚለው፤ የእግዚአብሔርን ኃይል ለማመልከት የሚውል ዘይቤአዊ አነጋገር ነው። እንደዚሁም ኢሳይያስ የተጨነቀው በሚሠቃየው መሢሕ በኩል የሚመጣውን የእግዚአብሔርን ኃይል ደኅንነት ሕዝቡ አይገነዘቡም በማለት ነው።

38ኛ ጥያቄ፡- ዮሐንስ 12:37-38 እና ሮሜ 10:14-17 አንብቡ። ሐዋርያው ዮሐንስና ጳውሎስ ኢሳይያስ 53:1 እንዴት እንደ ተፈጸመ ነበር የገባቸው?

የኢሳይያስ ትንቢት በኢየሱስ ምድራዊ ኑሮና በአገልግሎቱ፤ ሂሳም በሐዋርያቱ አገልግሎት ፍጻሜ አገኘ። ምንም እንኳን የእርሱን መሢሕነት የመሰከረ ልዩ ልዩ ታምራትን ቢሠራም፤ እንደዚሁም ሐዋርያት እርሱ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ መሢሔ የተነገሩትን ትንቢቶች ፍጻሜ ነው ብለው በግልጽ ቢሰብኩም፤ የሚያሳዝነው ነገር ከራሱ ሕዝብ ብዙዎች ሳይቀበሉት ቀሩ። ልክ ኢሳይያስ እንደ ተነበየው፤ አብዛኛዎቹ አይሁዳውያን ስለሚሠቃየው መሢሕ ታሪክ አምነው አልተቀበሉም።

ኢሳይያስ በቁጥር 2 ላይ የኢየሱስን የልጅነት ዕድሜ ሁኔታ ይገልጻል። በጣም ዝቅተኛና ተራ በሆነ ሁኔታ ውስጥ ተወልዶ አደገ። ሰዎችን ወደ እርሱ የሚስብ የቤተሰብ ደረጃ፤ የግል ማኅበራዊ አቋም ወይም አካላዊ ገጽታ ምንም አልነበረውም። በቁጥር 3 ላይ ኢሳይያስ፤ በተለይም በሕይወቱ ማብቂያ ላይ የራሱ ሕዝብ እንዳልተቀበለው ይናገራል። በእነርሱ ዘንድ የተናቀና የተገለለ ሰው ሆነ። በሞተም ጊዜ ከራሱ ሕዝብ አብዛኛው ቦታ የሰጠው አልነበረም። እንዲያውም «ስቀለው!» እያሉ ጮኹ። በመስቀልም ላይ ሳለ አላገጡበት (ማቴዎስ 27:22-23፤ 39-44)። በመጨረሻም ላይ ራቁቱን ሆኖ፤ ተመትቶና ደቅቆ በመስቀል ላይ ከሞተ በኋላ፤ ይመለከቱ የነበሩት ማየት ስለ ዘገነናቸው ፈታቸውን አዞሩ (ሉቃስ 23:48)። በዚህ ጊዜ ገጽታው እጅግ በጣም በሚያሳዝን ሁኔታ ተጎላቁሎ ነበር። ተስፋ የተገባለት

የእስራኤል ንጉሥ አይመስልም ነበር። ስለዚህ አንዳንዶቹ ናቁት። ሌሎች ደግሞ በመራራት አዘኩለት። ነገር ግን እንደ ኃያል ንጉሥ ቆጥሮ አክብሮትን የሰጠው ማንም ሰው አልነበረም።

ታዲያ ክርስቶስ በዚህ ሁኔታ በምን ምክንያት ተሠቃየ፣ ለምንስ ተናቀ? ይህን በተመለከተ፣ ኢሳይያስ ከቁጥር 4-6 ድረስ ገለጸውን ይጀምራል። ምንም እንኳን በሥቃይ ጊዜ ይመለከቱት የነበሩት ሰዎች በእግዚአብሔር የተቀጣ ቢመስላቸውም፣ እርሱ በእርግጥ የተቀጣውና ያን መከራ የተቀበለው ለእኛ ብሎ ነበር። ኃጢአተኞቹ እኛ ነን (ቁጥር 6)፤ ነገር ግን ለእኛ ኃጢአት ሲል ደግሞ ሥቃይና መከራን የተቀበለ እርሱ ነበር። ክርስቶስ በመስቀል ላይ በተሰቀለ ጊዜ የእኛን በደልና ኃጢአት ስለ መሸከመ-የተነገረው ትንቢት መፈጸሙ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በብዙ ስፍራዎች ተጽፎ ይገኛል። ሮሜ 4:25 እርሱ ስለ እኛ ኃጢአት ወደ ሞት አልፎ ተሰጠ ይላል። 1ኛ ቆሮንቶስ 15:3 ወንጌል ማለት ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ ማለት ነው ይላል። 1ኛ ቆሮንቶስ 5:21 እርሱ ስለ እኛ ኃጢአት ሆነ ይላል። ዕብራውያን 9:28 እርሱ የብዙዎችን ኃጢአት ለማስወገድ መሥዋዕት ሆኖአል ሲል ይገልጻል። በተጨማሪም 1ኛ ጴጥሮስ 2:24-25 ምንም እንኳን እኛ እንደ በጎች ብንቅበዘበዝም፣ እርሱ ራሱ በሥጋው ኃጢአታችንን ተሸከመ ይላል።

39ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 8:17 አንብቡ። ኢሳይያስ በተናገረው ትንቢትና እንደ ተጠቀሰው መሣራት ሕማማችንን ተሸከመ የሚለው ትንቢት መፈጸሙን ማቴዎስ እንዴት ተመለከተው?

ይህ በኢሳይያስ 53:4 ላይ የተጠቀሰው ትንቢት፣ በኢየሱስ የፈውስ አገልግሎት እንደ ተፈጸመ ማቴዎስ ተመልክቶታል። ሰዎች በሚታመሙበት ጊዜ (ዮሐንስ 9:3) የሕመማቸው ምክንያት በግል ኃጢአት ስለሠሩ ላይሆን ይችላል። ሆኖም በሽታዎች ሁሉ ከአዳምና ከሔዋን ኃጢአት የተነሣ በዓለም ላይ የመጡ መርገም ውጤቶች ናቸው። ኢየሱስ ለእኛ የኃጢአት ይቅርታን ሊሰጠን ብሎ፣ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ በመሞት፣ ኃጢአትን፣ በሽታንና ሞትን አሸንፎአል። ለፈውስ በምንጸልይበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ፈቃዱ ሆኖ የሚፈውስን ኢየሱስ በመስቀል በኃጢአት፣ በበሽታና በሞት ላይ ከፈጸመው ድል የተነሣ ነው። በዚህ ሕይወት ሳለን ስለ ፈውስ በምንጸልይበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ፈውስን አይሰጠንም! ምክንያቱም በበሽታና በሞት ላይ ያለው የመጨረሻው ድል ኢየሱስ ዳግሞ ከመምጣቱ በኋላ የሚሆን ነው። አንዳንድ ጊዜ አንድ ሰው ፈውስን ለማግኘት ጸልዮ ፈውስን ሳያገኝ ሲቀር፣ ሌሎች ክርስቲያኖች በቂ እምነት ቢኖርህ ትፈውስ ነበር የሚል አስተያየት ይሰነዝሩበታል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በቂ እምነት ካገኘህ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ይፈውስሃል ይላሉ። ነገር ግን በኢሳይያስ 53:4 ላይ የተጻፈው ቃል በቂ እምነት ቢኖረንም እግዚአብሔር ሁልጊዜ እንደሚፈውስን ተስፋ የሚሰጠን አይደለም። ዳሩ ግን ኢየሱስ ተመልሶ በሚመጣበት ጊዜ እግዚአብሔር ኃጢአትን፣ በሽታንና ሞትን ለመጨረሻና ሙሉ በሙሉ ያስወግዳል። ይህ የመጨረሻው ጊዜ እስኪደርስ ድረስ፣ የበለጠ

ቅድስና አግኝተን ኢየሱስን ለመምሰል እንድንችል፤ እግዚአብሔር በዚህ ዓለም ውስጥ፤ ፈተና በሽታና ሞት እንዲኖረን ያደርጋል። ለምንጸልየው ጸሎት መልሶ፤ እግዚአብሔር ፈቃዱ ሆኖ ሲፈውስን ይህ ኢየሱስ ዳግም ተመልሶ ሲመጣ በኃጢአት በሽታና በሞት ላይ ለሚቀዳጀው ድል የቅምሻ ያህል ነው። ኢሳይያስ 53:4 እግዚአብሔር አሁን ፈውስን ለእኛ የሚሰጥበት ምክንያት ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሠራው ሥራ መሆኑን ያስገነዝበናል።

ኢሳይያስ 53:7-9 ያለው ክፍል፤ ምንም እንኳን መሢሔ ወንጀል ያልፈጸመ ንጹሕ መሆኑ ቢታወቅም፤ ምንም ሳይናገር ተሠቃይቶ እንደ ሞተ ይገልጻል። እንደዚሁም ነቢዩ በቁጥር 7 ላይ መሢሔ እርሱን ነፃ ለማድረግ አንዳችም ተቃውሞ ወይም መከላከያ እንዳልተናገረ ይጽፋል። በቁጥር 9 ላይ ደግሞ መሢሔ ምንም ወንጀል ባይሠራም፤ የደረሰበትን መከራ በትዕግሥት መቀበሉን ያስረዳል። ኢየሱስ ተይዞ ወደ አይሁድ ሽንጎ ፊት በቀረበ ጊዜ፤ ያላንዳች ጥፋት የሐሰት ክስ ቢመሠረትበትም ምንም አልተናገረም፤ ይህም የሆነው የእግዚአብሔር ልጅ መሲሕ መሆኑ በተዘዋዋሪ እስከተጠየቀ ድረስ ነው (ማቴዎስ 26:59-63)። በወቅቱም ኢየሱስ የመለሰው፤ ባሞሩ ሊቀ ካህኑ እንደተናገረው መሢሕ እንደነበር ነው። ኢየሱስ ወደ ንጉሥ ሄሮድስ ፊት በቀረበ ጊዜ፤ ምንም ቃል አልተናገረም ነበር (ሉቃስ 23:9)። ሐዋርያው ጴጥሮስ፤ ስለ ኢየሱስ መከራ ብዙ ምስክርነትን የሰጠ ሲሆን፤ የኢየሱስን ንጽሕና ወይም ከወንጀል ፈጽሞ ነፃ መሆኑን ለመግለጽ ኢሳይያስ 53:9ን ይጠቅሳል (1ኛ ጴጥሮስ 2:22)። ከዚያም ኢየሱስ የሰጠውን መልስ እንዲህ ሲል ያጠቃልለዋል፤ «...ሲሰድቡት መልሶ አልተሳደበም፤ መከራን ሲቀበል፤ አልዛተም» ይላል (1ኛ ጴጥሮስ 2:23)። ቁጥር 8 እንዲህ ሲል ይጠይቃል፤ «...ከትውልዱ ማን አስተዋለ?» ይህ የኢሳይያስ አገላለጽ መሢሔ ልጆችን ሳያፈራ ገና በወጣት ዕድሜው እጅግ በሚያስቅቅና በሚያሳዝን አኳኝ እንደሚሞት ያመለክታል።

40ኛ ጥያቄ፡- ማቴዎስ 27:38 አንብቡ። ሀ) ኢየሱስ ከእነማን ጋር ተሰቀለ? ለ) ማቴዎስ 27:57-60 አንብቡ። ኢየሱስ በማን መቃብር ውስጥ ተቀበረ?

ቁጥር 9 ኢየሱስ በሞተ ጊዜ በአስደናቂ ሁኔታ የተፈጸመ እንግዳ የሆነ ትንቢት ምሳሌ ነው። ይህ ጥቅስ በመጀመሪያ «ከከፋቸውም ጋር መቃብሩን አደረጉ» ይልና፤ ቀጥሎ ደግሞ «ከባለጠጎች ጋር በሞቱ» ይላል። ምናልባት የብሉይ ኪዳን አንባቢዎች እነዚህ ሁለት የተለያዩ ሐረጎች እውነት ስለመሆናቸው ሳይደነቁ አልቀሩም። እንዴት መሢሔ ከከፋቸው ጋር መቃብሩ፤ በአንጻሩ ደግሞ ከባለጠጎች ጋር ሞቱ ሊሆን ይችላል? ለዚህ መልሱ የኢየሱስን አሟላት ስንመለከት ግልጽ ይሆንልናል። እርሱ እንደ ወንጀለኛ ከሌሎች ወንጀለኞች ጋር የተሰቀለ ስለሆነ፤ ይጠበቅ የነበረው መቃብሩም ከሌሎች ወንጀለኞች ጋር ይሆናል ተብሎ ነበር። ምናልባት አስቀድሞ ለእርሱ የተዘጋጀው መቃብር ለወንጀለኛ የተመደበ መቃብር ሊሆን ይችላል። ነገር ግን በኋላ ባለጸጋው የአርማቲያስ ዮሴፍ የኢየሱስን አካል በወሰደ ጊዜ፤ በራሱ መቃብር ውስጥ ቀበረው። ከዚህ የተነሣ የኢየሱስ መቃብር በሀብታሞች መቃብር ሊሆን ችሏል። በመሆኑም የኢየሱስ መቃብር

ከከፋዎችም ጋር ይሆናል ተብሎ ቢመደብም ከሀብታም ሰው መቃብር መደረጉ ሁለቱም ሁኔታዎች የኢሳይያስ ትንቢት ፍጻሜ ናቸው።

41ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 8:32-35 አንብቡ። ሀ) ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ፊልጶስ ሲያገኘው የትኛውን ምዕራፍ እያነበበ ነበር? ለ) ፊልጶስ ለኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ያነበው የነበረው ምዕራፍና ቁጥሮች ስለ ማን ይናገራሉ አለው?

በኢሳይያስ 53:7-9 የሚናገረው ቃል በተለይ በኢትዮጵያ ውስጥ ላለችው ቤተ ክርስቲያን በጣም ጠቃሚ ነው። ምክንያቱም ጃንደረባው በፊልጶስ እርዳታ ወደ ክርስቶስ ሊመጣ የቻለው በዚህ ቃል ስለሆነ ነው። ይህ የፊልጶስ ምስክርነት የጥንት ቤተ ክርስቲያን በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተነገረውንና በኢየሱስ የተፈጸመውን ትንቢት፣ እንደዚሁም ኢየሱስ ተስፋ የተሰጠበት መሢሕና አዳኝ መሆኑን ለመግለጽ ይህን ክፍል ተጠቅሞ እንደነበረ ያመለክታል።

ኢሳይያስ በቁጥር 10 ላይ ደግሞ፣ ምንም እንኳን መሢሐ ወንጀል ሳይገኝበት ቢሠቃይም፣ እንዲሞት የእግዚአብሔር ፈቃድ እንደሆነ ነቢዩ ያረጋግጣል። ስለ ኃጢአት መሥዋዕት መሆኑ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነበር። መሢሐ ስለ ዓለም ኃጢአት የበደል መሥዋዕት ለመሆን ስለ ፈቀደ እግዚአብሔር ባርኮታል። ምንም እንኳን እርሱ የራሱ የሆኑ ከአብራኩ የወጡ ልጆች ባይኖሩትም በኋላ ግን ዘሩ ይበዛለታል። በኋላ ከክርስቶስ ሞት የተነሣ የዘላለምን ሕይወት አግኝተው የእግዚአብሔር የመንፈስ ልጆች ስለሚሆኑት የሚናገር ነው። ደግሞም መሢሐ ሞቶ አይቀርም። በቁጥር 11 ላይ የተሰጠው ተስፋ የሰው ልጆችን ኃጢአት ከተሸከመ በኋላ መሢሐ ከሞት እንደሚነሣ ነው። እንደዚሁም መሢሐ በሥቃይ የዓለምን ኃጢአት ለመሸከም ፈቃደኛ በመሆኑ፣ እንደዚሁም ወንጀለኛ ሆኖ መቆጠርን በመቀበሉና (ሉቃስ 22:37) ስለ እኛ ኃጢአት በመሆኑ፣ በቁጥር 12 ላይ እግዚአብሔር ከፍ ከፍ እንደሚያደርገውና እንደሚያከብረው ተስፋ ሰጥቷል። ፊልጶስዩስ 2:9፣ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ለመሞት ራሱን ስለ ሰጠ እግዚአብሔር ወደ ክብር ስፍራ ከፍ እንዳደረገው ይናገራል።

42ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 7 ኢየሱስ፣ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው ማለት እንደሆነ ይነግረናል። ኢሳይያስ 9 ደግሞ ኢየሱስ ጠቢብ፣ ብርቱ፣ አጽናኝና ሰላምን የሚያመጣ ንጉሥ እንደሚሆን ይገልጻል። እንዲሁም ኢሳይያስ 52 እና 53 ኢየሱስ ስለ እኛ ተሠቃይቶ ፍጹም መሥዋዕትነት በመሆን ኃጢአታችንን እንደ ተሸከመ ያስረዳል። እንግዲህ እነዚህ ክፍሎች እያንዳንዳቸው ለእናንተም ሆነ ለምታገለግሏቸው ሰዎች በምን ምክንያት ጠቃሚዎች ሊሆኑ እንደሚችሉ በማስታወሻ ደብተሮቻችሁ ውስጥ ጻፉ።

ኢየሱስ ከእኛ ጋር ያለ አምላክ ስለሆነ፣ ሰዎች በመሆናችን የሚደርሱብንን ፈተናዎች፣ ችግሮች፣ ሥቃዮችና የፍትሕ ማገደቦችን ሁሉ እግዚአብሔር እንደሚገነዘብልን ሰናውቅ በጣም እንጽናናለን። ሰዎች በመሆናችን በሚደርሱብን ነገሮች ሁሉ እግዚአብሔር የማይሰማውና የማይንከባከበን አምላክ አይደለም። እርሱ እኛን የሚሰሙን ነገሮች ሁሉ ተሰምተውታል። ስለዚህ እኛን ከመንከባከብ ችላ አይልም። ምክንያቱም ኢየሱስ ጥበበኛ አጽናኝና ሰላምን የሚያመጣ ንጉሥ ስለሆነ፣ ሰብአዊ

ፍጥረት በመሆናችን ለሚያጋጥመን መከራ ሁሉ መፍትሔ ለመስጠት ነገሮችን ለማስተካከል ኃይልና ጥበብ እንዳለው እናውቃለን። በዚህኛው ሕይወት ይሁን ወይም በወዲያኛው፤ ኢየሱስ አንድ ቀን ሰላምን፣ ፍትሕንና ብልጽግናን ለሰላም ያመጣል። ምክንያቱም ኢየሱስ ፍጹም መሥዋዕትነትን በመክፈል ኃጢአታችንን ስለ ተሸከመ፤ እጅግ የከፋ ኃጢአታችን እንኳ ቢሆን በእርሱ ይቅርታ እንዳገኘ እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን። አንድ ቀን እግዚአብሔር በሚፈጥረው ፍጹምና አዲስ በሆነው ሰማይና ምድር እንደምንኖር እርግጠኞች ነን። ከሁሉም በላይ አንድ ቀን ከእግዚአብሔር ጋር ለዘላለም በሚኖረን ኅብረት እንደምንደሰት እርግጠኞች ነን።

አራተኛ ቀን

በዚህ ሳምንት ውስጥ ስለሚመጣው መሢሕ የሚያስረዱ ብዙ ጠቃሚ ጥቅሶችን በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስናጠና ሰንብተናል። ይሁን እንጂ፤ እነዚህን ጥቅሶች ሁሉ በዝርዝር ማጥናት አንችልም። ነገር ግን ዛሬ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ክርስቶስ ከተነገሩት መካከል በተለይ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ፍጻሜ ያገኙትን በአጭሩ ለመቃኘት እንሞክራለን።

43ኛ ጥያቄ፡- ኤርምያስ 23:5-6፤ 33:14-16 አንብቡ። በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን የተስፋ ቃል ጠቅለል አድርጋችሁ ጻፉ።

44ኛ ጥያቄ፡- ሕዝቅኤል 34:23 እና 37:24 አንብቡ። በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን የተስፋ ቃል ጠቅለል አድርጋችሁ ጻፉ።

ኤርምያስ 23:5-6 እና 33:14-16 ያለው ክፍል ተመሳሳይ ተስፋን ለጥንታውያን እስራኤላውያን ይሰጧቸዋል። በዚህም እግዚአብሔር የዳዊት ዘር የሆነ የሕዝቡ ንጉሥ እንደሚሆን ተስፋ ይሰጣል። ይህ ንጉሥ በጽድቅ እንደሚያስተዳድራቸውና ከጠላቶቻቸውም እንደሚጠብቃቸው ይናገራል። ሕዝቅኤል 34:22 እና 37:24 ያለውም ተመሳሳይ ነው። በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ እግዚአብሔር ሕዝቡን መልካም እረኞች ከሌሏቸው በጎች ጋር ያመሳስላቸዋል። ሆኖም እግዚአብሔር «ዳዊትን» መልካም እረኛ አድርጎ እንደሚሰጣቸው ቃል ይገባል። ይህ ያለጥርጥር ከዳዊት ዘር የሚመጣው መልካም እረኛ በጎቹን እንደሚንከባከባቸውና የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እንደሚሰጣቸው ሁሉ፤ ለእነርሱም እንዲሁ የሚያስብላቸው ገዢ የሚናገር ነው። ዘፍጥረት ውስጥ ባሉ ጥቅሶች፤ በዘኁል፤ በ2ኛ ሳሙኤል፤ በመዝሙረ ዳዊትና በኢሳይያስ ውስጥ በዚህ ሳምንት እንደተማርነው ሁሉ፤ እነዚህ ክፍሎች አንድ ቀን ፍጹም የሆነው ገዥ ከጠላቶቻቸው እንደሚታደጋቸው ፍጹም የሆነ ሰላም፤ ፍትሕ፤ ጽድቅና ብልጽግና ለዚህች ምድር እንደሚያመጣ ተስፋ የተሰጣቸው ናቸው። አሁንም ቢሆን፤ ክርስቶስን እንደ አዳኛቸው አድርገው ለሚያምኑበት ሁሉ እግዚአብሔር ሰላምንና ዋስትናን ይሰጣቸዋል። ነገር ግን የእነዚህ ተስፋዎች ፍጻሜ፤ ክርስቶስ ፍጹም የሆነውን መንግሥቱን በምድር ላይ ተመልሶ መጥቶ እስከሚመሠርት ድረስ አይሆንም።

45ኛ ጥያቄ፡- ትምህርታችንን ለማስታወስ እንዲጠቅመን፤ በግራው ሠንጠረዥ ሥር የተቀመጡትን የብሉይ ኪዳን ትንቢቶችና በቀኝ ሠንጠረዥ ሥር የሚገኙትን

የአዲስ ኪዳን የትንቢት ፍጻሜ ጥቅሶችን አንብቡ። ከዚያም ቀጥላችሁ ሁለቱንም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በማስታወሻ ደብተራችሁ ጻፉአቸው። ይህንንም የምታደርጉት የብሉይ ኪዳን የመጽሐፍ ክፍል በአዲስ ኪዳን ውስጥ እንዴት በክርስቶስ እንደ ተፈጸመ ያላችሁን ግንዛቤ በመከተል ነው።

የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች

የአዲስ ኪዳን ፍጻሜአቸው

ሀ) መዝሙር 16:10 _____

የሐዋ. 2:31፤ 13:35

ለ) መዝሙር 31:5 _____

ሉቃስ 23:46

ሐ) መዝሙር 34:20 _____

ዮሐንስ 19:36

መ) መዝሙር 41:9 _____

ዮሐንስ 13:18

ሠ) መዝሙር 68:18 _____

ኤፌሶን 4:8

ረ) መዝሙር 69:4፥ 7-9፥21 _____

ዮሐንስ 2:17፤ 15:25፤ 19:28-30

ሰ) መዝሙር 109:24-25 _____

ማርቆስ 15:29

ሸ) ኢሳይያስ 11:1-5 _____

ማቴዎስ 3:16፤ ራእይ 19:11፥15

ቀ) ኢሳይያስ 42:1-4 _____

ማቴዎስ 12:15-21

በ) ኢሳይያስ 61:1-2 _____

ሉቃስ 4:18-19

ተ) ኢሳይያስ 49:6 _____

የሐዋ. 13:47

ቸ) ሚካያስ 5:2 _____

ማቴዎስ 2:6

ኘ) ዘካርያስ 9:9 _____

ማቴዎስ 21:5

ከ) ዘካርያስ 11:13 _____

ማቴዎስ 27:9-10

የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች እነዚህ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ሁሉ በኢየሱስ ሕይወትና አገልግሎት ውስጥ ፍጻሜ እንዳገኙ ተመልክተዋል። እርሱ ብሉይ ኪዳን ውስጥ ተስፋ የተገባለትና የተቀባው መሢሕ ለመሆኑ ይህ ማስረጃቸው ነበር።

ሀ) መዝሙር 16:10፤ የሐዋ. 2:31፤ 13:35- እግዚአብሔር የኢየሱስ ሥጋ በመቃብር ውስጥ እንዲበሰብስ ስላልፈቀደ ከሙታን አስነሣው።

ለ) መዝሙር 31:5፤ ሉቃስ 23:46፡- ኢየሱስ በሚሞትበት ጊዜ ራሱን ለእግዚአብሔር አሳልፎ በመስጠት በእግዚአብሔር መታመኑን አሳየ።

ሐ) መዝሙር 34:20፤ ዮሐንስ 19:36፡- ኢየሱስ ተሰቅሏል፤ ነገር ግን በስቅላቱ ወቅት በተለምዶ እንደሚደረገው ከአጥንቶቹ አንዱም አልተሰበረም ነበር።

መ) መዝሙር 41:9፤ ዮሐንስ 13:18፡- ኢየሱስ አብሮት ማዕድ በተካፈለ ወዳጅ አልፎ ተሰጠ።

ሠ) መዝሙር 68:18፤ ኤፌሶን 4:8፡- ኢየሱስ ከሙታን ተነሥቶ ባረገ ጊዜ፤ በሰይጣን ላይ ታላቅ ድልን ከመቀዳጀቱም በላይ በምድር ላይ ለነበሩ ሕዝቡ ስጦታዎችን ሰጠ።

ረ) መዝሙር 69:4÷7-9፤ 21፤ ዮሐንስ 2:17፤ 15:25፤ 19:28-30-
ኢየሱስ ስለ ቤተ መቅደሱ ቅድስና ተቆርቋሮ በውስጡ የነበሩትን ነጋዴዎች
ገንዘብ ለዋጮች ባስወጣ ጊዜ በጠላቶቹ የበለጠ ጥላቻና ፊዝ ደረሰበት።
በተለይ ይህ ጥላቻና ፊዝ በተሰቀለበት ቀን በግልጽ የታየ ነበር።

ሰ) መዝሙር 109:24-25፤ ማርቆስ 15-29- ኢየሱስ በመስቀል ላይ
በተሰቀለ ጊዜ ተሰደበ።

ሸ) ኢሳይያስ 11:1-5፤ ማቴዎስ 3:16፤ ራእይ 19:11፤ 15- ኢየሱስ
በምድር ላይ በነበረ ጊዜ፤ በመንፈስ ቅዱስ ተሞልቶአል፤ እናም
በሚመለስበት ጊዜ ምድርን በጽንኦትና በጽድቅ ያስተዳድራል።

ቀ) ኢሳይያስ 42:1-4፤ ማቴዎስ 12:15-21 - ኢየሱስ ንግግሩ የፍትሕ
ቃላት ሲሆን፤ ልባቸው የተሰበረውንም ደካማ ሰዎች አገልግሏል።

በ) ኢሳይያስ 61:1-2፤ ሉቃስ 4:18-19 - መንፈስ ቅዱስ ኢየሱስን
በወንጌል ስብከትና በፈውስ ሥራው መጀመሪያ ላይ ቀባው። ይህ ማለት
እግዚአብሔር ኢየሱስን ልዩ ወኪሉ አድርጎ በመምረጥ መፈጸም የነበረበትን
ተግባር እንዲያከናውን ኃይሉን ሰጠው ማለት ነው።

ተ) ኢሳይያስ 49:6፤ ዮሐን. 13:47 - የክርስቶስ የደኅንነት ተግባር
ከአይሁዶች አልፎ ለአረማውያንም ይደርሳል።

ቸ) ሚካያስ 5:2፤ ማቴዎስ 2:6- ኢየሱስ የተስፋው ንጉሥ በቤተልሔም
ተወለደ።

ኀ) ዘካርያስ 9:9፤ ማቴዎስ 21:5 - ኢየሱስ በውርንጭላይቱ ላይ
ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም ገባ።

ነ) ዘካርያስ 11:13፤ ማቴዎስ 27:9-10 - ኢየሱስ በ30 ብር አልፎ
ተሰጠ።

46ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህን ጥቅሶች በአገልግሎታችሁ ውስጥ እንዴት
ትጠቀሙባቸዋል? ለ) በእነዚህ ጥቅሶች ምክንያት ዓይኖቻቸው ሊከፈቱ ይችላሉ፤
ክርስቶስም መድኃኒታቸው መሆኑን ይቀበላሉ የምትሉዋቸውን አማኝ ያልሆኑ ሰዎች
ስም ጻፉ። ሐ) እነዚህን ጥቅሶች ከእነዚህ ሰዎች ጋር መኛ ትካፈላላችሁ?

አምስተኛ ቀን

በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ክርስቶስ የተነገሩ ትንቢቶችን አስመልክቶ
የተሰጡትን ትምህርቶች በመከለስ ለላምንቱ ስብሰባ ዝግጁ ሁኑ።

ሳምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ- መሪው በዚህ ሳምንት ከቀረበው ትምህርት
ወይም ጥቅሶች ውስጥ ከአምስት እስከ አሥር ደቂቃ የሚደርስ የጽሞና
ዝግጅት ያድርግ።
2. ሳምንታዊ የጸሎት ጊዜ - አሥር ደቂቃዎችን በጸሎት አሳልፉ።
የክርስቶስ አመራር በአማኞች፤ ገና ክርስቶስን ባላወቁ ሰዎች ልብና
በመሪዎቻችን ፖሊሲ ውስጥ ስፍራ ያገኝ ዘንድ ጸልዩ። ክርስቶስም ቶሎ
ወደዚህ ምድር ይመለስ ዘንድ ጸልዩ።

3. ክለሳ፡- መልስ ለማግኘት አስቸጋሪ የነበሩትን ጥያቄዎችና እያንዳንዱ ተማሪ የተማረውን ትምህርት ለ15 ደቂቃ ያክል ከልሱ።

4. ውይይት፡-

ሀ. ሰይጣን ኃጢአት አዘል ሥጋችንንና ዓለምን ተጠቅሞ እንዴት ሊፈትነን እንደሚሞክር ተወያዩ። ክርስቶስ በመስቀል ላይ ወዳገኘው ድልና በኃጢአት ላይ ድል ለማድረግ ወደ ነበረው ኃይል ልንጠጋ የምንችለው እንዴት ነው?

ለ. ኢየሱስ የመሆኑን ጠቀሜታ በማስመልከት በሕዝቦች ሁሉ፣ በመንግሥታት ገዢዎችና የዓለም ባለሥልጣናት ላይ የሚገዛ የእግዚአብሔር ንጉሥ ስለ መሆኑ ተወያዩ። ይህ ሁኔታ ለእናንተም ሆነ ለምታገለግሏቸው ሰዎች ምን ያህል ማበረታቻ ይሆናል? ኢየሱስ በዓለም ላይ ሰላምንና ፍትሕን የሚያመጣው ንጉሥ መሆኑ እንዴት ያለ ጥንካሬን ይሰጣችኋል?

ሐ. በዚህ ሳምንት ስለ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያጠናችኋቸው ጥቅሶች ስለ እምነታችሁ ለሌሎች ለመንገር እንዴት ሊጠቅሟችሁ ይችላሉ? በዚህ ረገድ ያላችሁን የተለየ አላብ ከቡድኑ ጋር ተወያዩ።

መ. መዝሙር 110 ኢየሱስ ኃይል ንጉሥና ወደ እግዚአብሔር የሚያደርስ ፍጹም የሆነ አማላጅ ነው ይላል። አንድ ሰው ኃይል ንጉሥና አማላጅ ሊሆን የመቻሉ እውነታ በአካባቢአችሁ ላሉ ሰዎች ግንዛቤ ለምን አስቸጋሪ እንደሚሆን ተወያዩ። በባሕላችሁ መሠረት ኢየሱስ ንጉሥና አማላጅ መሆኑን እንዴት ትገልጹታላችሁ?

ሠ. በዚህ ሳምንት ያጠናችኋቸው የተፈጸሙ ትንቢቶች ጠቀሜታ ምንድን ነው?